

JUSTIITSMINISTEERIUM

KURITEGEVUS EESTIS 2017

KRIMINAALPOLIITIKA UURINGUD

KRIMINAALPOLIITIKA UURINGUD

26

KURITEGEVUS EESTIS 2017

Tallinn 2017

Koostajad: Andri Ahven, Kätlin-Chris Kruusmaa, Anu Leps, Kaire Tamm,
Brit Tammiste, Krister Tüllinen, Stanislav Solodov, Mari-Liis Sööt

Keeletoimetaja: Kalev Lattik

Kujundus ja küljendus: Dada AD

Väljaandja:

Justiitsministeerium

Suur-Ameerika 1

10122 Tallinn

Telefon: 620 8100

Faks: 620 8109

e-post: info@just.ee

www.kriminaalpoliitika.ee

ISSN 1736-2377

ISBN 978-9949-7237-0-6 (trükis)

ISBN 978-9949-7237-1-3 (pdf)

Kõik käesolevas materjalis esitatu on kaitstud autoriõigusega, mis kuulub justiitsministeeriumile.
Väljaannet võib tsiteerida või refereerida üksnes juhul, kui viidatakse materjali autoritele.
Justiitsministeeriumi kirjaliku nõusolekuta ei tohi väljaannet ega selle osi mingil viisil publitseerida.

Sisukord

1. KURITEGEVUSE ÜLDTASE	6	11. INIMKAUBANDUS	74
2. KURITEGEVUSE TAJUMINE JA TURVATUNNE	12	12. VARAVASTASED KURITEOD	80
3. KURITEGUDE LAHENDAMINE	19	13. MAJANDUSKURITEOD	86
4. ALAEALISTE KURITEGEVUS	26	14. KORRUPTSIOON	92
5. VÄGIVALLAKURITEGEVUS	36	15. LIIKLUSKURITEOD	98
6. PEREVÄGIVALD	40	16. VANGISTUS	104
7. TAPMISED	46	17. KRIMINAALHOOLDUS	116
8. SEKSUAALKURITEOD	52	18. RETSIDIIVSUS	128
9. AHISTAMISSÜÜTEOD	62	19. JÄTKUTUGI	136
10. VAENUKURITEOD	70	KASUTATUD KIRJANDUS	140

1.

KURITEGEVUSE ÜLDTASE

Andri Ahven

26 929 kuritegu registreeriti.

7%

vähenes kuritegude arv
2016. aastaga võrreldes.

47%

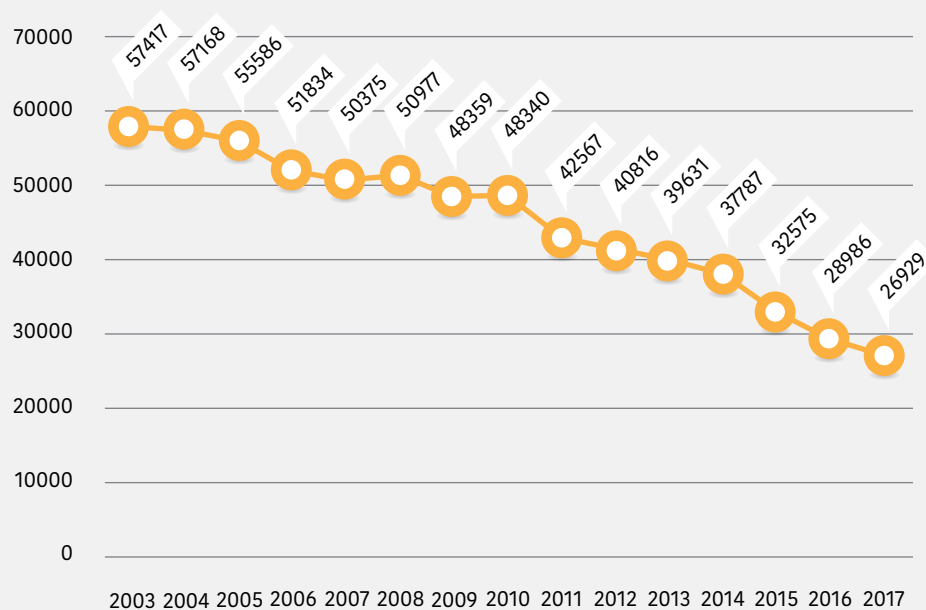
on kuritegude arv võrreldes
2007. aastaga vähenenud.

40%

kuritegudest
olid varavastased.

39%

kuritegudest pandi
toime Tallinnas.

Joonis 1. Registreeritud kuritegude arv

Kuritegevuse üldtase

2017. aastal registreeriti Eestis 26 929 kuritegu. Võrreldes 2016. aastaga vähenes kuritegude arv 7% ehk 2057 kuriteo võrra. Viimase kümne aasta jooksul, aastail 2008–2017 on registreeritud kuritegude arv vähenenud 47%.

Eestis registreeriti 2017. aastal keskmiselt 205 kuritegu 10 000 inimese kohta (2016. aastal 220).¹

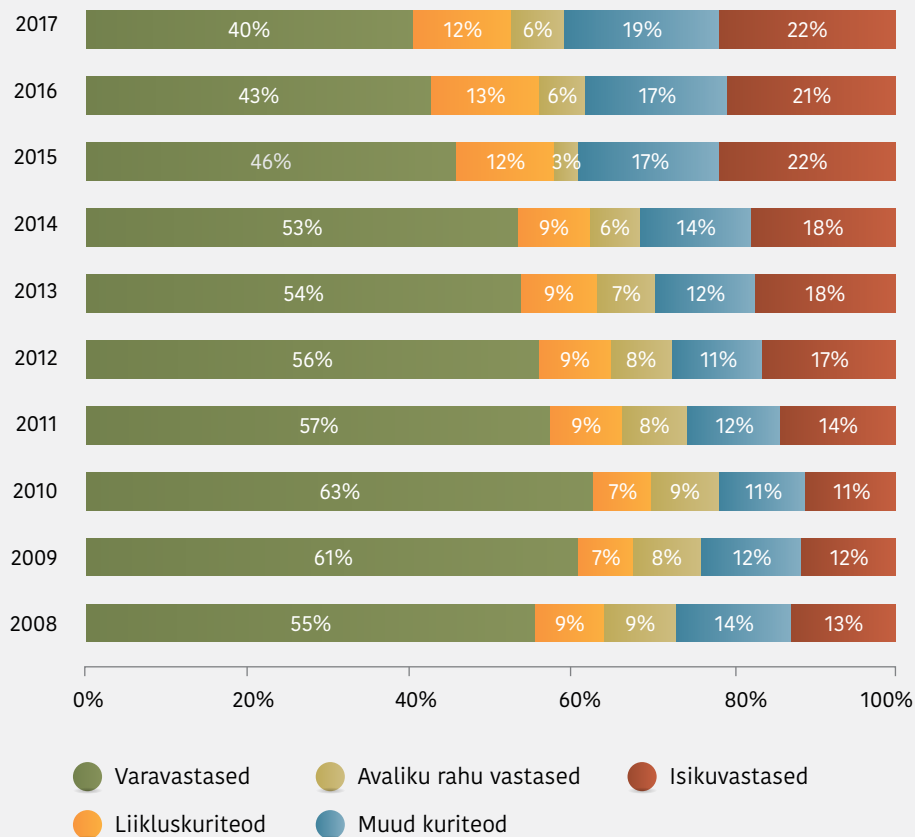
¹ Seoses haldusreformiga muutusid 2017. aasta sügisel maakondade piirid ning neid puudutav andmestik pole võrreldav varasemate aastatega. Seetõttu käesolevas aastaraamatus maakondade kohta andmeid ei näidata.

Kuritegevuse struktuur

Suurema osa registreeritud kuritegudest moodustasid varavastased kuriteod (40%), järgnesid isikuvastased (22%) ja liikluskuriteod (12%).

2017. aasta kuritegevuse struktuuri iseloomustas esmajoones varavastaste kuritegude arvu vähenemine (–1529; –12%). Suuresti vähenes ka liikluskuritegude arv (–459; –12%), ametialaste (–254; –48%) ja isikuvastaste kuritegude arv (–248; –4%).

Märgatavalt kasvas avaliku usaldusevastaste kuritegude (+222; +15%) ja rahvatervise vastaste kuritegude arv (+221; +17%). Suurenes ka poliitiliste ja kodanikuõiguste vastaste kuritegude arv (+69; +44%).

Joonis 2. Kuritegude struktuur

Üksikutest kuriteoliikidest registreeriti 2017. aastal kõige rohkem vargusi (7633 kuritegu), kehalist väärkohtlemist (4710) ja mootorsõiduki juhtimist joobaseisundis (2616).

Kuriteod, mille arv muutus kõige enam

2017. aastal kasvas kõige enam narkootikumide suures koguses käitlemisega seotud kuritegude registreerimine (+248; +24%). Võrreldes 2015. aastaga registreeriti märksa enam ka võltsitud maksevahendi ja väärtpaberi käitlemisi ja lähenemiskeelu rikkumisi.

Kõige enam vähenes kuriteona registreeritud varguste arv (-1349; -15%).² Märksa vähem registreeriti ka joores sõidukijuhtimist, sõiduki süstemaatilist juhtimist juhtimisõigusega isiku poolt, kehalisi väärkohtlemisi, kelmuseid.

Kuritegevus Tallinnas

Tallinnas registreeriti 2017. aastal 10 437 kuritegu, mis on 878 kuriteo võrra ehk 8% vähem kui 2016. aastal. Tallinna osa kõigist Eestis registreeritud kuritegudest oli 39% (2016. aastal 41%). Kõige enam oli vargusi (3692), järgnesid kehaline väärkohtlemine (1581) ja mootorsõiduki joores juhtimine (590) – kõigi nende puhul kuritegude arv 2017. aastal vähenes.

Tallinnas registreeriti 2017. aastal 245 kuritegu 10 000 inimese kohta (2016. aastal 267), mis ületas märgatavalt Eesti keskmist näitajat.

² Vargus on kuritegu, kui varastatu väärtus ületab 20 miinimumpäevamäära ehk 200 eurot.

2.

KURITEGEVUSE TAJUMINE JA TURVATUNNE

Andri Ahven

76%

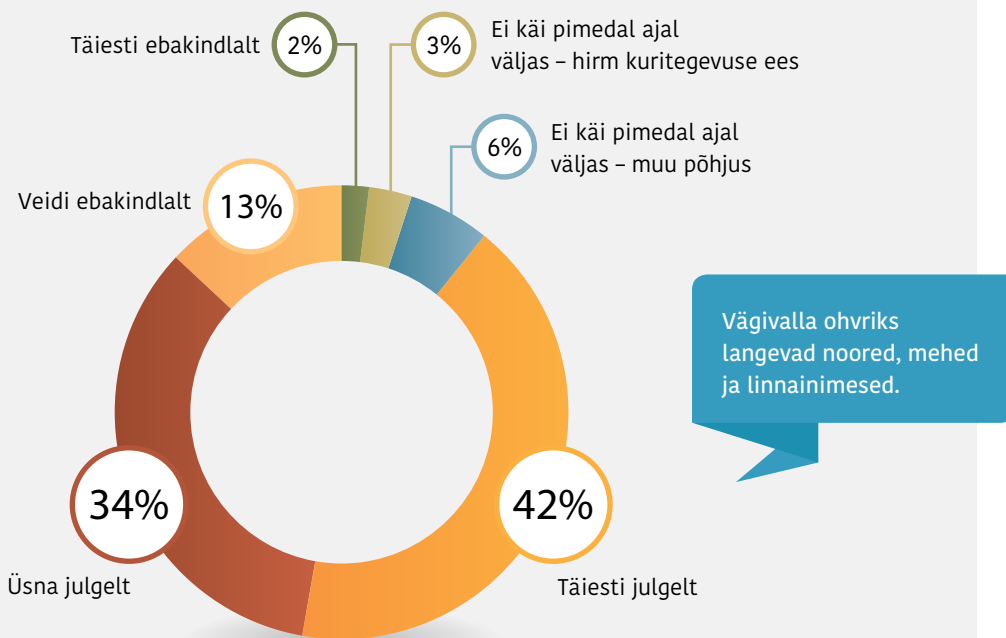
tunneb end õhtul
kodutänaval turvaliselt.

3%

arvates on kuritegevus
peamine Eesti riigi ees
seisev mure.

4x

on võrreldes 2004. aastaga vähenenud
nende osakaal, kes peavad kuritegevust
oma elukoha lähedal probleemiks.

Joonis 3. End oma kodu ümbruses pärast pimedat saabumist julgelt ja ebakindlalt tundvate inimeste osakaal 2017. aastal

Ametlikult registreeritud kuritegude kõrval saab vaadata ka sotsioloogilisi ohvriuringu andmeid. Sellise küsitluse tegi Turu-uuringute AS novembris 2017; vastused saadi 1011 inimeselt vanuses 15-74 aastat.

Selle kohaselt on kuritegude ohvriks langemise üldpilt läinud aastatega paremaks. Vähenenud on kuritegudega kokku puutunute osakaal, samas on tugevnenud turvatunne tervikuna.

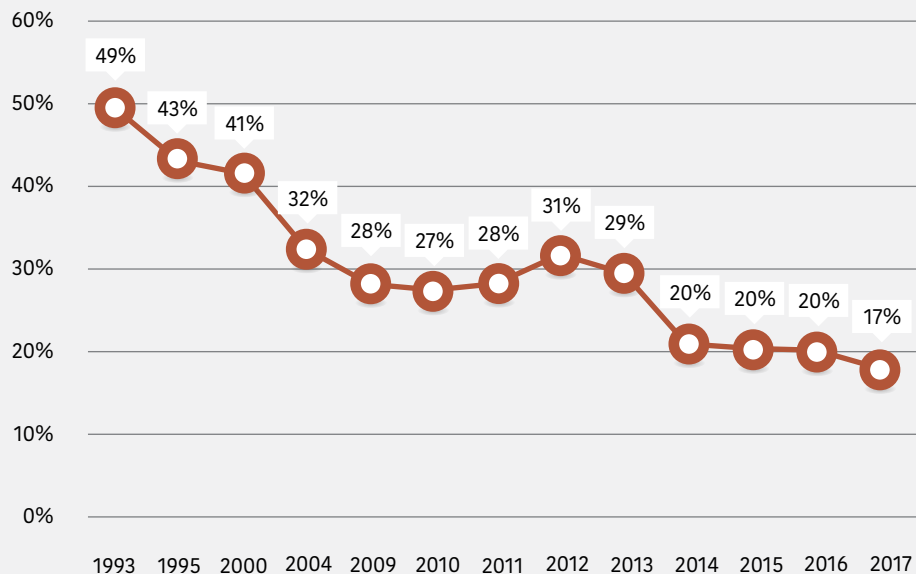
2017. aasta lõpus tundis 76% Eesti inimestest ennast oma kodukandis pärast pimedat saabumist üksi liikudes turvaliselt; ebakindlalt tundis end sellises olukorras 14%. Kõigist vastanuist 3% märkis, et nad ei käigi pimedas väljas, seda põhiliselt hirmust langeda kuriteo ohvriks; 6% ei käi pimedas väljas muudel põhjustel. Turvatunne on viimas kümne aasta jooksul tasapisi suurenenud.

Oluliselt on tugevnenud turvatunne naiste hulgas: end täiesti julgelt tundvate naiste osakaal kasvas 22%-lt 2016. aastal 30%-le 2017. aastal.

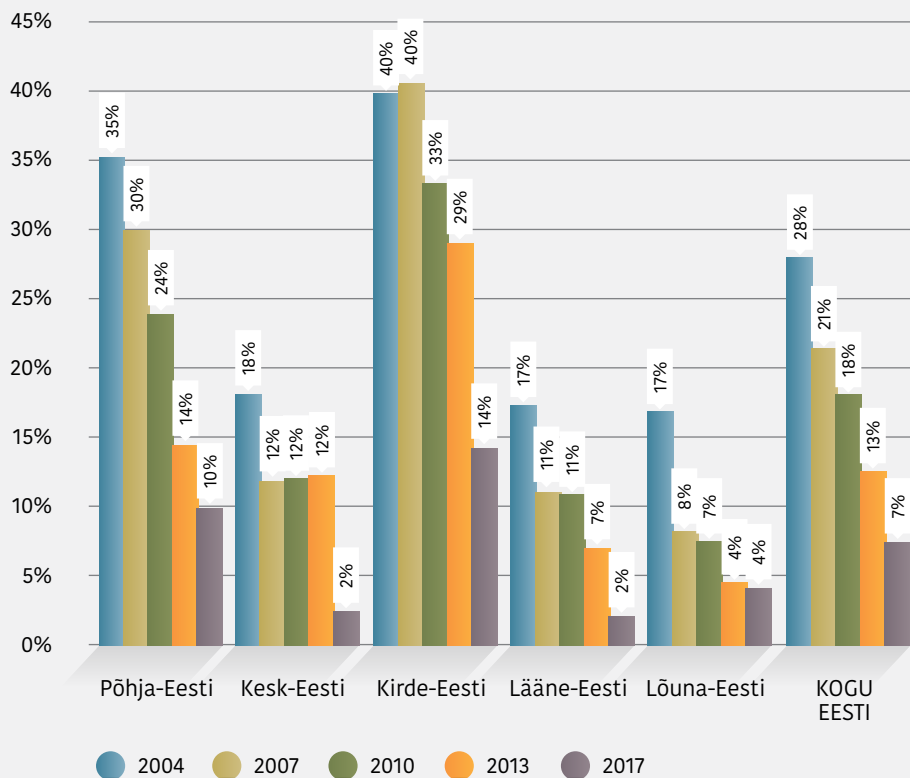
Kõige turvalisemalt tunnevad end õhtusel ajal väljas olles mehed ja nooremad inimesed. Naiste ja eakate seas on turvatunne väiksem kui meeste ja noorte hulgas.

Turvatunne on nõrgem linnades ning tugevam maal. Piirkondadest on turvatunne väiksem Ida-Virumaal, kus on ka suur linnarahvastiku osakaal.

Eesti inimeste turvatunne püsib tugev, teistest piirkondadest erineb Ida-Virumaa, kus kuritegevusest tingitud ebakindlus on suurem.

Joonis 4. End oma kodu ümbruses pärast pimedat saabumist ebaturvaliselt tundvate inimeste osakaal

Joonis 5. Nende leibkondade osakaal, kes peavad kuritegevust oma eluaseme läheduses probleemiks

Allikas: statistikaamet³

Kuritegevuse probleem kodu lähedal

Eesti sotsiaaluuringus kogutakse andmeid inimeste kodukohas esinevate probleemide kohta. 2017. aastal pidas kuritegevust oma eluaseme lähedal probleemiks 7% leibkondadest, mis on vähem kui eelnenud aastatel (2014 ja 2015: 12%; 2016: 9%). Võrreldes 2004. aastaga, kui neid andmeid esimest korda koguti, on kuritegevust kodukoha probleemina tajuvate leibkondade osakaal vähenenud 21% võrra.

Kuritegevust tajutakse väiksema probleemina Lõuna-, Lääne- ja Kesk-Eestis, kus seda peab probleemiks 2-4% leibkondadest. Põhja-Eestis tajub kuritegevust probleemina oma eluaseme lähedal 10% ning Kirde-Eestis 14% leibkondadest. Aastaga on olukord paranenud kõige enam Kirde-Eestis, kus 2016. aastal pidas kuritegevust probleemiks 21% leibkondadest.

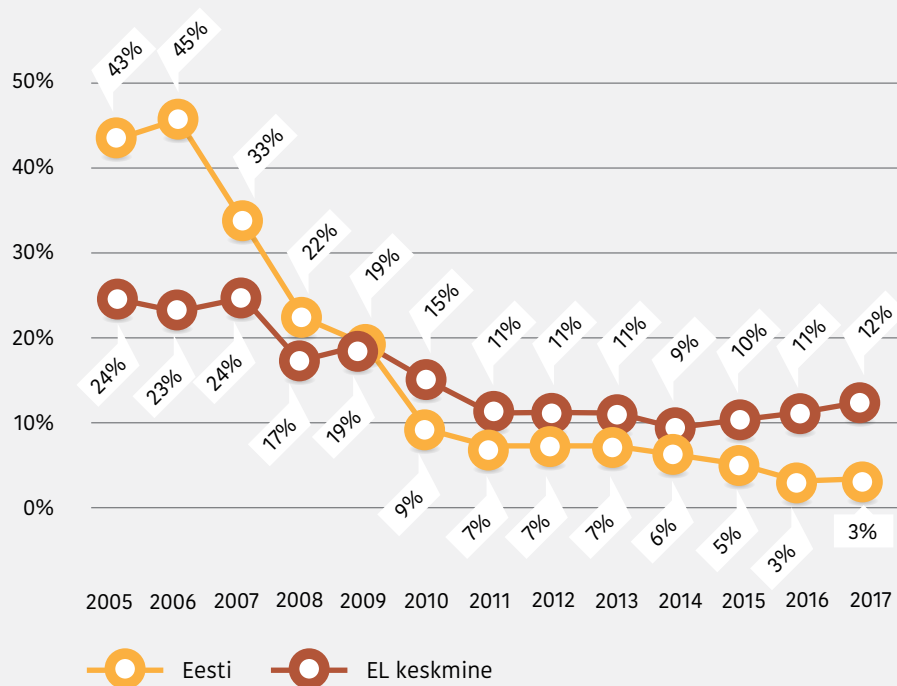
³ Statistikaamet (2018).

Kuritegevusprobleemi tajutakse enam linnades, kus seda muret tunnistab võrreldes maal elavatega märksa enam leibkondi (linnas 9%, maal 4%).

Kuritegevus kui riigi peamine mure

Kuritegevuse kui probleemi tajumist aitab hinnata ka kõigis Euroopa Liidu maades regulaarselt tehtav Eurobaromeetri uuring⁴, mille kohaselt püsis möödunud aastal inimeste mure kuritegevuse pärast võrdluses teiste sotsiaalsete probleemidega väike. Sügisel 2017 leidis vaid 3% Eesti inimestest, et kuritegevus on peamine riigi ees seisev mure.

Eesti inimeste mure kuritegevuse pärast on väike (Eurobaromeeter).

Joonis 6. Nende inimeste osakaal, kes peavad kuritegevust peamiseks riigi ees seisvaks mureks (Eurobaromeetri sügisese küsitlusvooru andmed)

Allikas: Eurobaromeeter

⁴ Eurobaromeeter (2017).

3.

KURITEGUDE LAHENDAMINE

Kätlin-Chris Kruusmaa

69%

oli kuritegude lahendamise määr.

34%

lahendatud kuritegudest olid varavastased kuriteod.

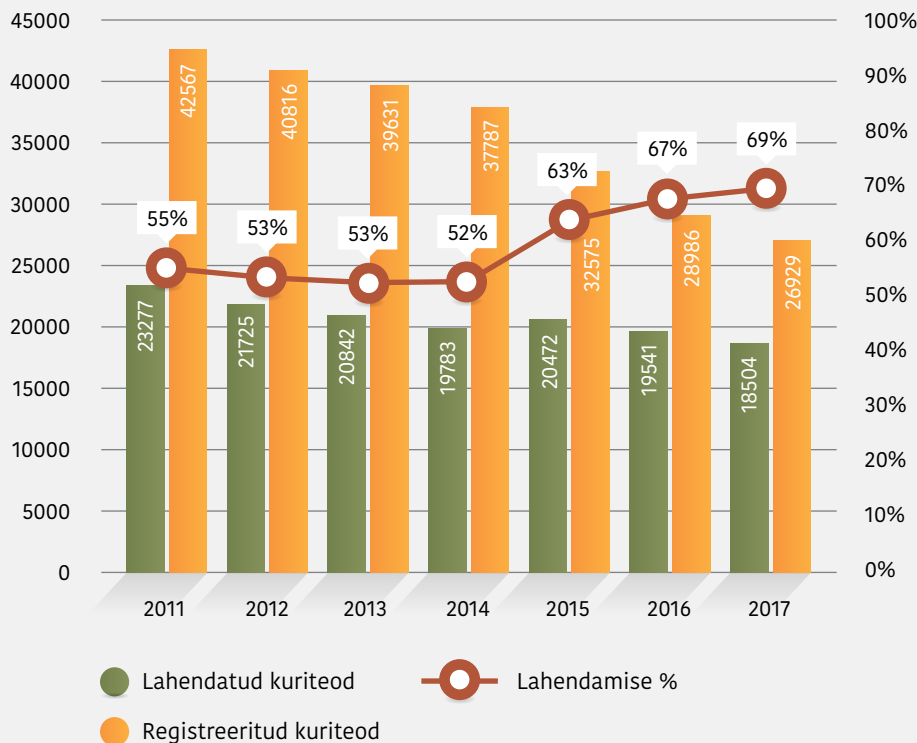
6022

kuriteo menetlus lõpetati, sest kuriteo toimepanijat ei selgitatud välja.

7122

kuriteo puhul kasutati kokkuleppemenetlust.

interactive text

Joonis 7. Lahendatud ja registreeritud kuritegude arv, kuritegude lahendamise määr

Lahendatud kuriteod⁵

2017. aastal lahendati kohtueelses menetluses 18 504 kuritegu, võrreldes 2016. aastaga kasvas lahendatud kuritegude osakaal 2% võrra ning võrreldes 2011. aastaga on see näitaja kasvanud 14% võrra.

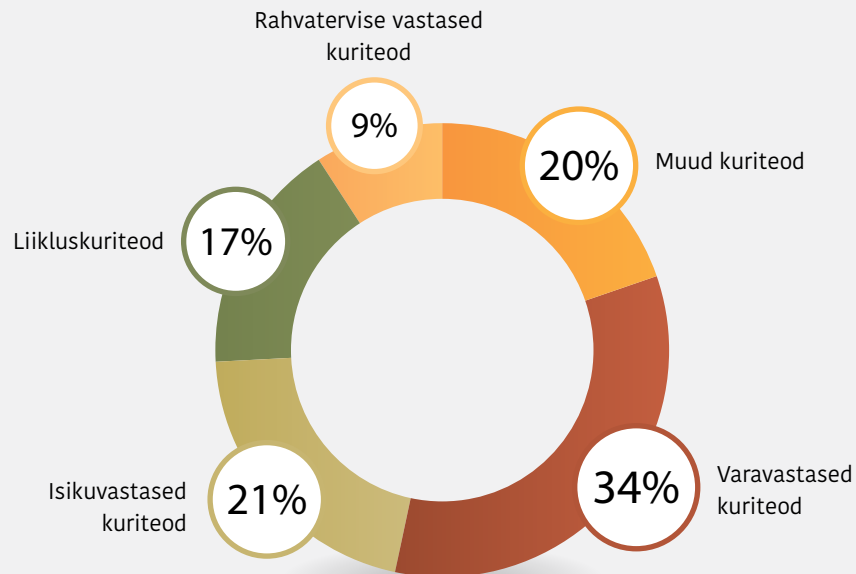
Kuritegude lahendamise määr on näitaja, mille puhul arvutatakse lahendatud kuritegude osakaal samal perioodil registreeritud kuritegudest. 2017. aastal oli lahendamise määr 69%, s.t kohtueelses menetluses jäi ligi kolmandik registreeritud kuritegudest siiski lahendamata või leiti menetlusega, et tegu ei olnudki kuriteoga.

Kuritegude lahendamise määr erineb kuriteoliigiti märkimisväärselt. Erinevuse tingib muu hulgas see, kas kurja-

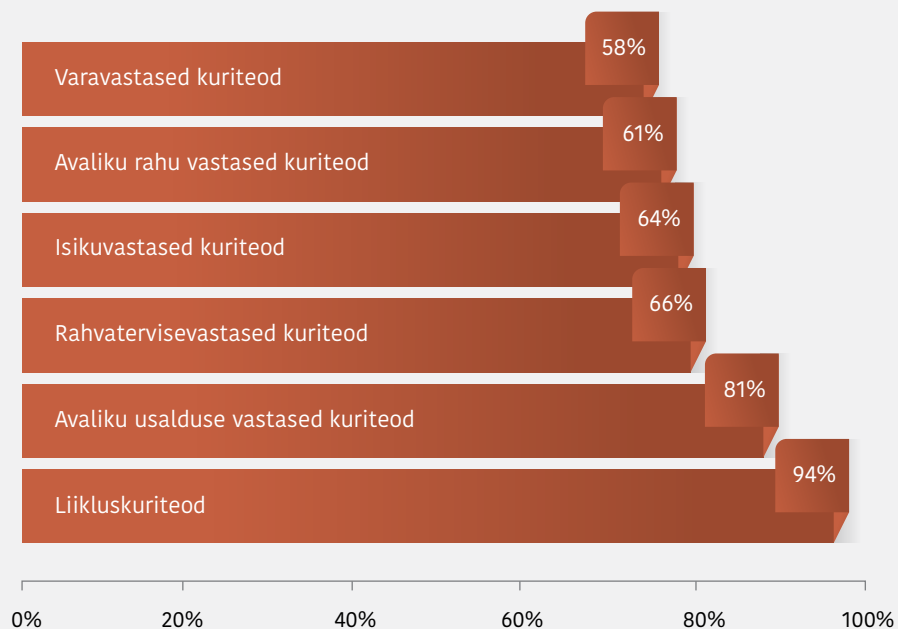
⁵ Lahendatuks loetakse kuriteod, mille menetlus on aasta jooksul otstarbekusest lõpetatud (KrMS-i §-de 201-205² alusel) või mille prokuratuur on aasta jooksul kohutusse saatnud (kuriteod, mis aasta jooksul lahendatakse, võivad olla registreeritud ka varem).

tegija tabatakse teolt (nt poevargus, joobes juhtimine) või on tegu juhtumiga, kus uurimisasutused reageerivad juba toimunud sündmusele tagantjärele (nt korterivargus, röövimine).

Lahendatud kuritegude seas on nagu varemgi absoluutarvult kõige enam varavastaseid kuritegusid (6270, 34%), mis moodustavad registreeritud kuritegudest üle poole. Varavastaste kuritegude järel lahendati kõige enam isikuvastaseid kuritegusid (3897, 21%) ja liikluskuritegusid (3096, 17%). Võrreldes varasemate aastatega ei ole lahendatud kuritegude struktuur oluliselt muutunud ning erinevused ei ületa mõnd protsenti.

Joonis 8. Lahendatud kuritegude struktuur 2017. aastal

Joonis 9. Lahendatud kuritegude osakaal levinumates kuriteoliikides 2017. aastal

Enam levinud kuriteoliikides oli 2017. aastal suurem kuritegude lahendamise osakaal liiklussüütegudes, järgnesid avaliku usalduse vastased süüteod. Samas on mõlema lahendamismäär võrreldes 2016. aastaga vähenenud: vastavalt 3% ja 16%. Kõige rohkem kasvas varavastaste kuritegude lahendamismäär, mis oli 18% (vt ka allpool).

Üksikute kuritegude vaates erineb lahendamise määr oluliselt, nt tapmistepuhul oli see 2017. aastal 65%, kuid võltsitud maksevahendi ja väärtpaberi käitlemise puhul (KarS-i § 334) oli see 3%. Samas 2016. aastal oli tapmistepuhul lahendamismäär 100%.

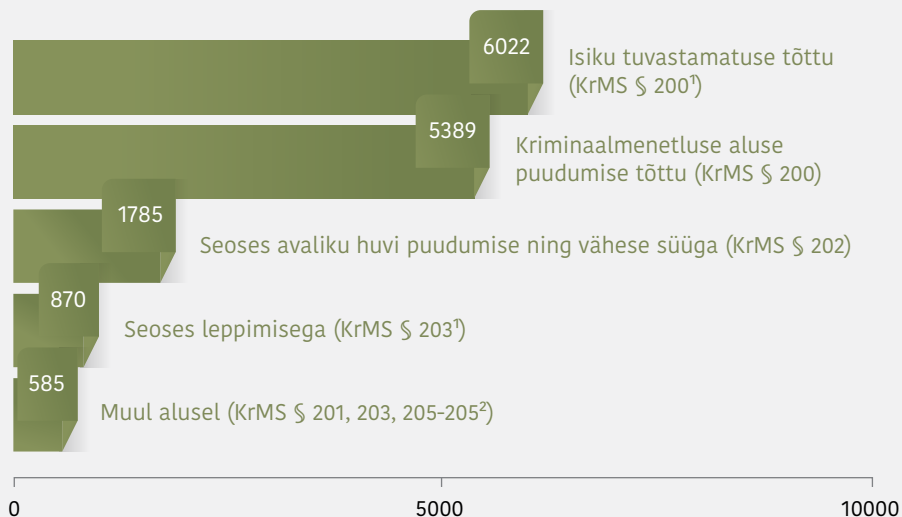
Kuigi varavastaste kuritegude keskmine lahendamismäär on 58%, erineb eri kuritegude lahendamise määr oluliselt, näiteks varguste (KarS-i § 199) puhul on see 50%, kuid kelmuste (KarS-i § 209) puhul on sama näitaja 105%⁶, mis tähendab, et lahendati ka varem registreeritud kuritegusid.

⁶ Lahendatud kuritegude arv ületab registreeritud kuritegude arvu, sest 2017. aastal lahendati ka varem registreeritud kuritegusid.

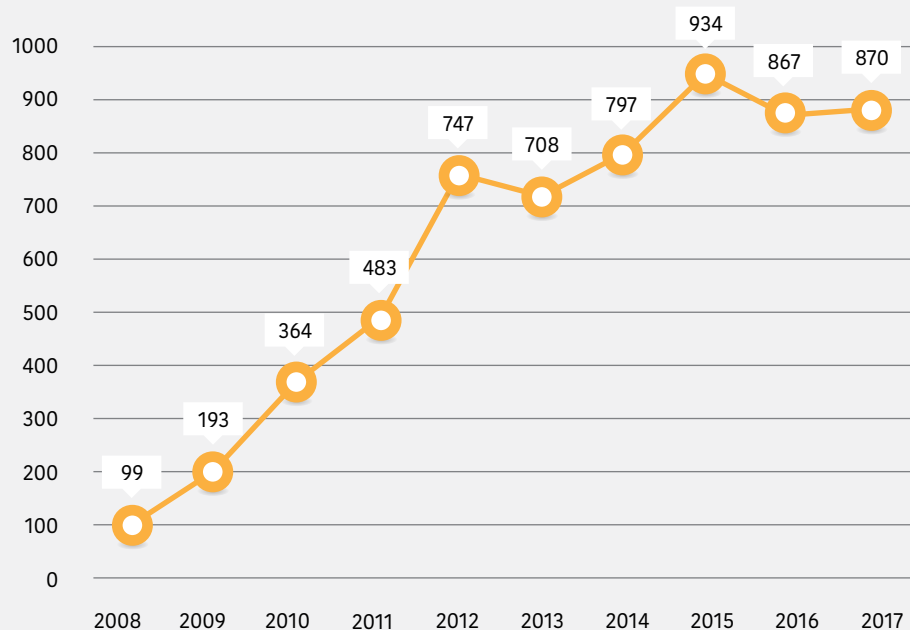
Menetluse lõpetamine

Põhjusel, et kuriteo toimepanijat ei selgitatud välja, lõpetati 2017. aastal menetlus 8754 kuriteos (KrMS-i § 200¹ alusel).

Menetlusmaterjalide alaealiste komisjonile saatmise tõttu (KrMS-i § 201) lõpetati 2017. aastal 248 kuriteo menetlemine, see on 26% rohkem kui eelmisel aastal, kuid siiski 14% vähem kui 2015. aastal. 2018. aasta algul alaealiste komisjonid kaotati ja sellega laiendati menetlejate võimalusi ise mõjutusvahendeid kohaldada, näiteks saavad menetlejad ise teha hoiatusi ja määrata üldkasulikke tööd.

Joonis 10. Kuritegude arv 2017. aastal lõpetatud menetlustes koos menetluse lõpetamise alusega

Joonis 11. Leppimise tõttu lõpetatud kuritegude menetluste arv

Avaliku menetlushuvi puudumise kaalutlusel (KrMS-i § 202) lõpetas prokuratuur 2017. aastal 1785 kuriteo menetluse, mis on 11% vähem kui eelnenud aastal ning 19% vähem kui 2015. aastal.

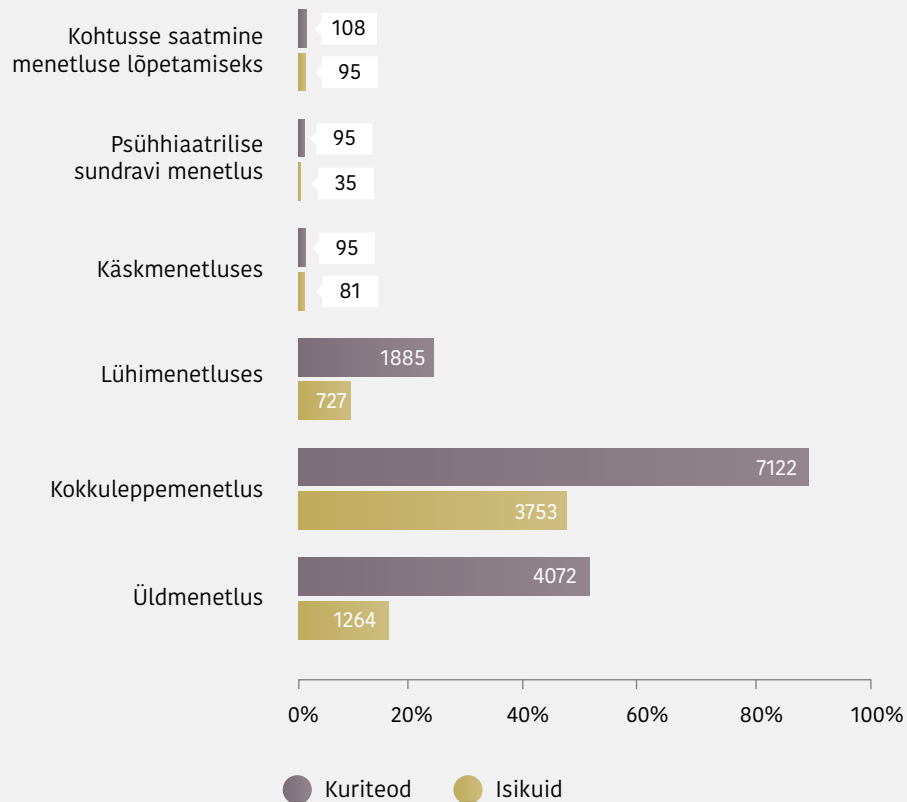
Leppimise tõttu lõpetatud (KrMS-i § 203³) kuritegude arv suurenes 2017. aastal kolme võrra.

Sarnaselt eelnenud aastaga moodustasid kõige suurema osa sel moel lõpetatud kuritegudest kehalise väärkohtlemise kuriteod (77%), millele järgnesid avaliku korra raske rikkumise kuriteod (10%).

Kriminaalasja kohtusse saatmine

Kõige enam kasutatav menetlusliik on kokkuleppemenetlus, millele 2017. aastal järgnes üldmenetlus. 2016. aastal kasutati üldmenetlusest enam lühimenetlust. Psühhiaatrilise sundravi menetluses saadeti kohtusse 35 inimest 82 kuriteos.

2017. aastal kokkulepetes oli enam esinenud kuriteo liik vargused (21%), millele järgnes sõiduki joobeseisundis juhtimine (18%).

Joonis 12. Kohtusse saadetud isikud ja kuriteod menetlusliigi järgi 2017. aastal

4.

ALAEALISTE KURITEGEVUS

Kaire Tamm

1022

alaealiste toime pandud kuritegu
registreeriti.

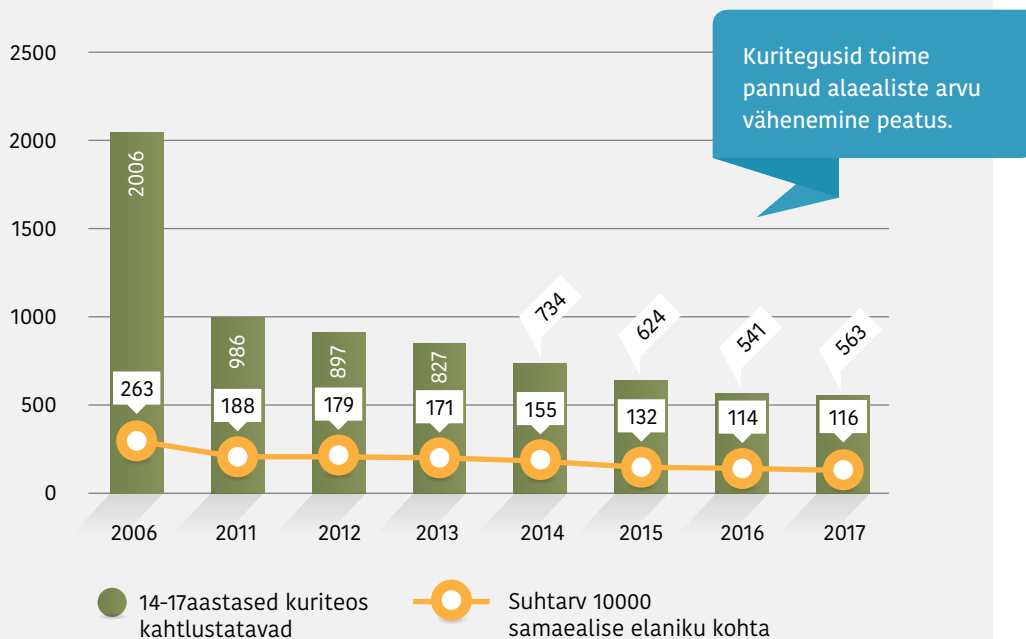
395

alaealiste toime pandud
kehalise väärkohtlemise
kuritegu registreeriti.

228

alaealiste
toime pandud vargust
registreeriti.

Alaealised kahtlustatavad

Joonis 13. 14–17aastased kuriteos kahtlustatavad ja nende suhtarv 10 000 samaealise inimese kohta

Allikas: politsei- ja piirivalveamet, statistikaamet

2017. aastal selgitas politsei välja 563 kuriteos kahtlustatavat 14–17aastast.⁷ Kuriteos kahtlustatavatest alaealistest 84% olid poisid ja 16% tüdrukud.

Võrreldes 2016. aastaga oli 14–17aastaseid kuriteos kahtlustatavaid 4% rohkem. Samas jäi 14–17aastaste kuriteos kahtlustatavate suhtarv⁸ samaealisest rahvastikust peaaegu samale tasemele: kui 2016. aastal oli 10 000 14–17aastase kohta 114 kuriteos kahtlustatavat, siis 2017. aastal 116.

⁷ Politsei- ja piirivalveameti andmed kahtlustatavana prokuratuuri saadetud isikute kohta.

⁸ Alaealiste kahtlustatavate suhtarvu arvutamisel samaealisest rahvastikust on võetud aluseks rahvastiku arv aasta alguse seisuga.

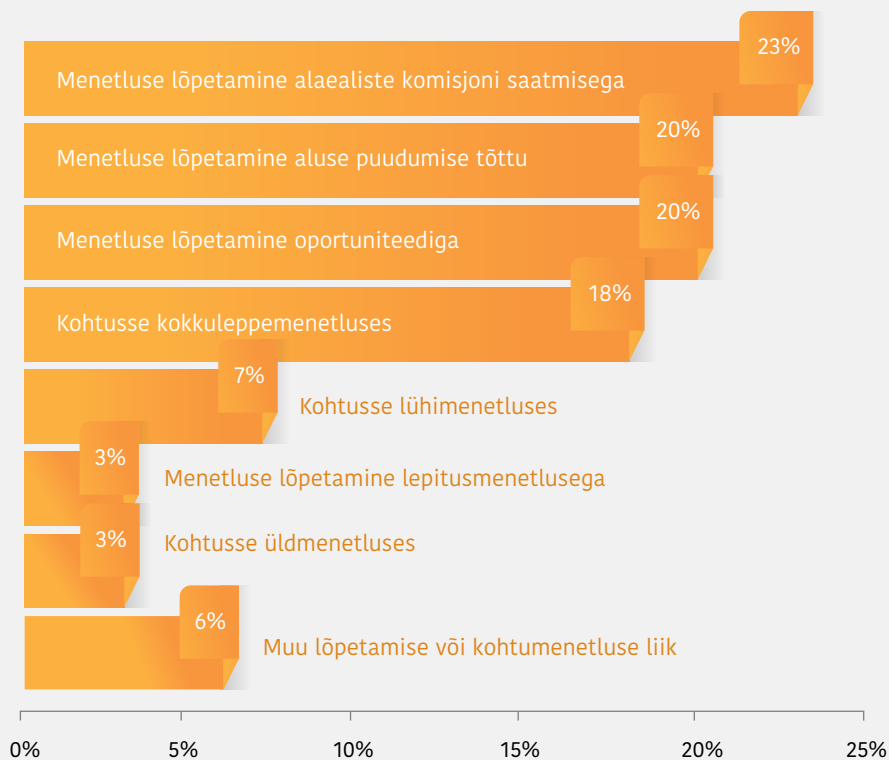
Menetlusstruktuur

2017. aastal prokuratuuri poolt või loal alaealiste asjus tehtud lõplikest menetlusotsustest moodustasid enamiku (72%) kriminaalmenetluse lõpetamised ja kohtusse saadeti 28% asjadest.

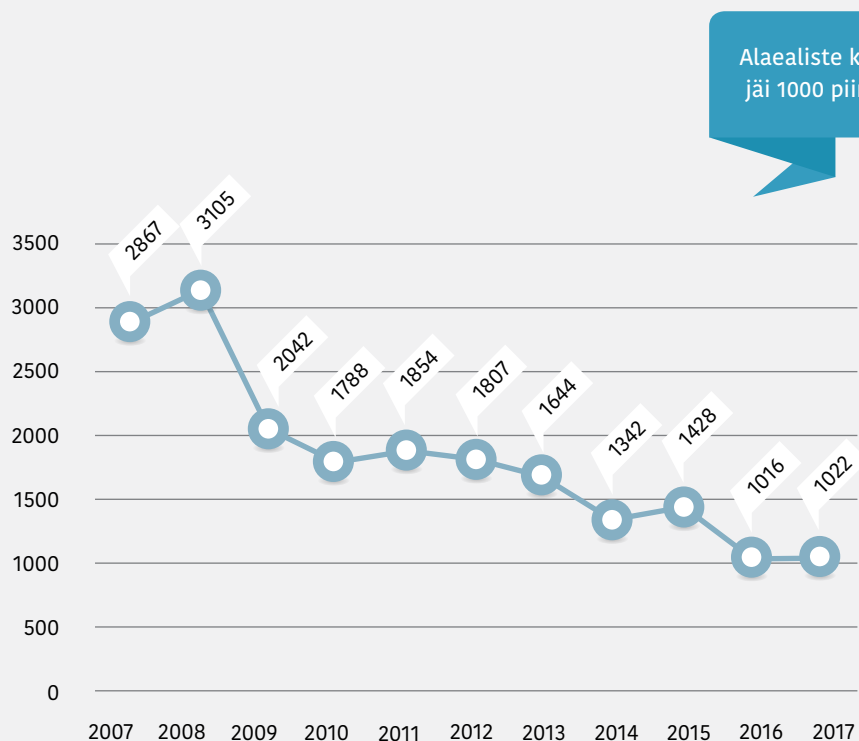
Menetluse aluse puudumise tõttu lõpetati alaealiste suhtes menetlus viiendikul juhtudel. Näiteks alaealiste puhul on menetlust välistavaks asjaoluks enamasti süüvõimelisuse puudumine ehk õigusvastase teo on toime pannud noorem kui 14aastane.

Kui enamasti süüvõime puudumisega seotud kohustuslik menetluse lõpetamise alus kõrvale jätta, siis kasutatakse alaealiste suhtes kõige enam kriminaalmenetluse lõpetamist kriminaalasja materjalide alaealiste komisjonile ülevõtmisega (23%) või oportuniteediga (20%).

1. jaanuaril 2018 lõpetasid alaealiste komisjonid tegevuse ja alaealise mõjuvahendite seadus tühistati – seega oli 2017. aasta viimane, kui menetluse

Joonis 14. Alaealise suhtes prokuratuuri poolt või loal tehtud lõplikud menetlusotsused 2017. aastal

Joonis 15. Alaealiste toime pandud kuritegude arv

Allikas: politsei- ja piirivalveamet

sai lõpetada alaealise kriminaalasja materjalide alaealiste komisjoni edastamisega. Edaspidi on menetlejal laiema võimaluse määrata kohustusi või mõjutusvahendeid.

Muid menetluse lõpetamise alternatiive kohaldati harvem. Näiteks lõpetati 2017. aastal alaealise suhtes kriminaalmenetlus eduka leppimise tõttu 23 korral, mis on 3% kõigist lõplikest menetlusotsustest.

Kohtusse saatis prokuratuur veidi üle 230 alaealise, neist 63% kokkuleppemenetluses, 25% lühimenetluses ja kümnendiku üldmenetluses.

Alaealiste toime pandud kuriteod

2017. aastal registreeriti 1022 alaealiste toime pandud kuritegu, mida on võrreldes 2016. aastaga kuue võrra rohkem.

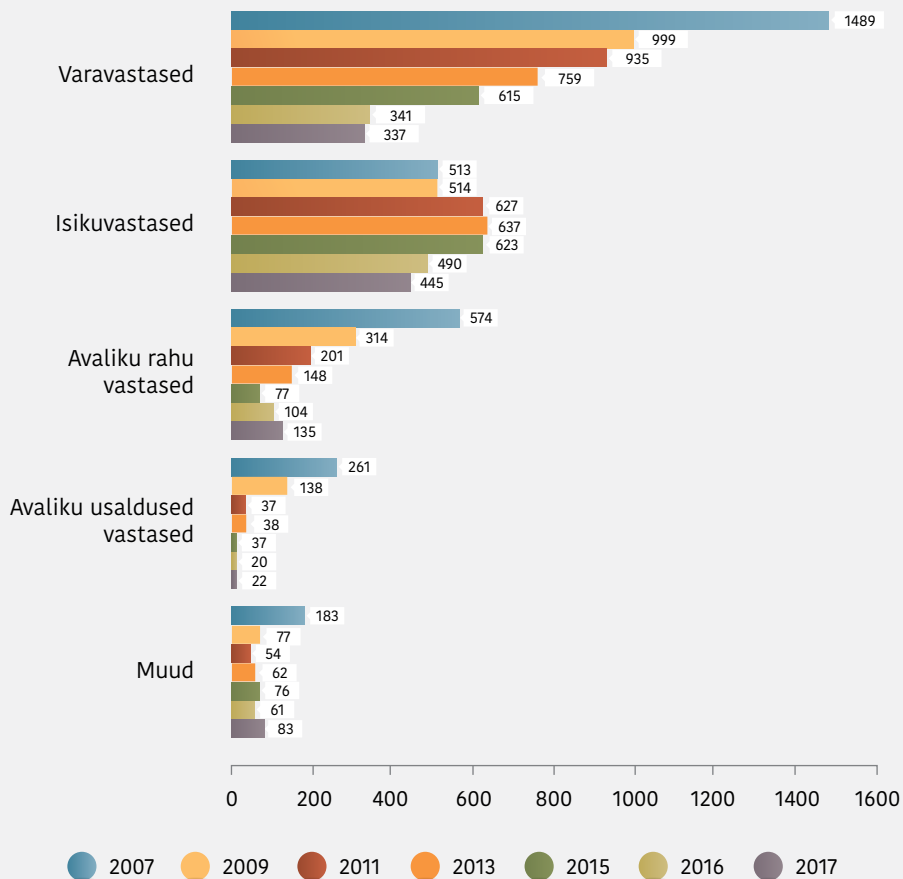
Alaealiste toime pandud kuritegude rühmad

Alaealiste toime pandud kuritegudest moodustasid suurima rühma isikuvastased ja varavastased kuriteod: kokku 77% kõigist alaealiste kuritegudest.

Võrreldes 2016. aastaga registreeriti isikuvastaseid kuritegusid ligi kümnendiku võrra vähem (2016: 490; 2017: 445) ja need moodustasid 44% kõigist alaealiste kuritegudest. Alaealiste toime pandud isikuvastaste kuritegude suurima osa (89%) moodustas kehaline väärkohtlemine: 397 kuritegu.

2017. aastal registreeriti 337 alaealiste toime pandud varavastast kuritegu, mida on 4 võrra vähem kui 2016. aastal ja mis moodustas kolmandiku kõigist alaealiste kuritegudest. Alaealiste toime pandud varavastastest kuritegudest suurima osa moodustasid vargused (68%).

Avaliku rahu vastaseid kuritegusid registreeriti 135 (13%), mida on 31 võrra

Joonis 16. Alaealiste toime pandud kuritegude struktuur

Allikas: politsei- ja piirivalveamet

Tabel 1. Levinumad alaealiste toime pandud kuriteod

	2012	2014	2015	2016	2017
Kehaline väärkohtlemine	574	463	575	429	397
Vargus	629	442	407	220	228
Avaliku korra raske rikkumine	44	27	42	86	115
Asja omavoliline kasutamine	77	54	78	34	46
Röövimine	32	33	54	35	20
Narkokuriteod	26	27	12	21	27
Omastamine	27	30	15	17	14
Väljapressimine	23	11	21	11	11
Mootorsõiduki jooles juhtimine	19	14	12	9	10

rohkem kui 2016. aastal. Avaliku rahu vastastest kuritegudest suurima osa (85%) moodustasid avaliku korra raske rikkumised. Muud liiki kuritegusid registreeriti harvem.

Kuriteod, mille arv kasvas enim

2017. aastal oli alaealiste toime pandud kuritegudest suurima kasvuga avaliku korra raske rikkumine, mida registreeriti 29 võrra enam (2016: 86; 2017: 115). Suhtelisest samas suurusjärgus langes kehalise väärkohtlemise kuritegude arv.

Asja omavolilist kasutamist registreeriti 12 võrra rohkem (2016: 34; 2017: 46). Enamikul juhtudel kasutasid alaealised omavoliliselt teisele isikule kuuluvat sõiduautot.

Alaealiste toime pandud varguste arv kasvas võrreldes 2016. aastaga 8 võrra, samal ajal varguste üldarv Eestis veidi vähenes. Alaealiste vargustest ligi 60% olid poevargused. Alaealiste vargusi iseloomustab suur süstemaatiliste varguste osakaal: kui kõikidest vargustest olid süstemaatilised 38%, siis alaealiste vargustest 64%.

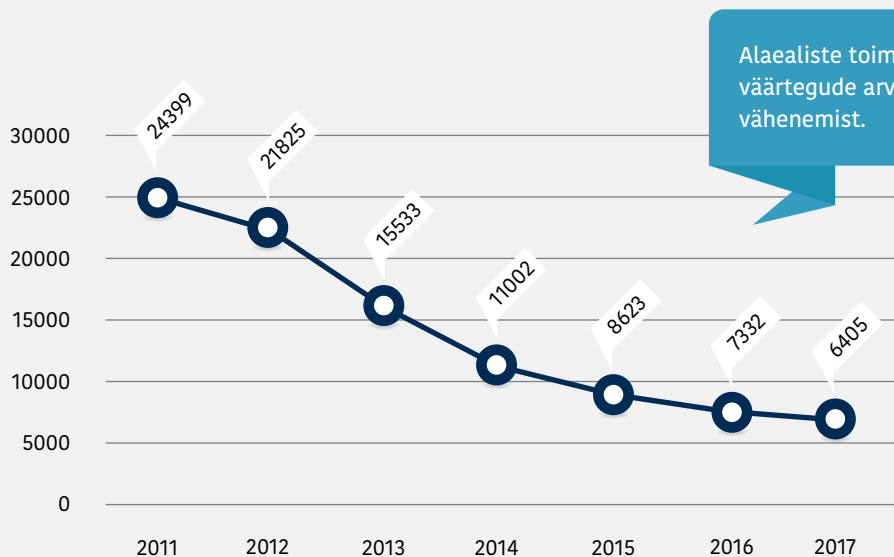
Alaealiste toime pandud narkokuritegude arv kasvas võrreldes 2016. aastaga 6 võrra. Alaealised panid toime peamiselt kanepi ja amfetamiinitüüpi stimulantide (nt ecstasy tablettide) käitlemisega seotud narkokuritegusid.

Kuriteod, mille arv vähenes enim

2017. aastal vähenes kõige rohkem kehalise väärkohtlemiste (-32) ja röövimiste (-15) arv.

2017. aastal registreeriti 397 kehalise väärkohtlemise kuritegu.

2017. aastal registreeriti 20 alaealiste toime pandud röövimist, sh kaks katset. 14 röövimist pandi toime Tallinnas. Enamiku röövide taga oli noorukite rühm ja rööviti valdavalt sularaha, telefone, rahakotte, harvem muid isiklikke esemeid (näiteks kaasas olnud kõlar, dokumendid, kell).

Alaealiste toime pandud väärtegude arv jätkab vähenemist.

Alaealiste toime pandud väärteod

2017. aastal registreeris politsei- ja piirivalveamet 6405 alaealiste toime pandud väärtegu⁹, mida on 13% vähem kui 2016. aastal.

Nagu aasta varem moodustasid 2017. aastal suurema osa alaealiste väärtegedest alkoholiseaduse (44%) rikkumised. Tubakaseaduse ja liiklusseaduse rikkumisi registreeriti mõlemaid 16% ja karistusseadustikus sätestatud väärtegeid 17%.

Joonis 17. Alaealiste toime pandud väärtegude arv

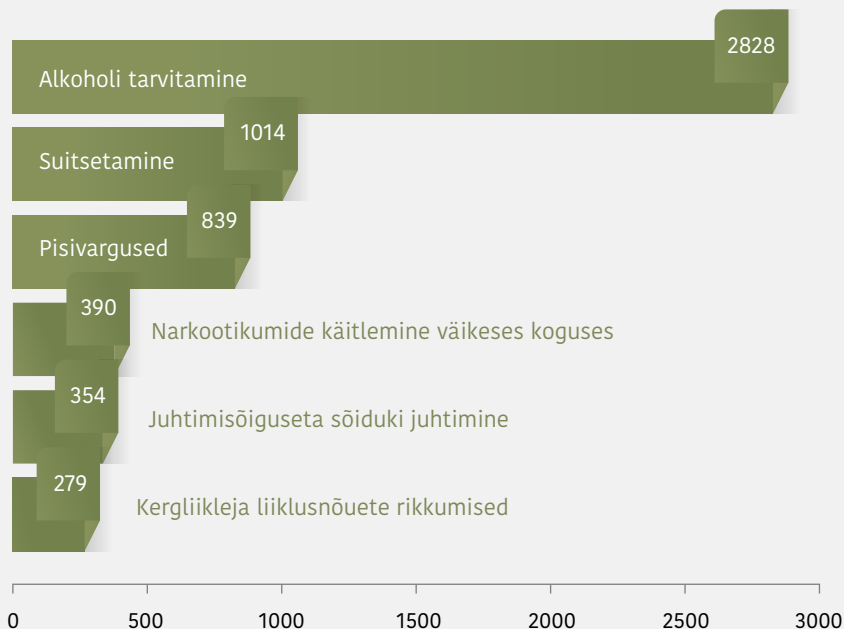
Allikas: politsei- ja piirivalveamet

⁹ Väärtegude arv ei hõlma teiste kohtuväliste menetlejate registreeritud väärtegeid.

Üksikute väärtegude kaupa moodustasid kolm enim registreeritud väärtegu ligi 3/4 kõigist alaealiste toime pandud väärtegedest: alkohoolsete jookide tarvitamine (44%), suitsetamine (16%), väheväärtusliku asjade vargus (nn pisivargus) (13%). Suhteliselt võrdset registreeriti kergliikleja liiklusnõuete rikkumisi (4%) ja juhtimisõigusega sõiduki juhtimist (5%) ja narkootikumide käitlemist väikeses koguses (6%). Teisi väärteoliike registreeriti märksa harvem.

Võrreldes 2016. aastaga vähenes enim registreeritud väärtegedest kõige enam suitsetamise (-463), alkoholi tarvitamise (-457) ja kergliikleja liiklusnõuete rikkumise (-112) registreerimine ning kasvas nn pisivarguste (+70) ja narkootikumide väikeses koguses käitlemise (+51) registreerimine.

Kolm enim registreeritud alaealiste toime pandud väärtegude on endiselt alkoholi tarvitamine, suitsetamine ja pisivargused.

Joonis 18. Alaealiste toime pandud väärteod 2017. aastal

Allikas: politsei- ja piirivalveamet

5.

VÄGIVALLA- KURITEGEVUS

Andri Ahven

7296

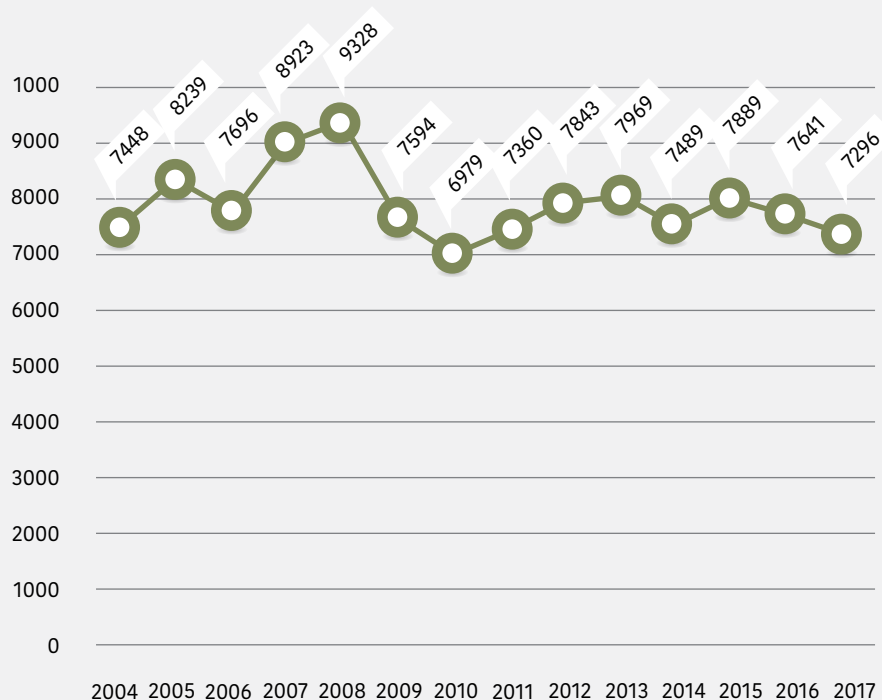
vägivallakuritegu registreeriti.

27%

kõigist registreeritud
kuritegudest moodustasid
vägivallakuriteod.

5%

vähem vägivallakuritegusid
registreeriti võrreldes
2016. aastaga.

Joonis 19. Registreeritud vägivalgakuritegude arv

Vägivallakuritegude hulka loetakse karistusseadustiku isikuvastased kuri- teod (v.a §-d 137–140 ja 148–150), samuti röövimine (§ 200), avaliku korra raske rik- kumine (§ 263) ning vägivald võimuesin- daja või muu avalikku korda kaitsva isiku suhtes (§ 274).

2017. aastal registreeriti 7296 vägival- lakuritegu, mida on 5% vähem kui 2016. aastal. Vägivallakuriteod moodustasid registreeritud kuritegudest 27% (2015: 24%; 2016: 26%). Vägivallakuritegude suurima osa (65%) moodustas kehaline väärkohtlemine (§ 121).

Märgatavalt vähenes kehaliste väärkoht- lemiste, ähvardamiste (§ 120) ja röövi- miste registreerimine: neid oli vastavalt 113, 85 ja 47 võrra vähem.

Vägivallaohvrid

Vägivalla levikut hinnatakse ka ohvriuuringutega, sest paljud vägivallaohvrid ei soovi endaga juhtunust politseile teada anda. Tuleb arvestada, et sellised juhtumid ei tarvitse olla õiguslikus mõttes kuriteod ning seetõttu pole andmed võrreldavad ametliku statistikaga.

2017. aastal ütles 1% ohvriuringu küsitletuist, et neid on aasta jooksul avalikus kohas, kodus või mujal rünnatud nii, et nad on saanud haiget. Hirmu tekitava ähvardusega puutus kokku 2% küsitletuist. Statistilisi usalduspiire arvestades ei ole need näitajad viimastel aastatel oluliselt muutunud.

Vägivalla ohvriks langenute osakaal on suurem nooremate ja väiksem vanema-ealiste hulgas. Enam langevad vägivalla ohvriks mehed.

6.

PEREVÄGIVALD

Kaire Tamm, Stanislav Solodov

Iga kümnes

kuritegu oli perevägivaldakuritegu.

13%

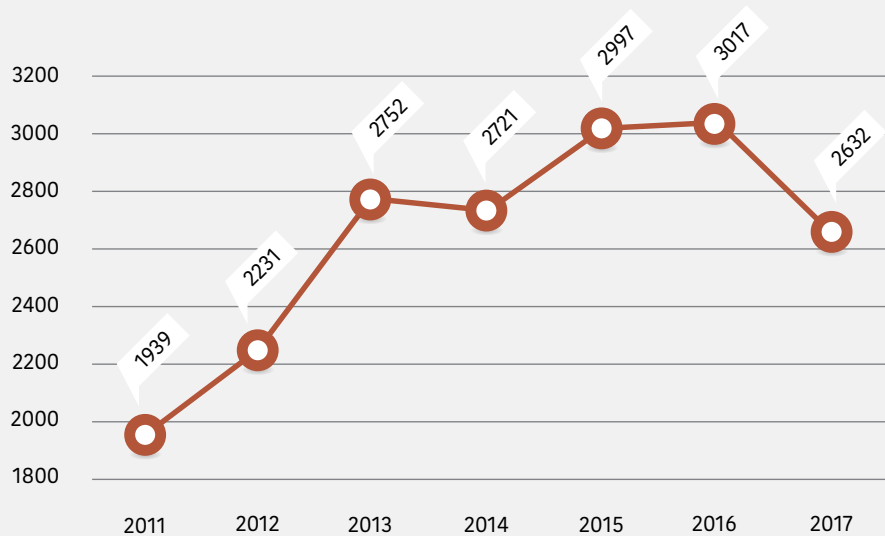
oli perevägivallakuritegusid vähem kui 2016. aastal.

2/3

perevägivallakuritegudest oli seotud praeguse või endise paarisuhtega.

Vähemalt kolmandikul

perevägivallakuritegudest oli lapsohver või -pealtnägija.

Perevägivaldakuritegude arv on vähenenud.

Joonis 20. Registreeritud perevägivaldakuriteod

Perevägivaldakuritegude hulka loetakse karistusseadustiku isikuvastased süüteod (v.a surnuvastased süüteod), röövimine ja avaliku korra raske rikkumine, mis on toimunud praeguste või endiste abikaasade, elukaaslaste või partnerite vahel. Tegu võib olla ka sugulaste, hõimlaste või muude lähisuhtes olevate inimeste omavahelise vägivaldaga, hoolimata sellest kas toimepanija elab või elas ohvriga samades eluruumides.

2017. aastal registreeriti hinnanguliselt 2632 perevägivaldakuritegu¹⁰, mida on 385 võrra (-13%) vähem kui 2016. aastal ja mis sarnaneb 2013. ja 2014. aasta registreerimistasemele. Kuigi perevägivalda registreeriti võrreldes varasema aastaga veidi enam kui kümnendiku võrra vähem, on politsei hinnangul perevägivalda kuritegude ja politseis registreeritud lähisuhtevägivaldaga seotud infoteadete koguarv jäänud võrreldes 2016. aastaga samale tasemele¹¹.

¹⁰ Otsitud vägivallaepisoodide sisust märksõnade abil, ei pruugi sisaldada kõiki registreeritud perevägivalda juhtumeid.

¹¹ Politsei- ja Piirivalveamet (2018). Õiguskorra ülevaade 2017.

2017. aastal moodustas perevägivald endiselt kõigist kuritegudest kümnendiku (9,8%), vägivaldakuritegudest 43%. Alates 2011. aastast on perevägivaldakuritegude osakaal vägivaldakuritegudest pidevalt tasapisi kasvanud.

Perevägivaldakuritegude suurima osa (86%) moodustas kehaline väärkohtlemine. Kõigist kehalise väärkohtlemise kuritegudest moodustasid perevägivaldakuriteod ligi poole. Teisi kuriteoliike on perevägivaldajuhtumite seas märksa vähem. Näiteks ähvardamised moodustasid 2017. aastal perevägivaldakuritegudest ligi kümnendiku, seksuaalkuriteod 2% ning eluvastased ja tervist kahjustavad süüteod (tapmine, mõrv, raske tervisekahjustuse tekitamine) kokku veidi üle 1%.

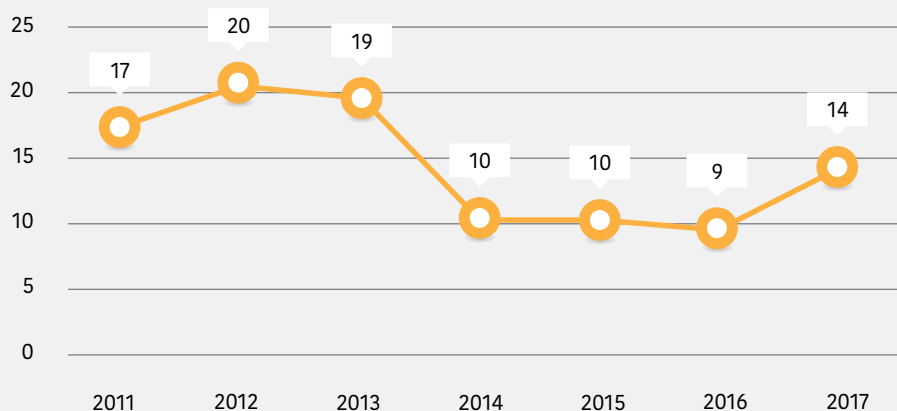
Tabel 2. Perevägivaldakuritegude osakaal kõigist kuritegudest ja vägivaldakuritegudest

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Osakaal kõigist kuritegudest	4,6%	5,5%	6,9%	7,2%	9,2%	10,4%	9,8%
Osakaal vägi-vallakuritegudest	26%	28%	35%	36%	38%	39%	43%

Tabel 3. Perevägivaldajuhtumite jagunemine kuriteoliigiti, 2017

Karistusseadustiku §-d	Osakaal perevägivaldas	Osakaal sama § juhtumitest
§ 121	86%	48%
§ 120	9%	37%
§-d 141–146	2%	24%
§-d 118, 119	1%	14%
§-d 113–117	Ligi 1%	14%

Endiselt on iga kümnes kuritegu Eestis seotud perevägivaldaga.

Joonis 21. Perevägivaldaga seotud tapmised ja mõrvad või nende katsed

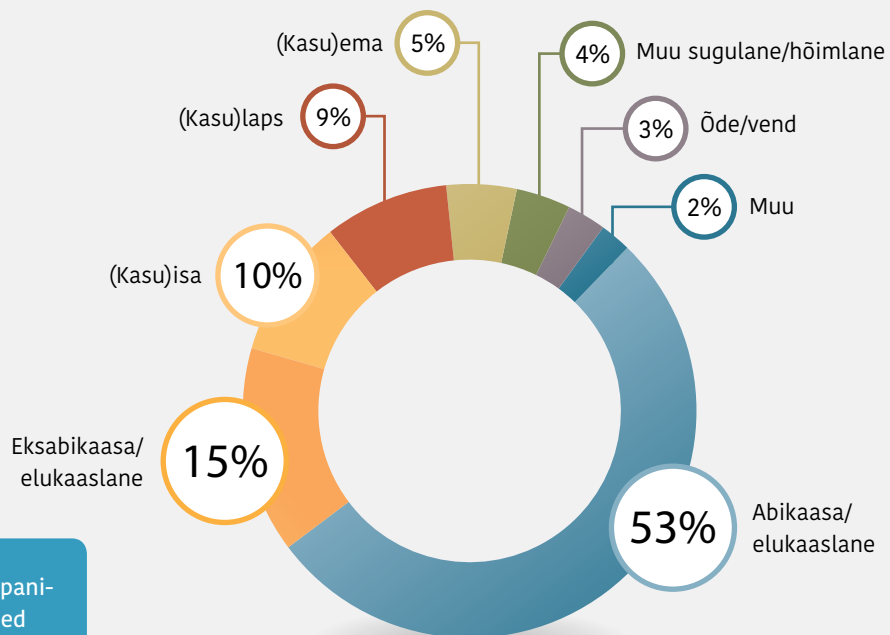
Esialgsetel andmetel registreeriti 2017. aastal 14 perevägivaldaga seotud tapmist-mõrva või nende katsed – see on viie võrra rohkem kui 2016. aastal. Esialgsetel andmetel kaotas 2017. aastal perevägivalda tõttu elu kaheksa inimest.

Perevägivalda juhtumitest suurema osa (2/3) moodustab praeguste või endiste elukaaslaste või abikaasade vaheline vägivald. (Kasu)vanemate vägivalda laste või kasulaste vastu oli 15%, laste või kasulaste vägivalda oma vanemate vastu 9% (valdavalt kasutas vägivalda poeg ema vastu) ja vendade ja õdede vahelist vägivalda 3% (valdavalt kasutas vend vägivalda õe vastu).

Perevägivalda toimepanijatest 86% olid mehed ja 12% naised, 2% juhtudel olid vägivallatsetajateks nii naine kui ka mees. Perevägivalda ohvritest olid 79% naised ja 18% mehed, ülejäänud 3% olid eri soost kannatanuga juhtumid.

2017. aastal registreeritud perevägivalla juhtumitest oli politsei hinnangul vähemalt kolmandikul juhtudel perevägivalla pealtnägijaks või kannatanuks laps¹². See osakaal on võrreldes 2016. ja 2015. aastaga jäänud peaaegu samaks. Nendel juhtudel oli enamasti vägivallatsejaks (kasu)isa või (kasu)ema. Vägivald lapse vastu seisnes peamiselt lapse (püksi) rihmaga või käega löömisel. Esines ka paar juhtumit, kus lapse vastu kasutas vägivald mitu pereliiget, näiteks lisaks emale löi ka vend peretütart.

Perevägivalla toimepanijatest 89% olid mehed ja ohvritest 79% naised.

¹² Politsei- ja Piirivalveamet (2018). Õiguskorra ülevaade 2017.

Joonis 22. Perevägivalla toimepanija suhte liigi järgi, 2017

7.

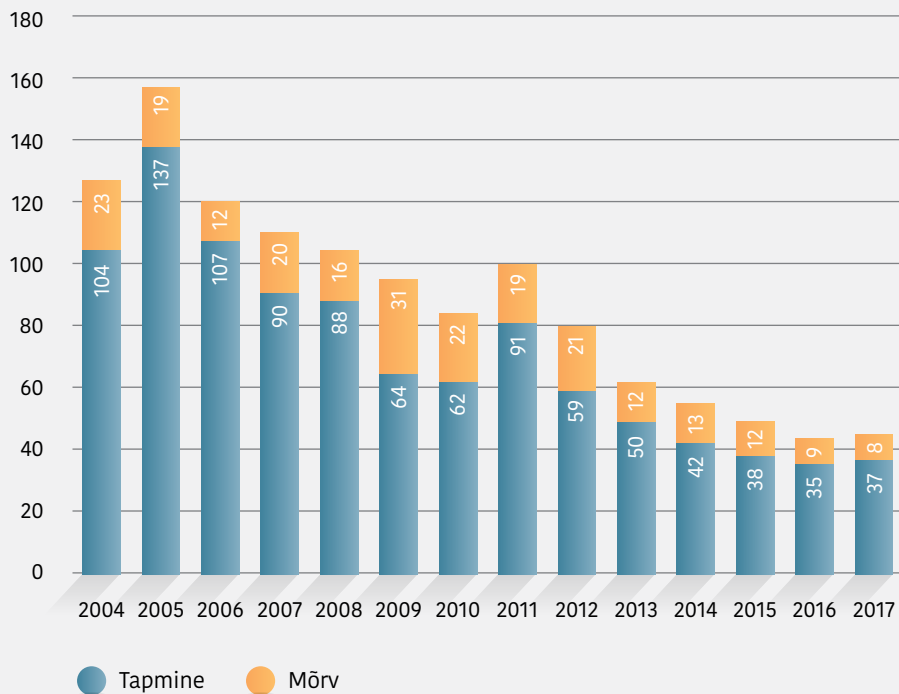
TAPMISED

Andri Ahven

45 tapmist ja mõrva
(koos katsetega) registreeriti.

33 inimest

hukkus 2016. aastal ründe tagajärjel.

2017. aastal registreeriti 37 tapmist ja 8 mõrva – kokku 45 kuritegu (koos katsetega), milles hukkus 33 inimest. Aasta varem registreeriti 35 tapmist ja 9 mõrva (sh 11 tapmiskatset ja kolm mõrvakatset).

Tapmistest ja mõrvadest enam kui pooled (25) pandi toime Harjumaal. Valdav osa tapmistest pandi toime alkoholijoobes ning ka enamik tapmiste ohvreid (eriti nn olmetapmistes) oli alkoholijoobes.

Joonis 23. Registreeritud tapmiste ja mõrvade arv (koos katsetega)

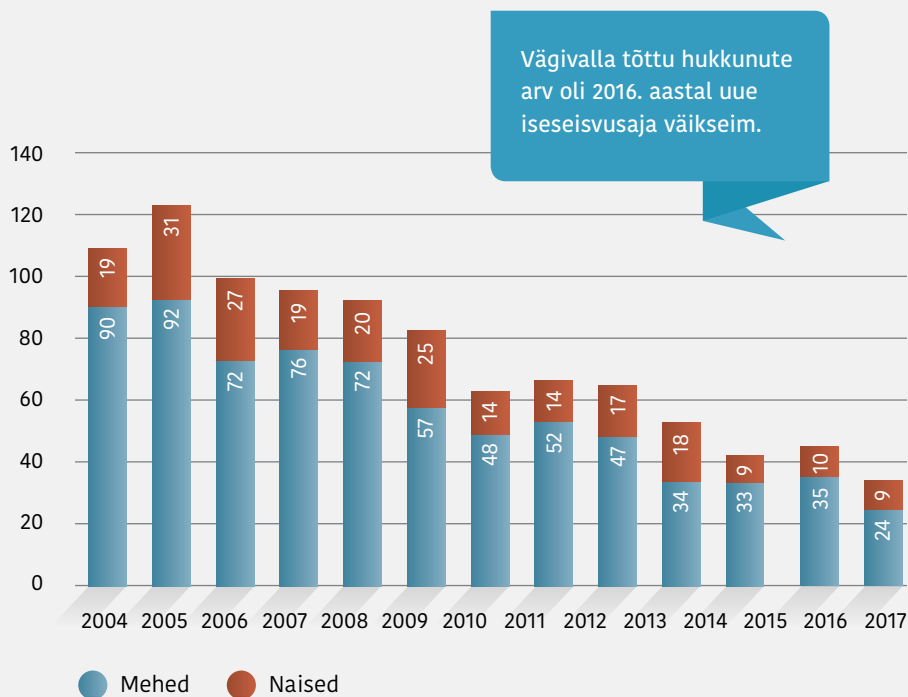
Vägivalla tõttu hukkunud

Surma põhjuste registri andmetel sai kümne aastaga (2007–2016) ründe tõttu surma 632 inimest.¹³

Sel perioodil hukkus Eestis vägivalla tõttu mehi keskmiselt kolm korda rohkem kui naisi.

Ründe tagajärjel hukkunute arv on 1994. aasta tippaseme järel (29,1 hukkunut 100 000 inimese kohta) peaaegu iga aastaga vähenenud ning jõudis 2016. aastal tasemele 2,5.

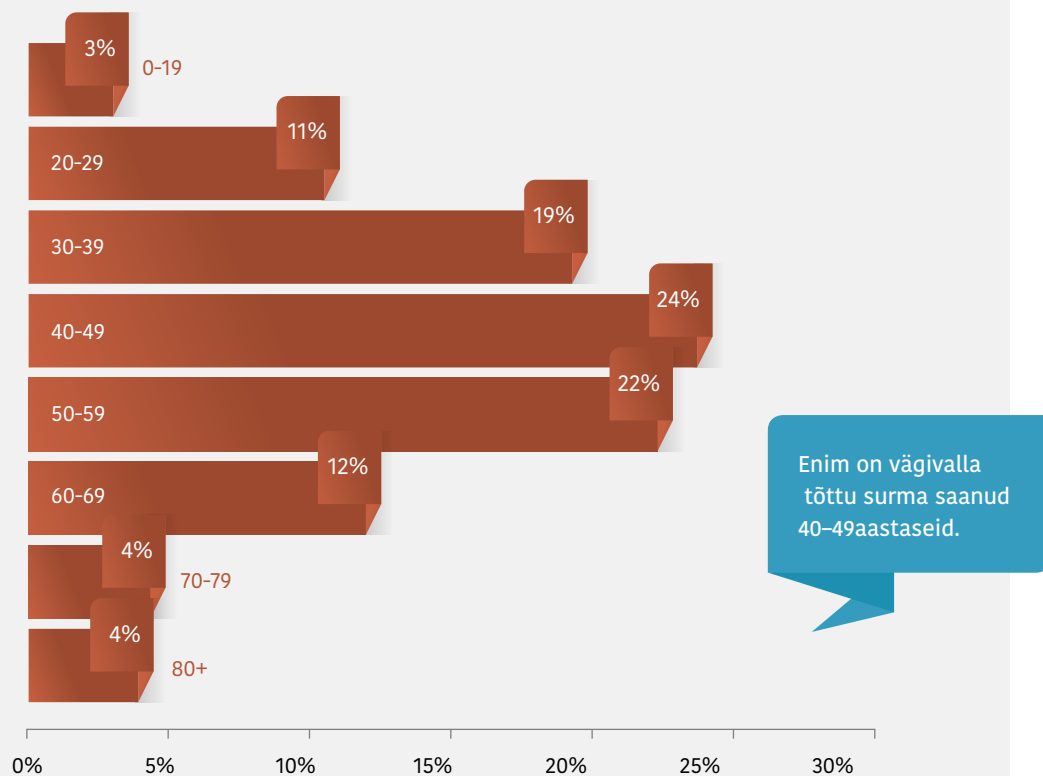
2016. aastal hukkus vägivalla tõttu lõplikel andmetel 24 meest ja 9 naist. Võrreldes 2007. aastaga on vägivalla tagajärjel hukkunud meeste arv vähenenud kolm korda, naiste arv aga kaks korda.

Joonis 24. Vägivaldse ründe tagajärjel hukkunute arv soo järgi

Allikas: surma põhjuste register

¹³ Surma põhjuste registri andmed 2017. aasta kohta veel puuduvad.

Joonis 25. Vägivalla tõttu aastail 2007–2016 hukkunud inimeste osakaal vanuse järgi

Allikas: surma põhjuste register

Aastate 2007–2016 vägivaldsetes surmajuhtumites olid 2/3 tapetutest 30–59aastased: enamik vanuserühmas 40–49, järgnesid vanuserühmad 50–59 ja 30–39. Viiesimeet tapetutest olid vanemad kui 60aastased.

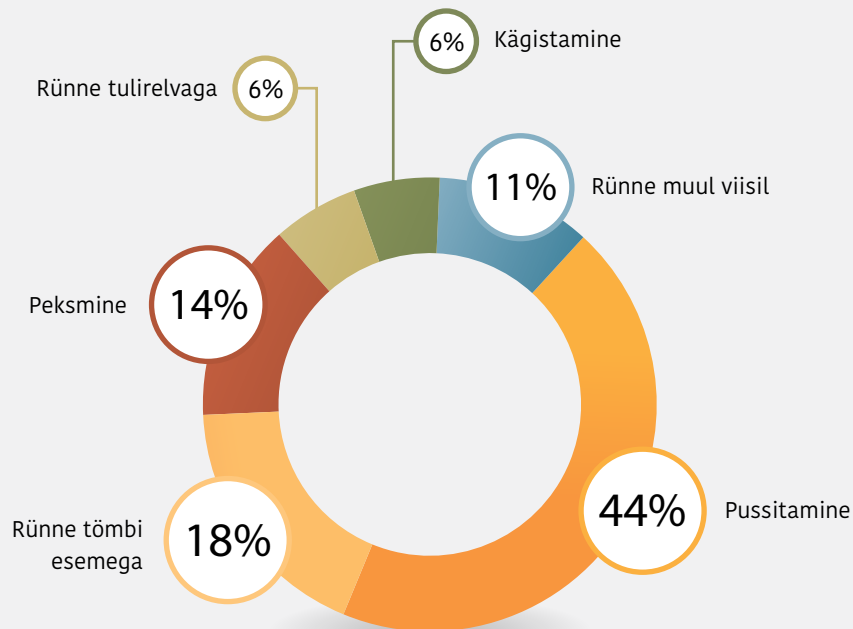
Viimase kümne aasta jooksul pole ohvrite vanuses selgeid muutusi ilmnenu, kuid nende arv on vähenenu kõikides vanuserühmades.

Tapmise põhjustanud ründe liik

Viimase kümne aasta tapmistest oli enamikul juhtudel (62%) tegu terava (nt noa, kirve) või tõmbi esemega (nt kangi, kaidaga) ründega. Harvem on toime pandud tapmisi ohvrit kägistades ja lämmatades ning tulirelvaga.

Valdav osa tapmistest ja mõrvadest on toime pandud ühise alkoholitarvitamise käigus. Enamikul juhtudel on alkoholi-joobes olnud nii kuriteo toimepanija kui ka tema ohver.

Pussitamine on kõige sagedasem tapmise viis.

Joonis 26. Surma põhjustanud ründe liik aastail 2007–2016

Allikas: surma põhjuste register

8.

SEKSUAAL- KURITEOD

Brit Tammiste

557

seksuaalkuritegu
registreeriti.

515

alaealisevastast seksuaal-
kuritegu registreeriti.

16%

seksuaalkuritegusid
registreeriti rohkem
kui 2016. aastal

215

alaealise kannatanuga
seksuaalse enesemääramise
vastast seksuaalkuritegu
registreeriti.

Joonis 27. Registreeritud seksuaalkuritegude arv

Eelmisel aastal alaealise ja täisealise ohvriga registreeritud vägistamisjuhtumite arv ei suurenenud. Nagu 2016. aastal, on 70% vägistamisjuhtumite puhul kannatanuks alaealine.

2017. aastal registreeriti 557 seksuaalkuritegu, mis on 16% ehk 75 rohkem kui 2016. aastal. Nii palju seksuaalkuritegusid ei ole registreeritud viimased kümme aastat.

Kõigist registreeritud seksuaalkuritegudest moodustasid 93% ehk 515 alaealise kannatanuga seotud seksuaalkuriteod. 2017. aastal registreeriti 81 alaealise kannatanuga seksuaalkuritegu rohkem kui 2016. aastal. Seega on seksuaalkuritegude koguarv suurenenud alaealise kannatanuga seksuaalkuritegude sagenemise tõttu. Nii 2015., 2016. kui ka 2017. aastal moodustasid kõigist alaealisi kahjustavatest seksuaalkuritegudest seksuaalse enesemääramise vastased (n-õ kontakt- sed) kuriteod ligikaudu poole (2017: 217, 2016: 223; 2015: 204). Registreeritud pornograafiasüütegude (154) ning lapsealise seksuaalse ahvatlemise juhtumite arvus (144) on 2017. aastal toimunud märkimisväärsed muutused. Mittekontaktsete seksuaalkuritegude arv on võrreldes 2016. aastaga 87 võrra suurem (211 ja 298).

2017. aastal registreeritud 259-st seksuaalse enesemääramise vastasest kuriteost 42 (-6) oli toime pandud täis-

kasvanu ning 215 (83%) alaealise kannatanu vastu. Vägistamisjuhtumeid registreeriti 150, neist 104 (+4) pandi toime alaealise ning 42 (-6) täiskasvanu vastu. Lisaks vägistamistele registreeriti 2017. aastal 113 muud liiki alaealise kannatanuga seksuaalse enesemääramise vastast tegu (nt suguühe või muu sugulise iseloomuga tegu lapseealiga, KarS-i § 145).

Mitmel juhul registreeriti alaealise kannatanuga seksuaalse enesemääramise vastane seksuaalkuritegu aastaid pärast selle toimepanemist või toimepanemise algust. 2017. aastal registreeriti ka õe-venna intsesti, kus väärkohtlemine oli kestnud 2–3 aastat. Kõige nooremad kontaktsete seksuaalkuritegude kannatanud olid teo toimepanemise ajal 3aastased.

Näited pikka aega või ammu toimunud väärkohtlemisest, mis registreeriti 2017. aastal:

- isa väärkohtles tütart kolm aastat tütre kümneaastaseks saamisest alates. Kuritegu registreeriti kaks aastat hiljem

Tabel 4. Registreeritud seksuaalkuriteod aastail

§	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Seksuaalse enesemääramise vastased süüteod						
§ 141	143	135	147	161	152	150
§ 142*	45	45	8	2	0	1
§ 143	1	3	1	1	1	4
§ 143 ^{1*}	1	4	1	0	0	0
§ 143 ^{2**}		0	11	18	20	12
§ 144	0	2	1	14	6	14
§ 145	20	18	25	30	56	43
§ 145 ^{1*}			5	57	36	35
§ 146*	38	33	0	1	0	0
Kokku	248	240	199	284	271	259
Pornograafiasüüteod						
§ 175 ^{1**}		0	1	0	0	10
§ 177 ^{***}	9	0	0	0	0	0
§ 177 ^{1***}	7	0	0	0	0	0
§ 178	65	70	68	120	118	144
Kokku	81	70	69	120	118	154

§	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Lapseealise seksuaalne ahvatlemine ning peibutamine						
§ 178 ¹	9	4	7	3	3	14
§ 179	63	49	49	93	90	130
Kokku	72	53	56	96	93	144
Seksuaalkuritegusid kokku	401	363	324	500	482	557

* Kehtetu alates 23.12.2013

** Kehtiv alates 23.12.2013

*** Kehtetu alates 14.04.2012

Seksi ja/või sugulise iseloomuga tegude eest pakuti alaealistele mobiiltelefoni, suitsu, alkoholi, kuid peamiselt raha (3 kuni 400 eurot). Ühel juhul lubati alaealisele teha suguühtesse astumise eest tasuta tätoveering.

- tütar andis teada, et isa oli teda viis aastat tagasi väärkohelnud
- isa väärkohtles tüdriku aastaid tagasi kolme aasta jooksul, kui tüdruk oli 7–10aastane.

Seega võis kuritegu olla aastatetagune üksik episood või kestis väärkohtlemine paljude kuude või aastate vältel.

Kuriteoteate esitaja või sellest kolmandatele pooltele info jaga võis olla näiteks kannatanu vend, väärkohtlemist juhuslikult pealt näinud sugulane, kannatanu vanem või kannatanu ise.

Alaealiselt seksi ostmine

2017. aastal registreeriti 35 (-1) alaealiselt seksi ostmise juhtumit. Mõnel juhul on samalt alaealiselt kannatanult ostetud seksi korduvalt. Mitmel juhul jäi kuritegu katse staadiumisse. Alaealiselt seksi ostmise vahendamiseks kasutati veebikeskkondi, nt Facebook ja Flirtic. Mitmel juhul toimus kohtumine alaealisega hotellis.

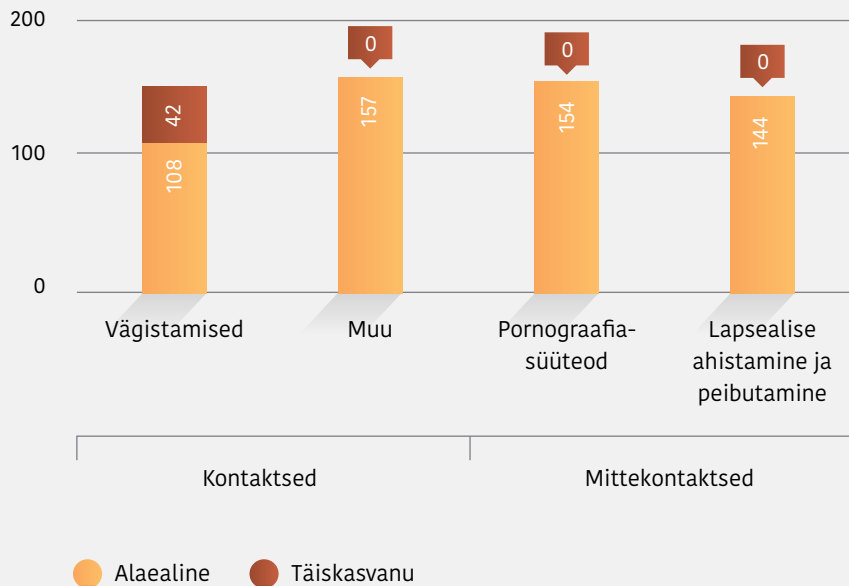
Kannatanu seos teo toimepanijaga

Üle poolte täiskasvanud kannatanuga seksuaalkuriteo puhul olid kannatanu ja teo toimepanija varem tuttavad (60%). Nii nagu 2016. aastal, oli ka 2017. aastal ligi kolmandikul täisealise kannatanuga vägistamisjuhtudest teo toimepanija kannatanule täiesti võõras või äsjane tuttav.

Lastevastastes seksuaalse enesemääramise vastastes tegudes oli 72% juhtudest teo toimepanija kannatanule ühel või teisel moel tuttav (2016. aastal samuti 72%): 33% (60) pereliige või sugulane, 49% muu tuttav. Teo toimepanija oli kannatanule võõras 15% juhtudest. Pereliikmetest ja sugulastest oli lapse väärkohtlejaks kõige sagedamini – 51 ehk 80% juhtudest – isa või kasuisa. Kuuel juhul oli väärkohtlejaks vend, mõnel juhul vanaisa või mõni teine sugulane.

2017. aastal registreeriti 35 alaealise poolt toime pandud seksuaalkuritegu (2016: 29; 2015: 23; 2014: 19), mille toi-

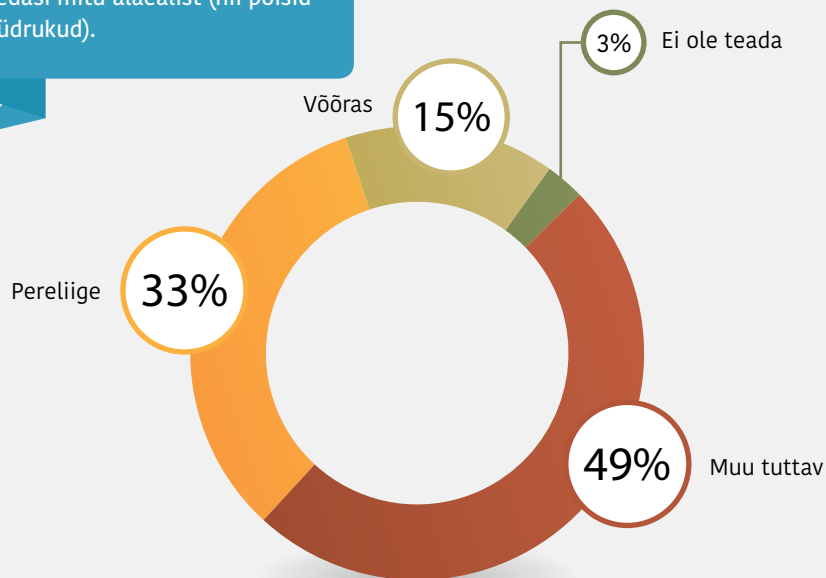
Kõigist alaealiste vastastest kontaktsetest tegudest neljandiku pani toime isa või kasuisa.

Joonis 28. Registreeritud seksuaalkuriteod kannatanu vanuse ja teo iseloomu alusel

Alaealiste toime pandud pornograafiasüütegude hulgas oli nii Eestis asuva identifitseeritud kannatanuga seotud pornograafiliste foto- või videofailide loomist kui ka suhtlusmeedia kaudu jagamist. Seejuures on samu videofaile jaganud edasi mitu alaealist (nii poisid kui tüdrukud).

Kõigist alaealiste vastastest kontaktsetest tegudest neljandiku pani toime isa või kasuisa.

Joonis 29. Teo toimepanija suhe kannatanuga 2017. aastal registreeritud alaealise kannatanuga kontaktsete seksuaalkuritegude puhul

mepanijaid oli 18. Seega pani osa neist toime mitu kuritegu, sh kahe noormehega oli seotud 7 ja ühe tüdrukuga 5 kuriteoepisoodi. Kokku registreeriti 9 vägistamist (2016: 17), üks suguühtele või muule sugulise iseloomuga teole sundimine, neli inimkaubandusjuhtumit alaealise ärakasutamise eesmärgil, 16 lasteporno valmistamise ja võimaldamise kuritegu (2016: 10) ning viis lapsealase seksuaalse ahvatlemise juhtumit (2016: 2), mille pani toime alaealine.

Üheksast registreeritud vägistamisjuhtumist seitse on seotud sama alaealise ja kannatanuga (9–10aastane), ühel juhul on tegu juhtumiga, kus vend väärkohtles paari aasta jooksul öde (alla 10-aastane).

Pornograafiasüüteod

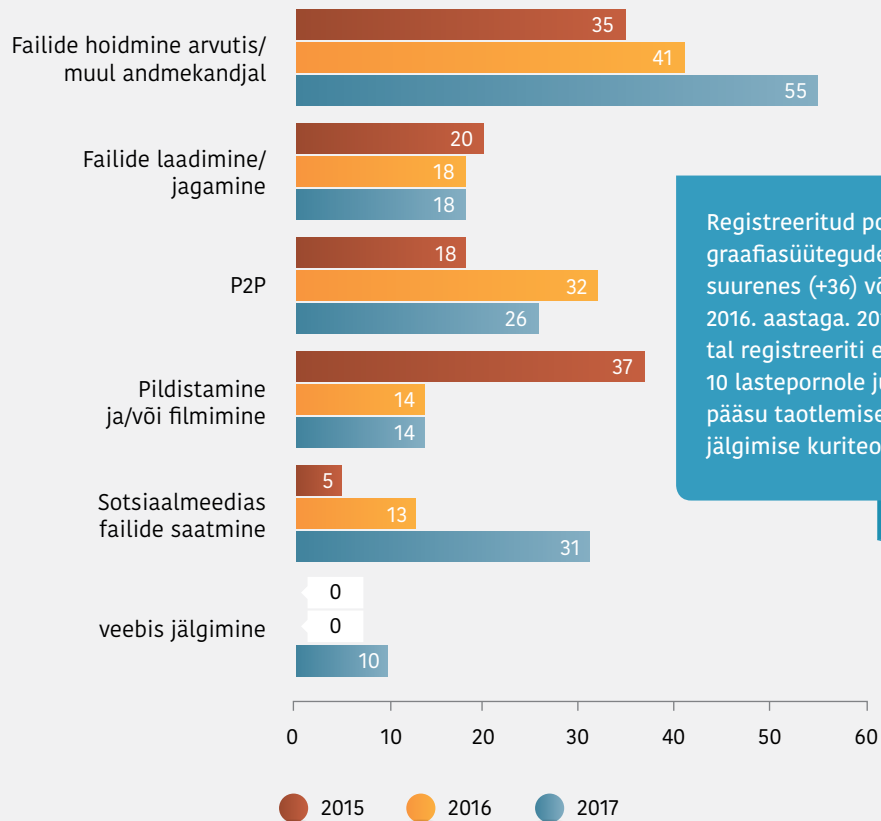
2017. aastal suurenes registreeritud pornosüütegude (KarS-i § 175¹ ja § 178) arv (+36) Kui 2015. ja 2016. aastal lastepornole juurdepääsu taotlemise ja selle jälgimise (KarS § 175¹) kuritegusid ei registreeritud, siis 2017. aastal registreeriti 10 sellist kuritegu. Lasteporno valmista-

mise ja selle võimaldamise kuritegusid registreeriti samuti rohkem (+26).

Pornograafiasüütegude puhul (kokku 154) on peamiselt tegu lapse seksuaalset väärkohtlemist kujutavate failide hoidmisega arvutis või muul andmekandjal (36%), sotsiaalmeedias failide jagamisega (20%), keelatud failide allalaadimise ning jagamisega Emule P2P tarkvara kasutades (17%) ning muul moel allalaadimise ja jagamisega (12%). Keelatud materjali filmimise või pildistamise juhtumid moodustasid 9%.

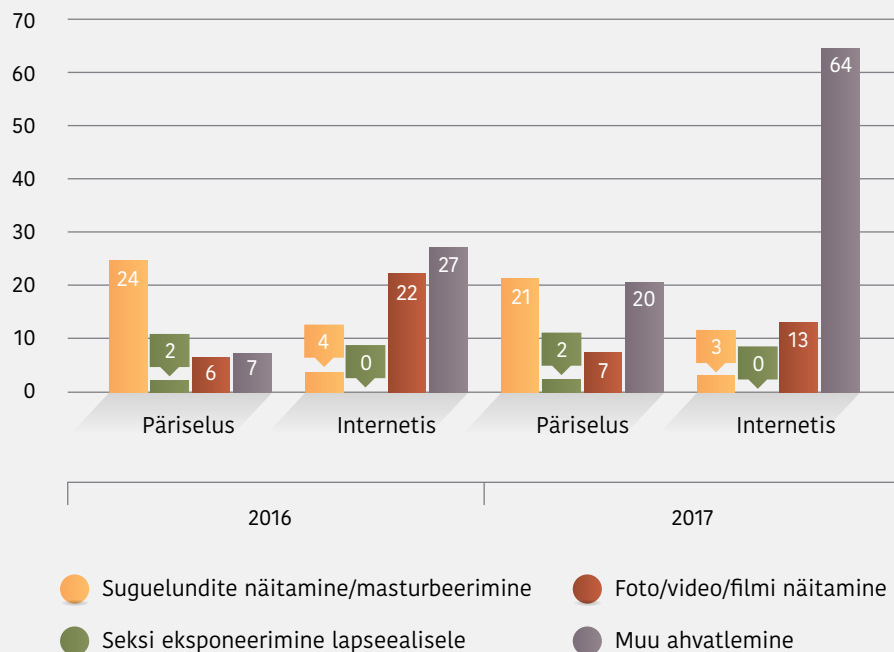
Näiteid KarS-i § 178 tegudest.

- Mees filmis veebikaameraga mitu korda enda ja üheksa-aastase tüdruku suguühet, valmistades sellega nooremalt kui neljateistaastast isikut pornograafilises ja erootilises situatsioonis kujutavaid videofaile.
- Mees laadis korduvalt alla ja hoidis oma elukohas andmekandjatel kokku 554 768 pildi- ja 8116 videofaile, millel on kujutatud alla 14-aastast last pornograafilises või erootilises situatsioonis ning nooremalt kui 18-aastast pornograafilises situatsioonis.

Joonis 30. Lasteporno valmistamise ja selle võimaldamise liigid

Allikas: politsei- ja piirivalveamet

Joonis 31. Lapseealise seksuaalse ahvatlemise esinemisviisid päriselus ja internetis (KarS-i § 179)

- Mees saatis lapsealisi kujutavaid erootilise sisuga pilte 13-aastastele tüdrukutele.
- Ühe internetiteenusepakkuja tööarvutit kasutades külastas mees internetibrauseri abil internetilehekülgi, millel on kujutatud alla 18-aastast isikut pornograafilises või erootilises situatsioonis.

Lapseealise seksuaalne ahvatlemine ja seksuaalse eesmärgiga kokkuleppe sõlmimine lapsealisesega kohtumiseks

2017. aastal registreeriti 14 seksuaalse eesmärgiga lapsealisesega kohtumise kokkuleppe (KarS-i § 178¹) juhtumit. 2015. ja 2016. aastal registreeriti selliseid juhtumeid 3. Sellise eesmärgiga kokkuleppe sõlmimine on karistatav kuni kolmeaastase vangistusega. Lapseealise seksuaalse ahvatlemise juhtumeid (KarS-i § 179) registreeriti 2017. aastal 130 (+37). Ettepanek tehti alla 14-aastasele tavaliselt veebikeskkonnas, nt Facebookis või www.vk.com kaudu.

Valdavalt oli tegu juhtumitega, kus võõras täiskasvanu lähenes veebikeskkonna kaudu lapsele (kuni 14 eluaastat), üritades jõuda seksuaalse sisuga vestluseni ja edasiste eesmärkideni (nt saada lapselt pildifaile, videomaterjali, seksuaalse sisuga tegevuste kokkulepet, saata endast pilte või näidata suguelundit). Kolmandikul juhtudel (50) toimus seksuaalne ahvatlemine ka päriselus. Selisel juhul eksponeeris ahvatleja ennast lapsele alasti, näitas oma suguelundeid, masturbeeris lapse ees või näitas talle pornograafilisi materjale (fotosid ja filme). Võrreldes eelmise aastaga on 2017. aastal internetikeskkonnas lapsealise seksuaalse ahistamise juhtumeid registreeritud märgatavalt rohkem (+27).

Kõigist lapsealise seksuaalse ahvatlemise juhtumitest 62% pandi toime interneti vahendusel, 38% päriselus (2016. aastal vastavalt 56% ja 44%). Viiendiku lapsealise seksuaalse ahvatlemise juhtumite puhul näidatakse lapsele oma suguelundeid või masturbeeritakse lapse ees. Muu ahvatlemine (37%) tähendab eelkõige seksuaalset vestlust lapsealisesega.

9.

AHISTAMISSÜÜTEOD

Kaire Tamm

Kaks

ahistamisega seotud uut süüteo koosseisu jõustused suvel 2017: ahistav jälitamine ja seksuaalne ahistamine.

89

ahistava jälitamise kuritegu registreeriti.

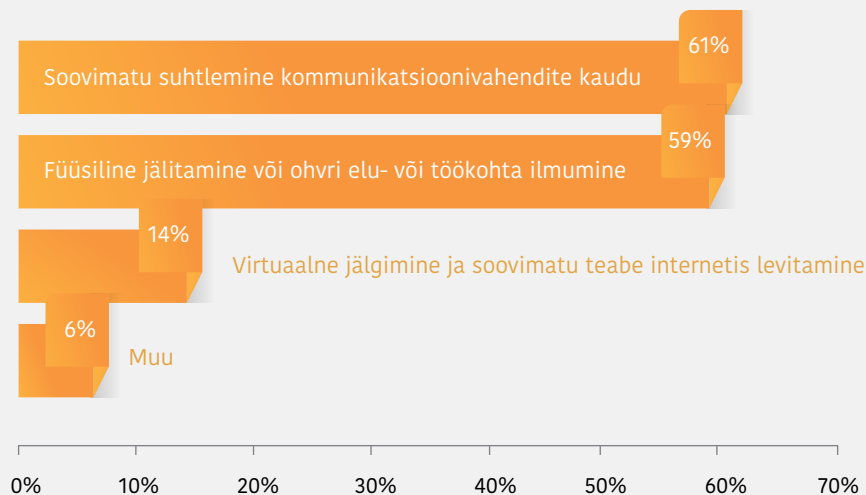
20

seksuaalse ahistamise väärtegu registreeriti.

2,5x

rohkem lähenemiskeelu rikkumisi kui 2016. aastal.

Ahistav jälitamine seisnes enamasti pidevas soovimatus helistamises ja sõnumite, kirjade saatmises või füüsilises jälitamises ja ohvri elu- või töökohta ilmumises.

Joonis 32. Ahistava jälitamise liigi esinemise sagedus (%) 2017. aastal

Ahistav jälitamine

6. juulil 2017 lisandus karistusseadustiku kuriteokoosseisude hulka ahistav jälitamine (KarS-i § 157³), mis seisneb teise isikuga korduva või järjepideva kontakti otsimises, tema jälgimises või muul viisil teise isiku tahte vastaselt tema erellu sekkumises, kui selle eesmärk või tagajärg on teist isikut hirmutada, alandada või muul viisil oluliselt häirida.

2017. aastal registreeriti ligi kuue kuuga 89 ahistava jälitamise kuritegu, ühes kuus keskmiselt 16 juhtumit.

Ahistav jälitamine võib hõlmata mitmesuguseid käitumisviise ja tegusid ning mõnikord kasutab jälitaja sama ohvri suhtes erinevaid ahistamisviise. 2017. aastal registreeritud juhtumites esines enim – (61% juhtumites) – ohvriga soovimatut suhtlemist eri suhtlusvahendite kaudu (vt all) ja füüsilist jälitamist või ohvri elu- või töökohta ilmumist (59% juhtumites).

Suhtlusvahendite kaudu soovimatut suhtlemine hõlmas peamiselt pidevalt helis-

tamist, sõnumeid ja e-kirju, sealjuures ka öisel ajal ohvrile ähvardavaid või hirmutavaid kõnesid ja sõnumeid. Samuti hõlmasid soovimatu suhtlemise juhtumid korduvaid kontaktloomise katseid suhtlusmeedia (nt Facebooki, Messengeri ja Instagrami) kaudu.

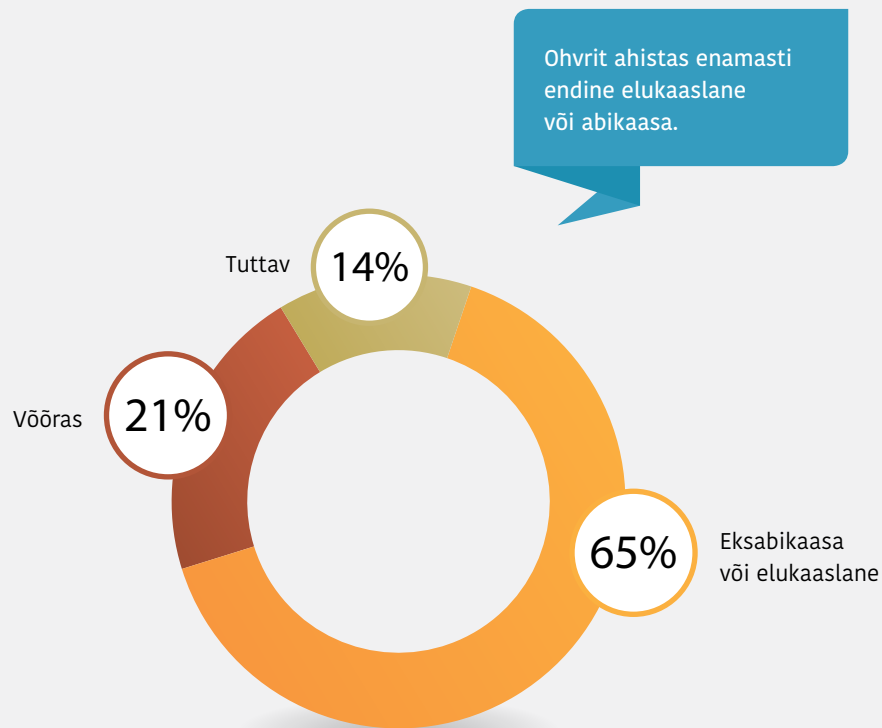
Füüsilise jälitamise juhtumites esines näiteks ohvri tahte vastaselt ohvri järel kõndimist, autoga jälitamist, ohvri elu- ja töökoha läheduses luuramist ja ukse taha ilmumist ning ohvri ootamist pidevalt samas kohas (hommikul bussipeatuses, töökoha läheduses pärast tööpäeva lõppu). Üht sedalaadi juhtumit kajastati ka meedias: endine töötaja jälitas pidevalt tööle saabuval ja lahkuval naiskolleegi.¹⁴

Virtuaalset jälgimist või internetis ohvri nime all tema kohta sihilikult väärast või soovimatu teabe levitamist esines 14% ahistava jälitamise juhtumites. Sellistes juhtumites ahistaja jälgis või kontrollis ohvri suhtlust suhtlusmeedias, postitas ohvri nime all ning jagas ohvriga seotud delikaatseid (näiteks alavääristavaid või seksuaalse sisuga) videoid teiste isikutega.

Muid käitumisviise hõlmavaid ahistava jälitamise olukordi (näiteks ohvri salaja filmimist või pildistamist) esines 6% juhtudel.

Varasematel aastatel on siin kirjeldatud rikkumisi registreeritud sageli eraviisilise jälitustegevuse kuriteokosseisu all (KarS-i § 137). 2017. aastal registreeriti eraviisilist jälitustegevust 36 korral (2016: 20). Neist ligi 40% juhtudel olid jälitaja ja jälitatu kas praegu või varem olnud lähisuhtes (elukaaslased, abikaasad, vanemad).

¹⁴ <http://ekspress.delfi.ee/kuum/vasimatu-sariahistaja-leo-jalitab-uh-e-ja-sama-ettevotte-naistootajaid?id=79464034>

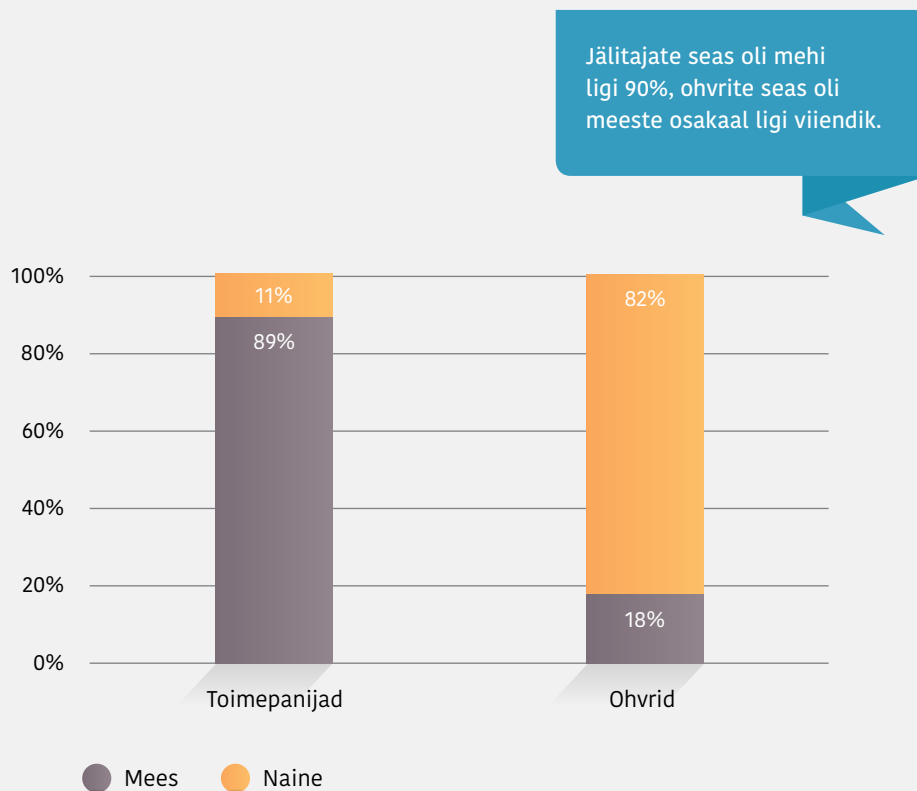

Enamasti ohver teadis inimest, kes teda jälitab: 65% juhtudel sekkus ohvri eraellu tema endine elukaaslane või abikaasa (näiteks oli ajendiks soov jätkata katkenud suhet või armukadedus). 4% juhtudel oli jälitajaks ohvri tuttav või muu ohvrile teadaolev isik, näiteks naaber, elukaaslase endine partner, klient. Võõras inimene oli jälitajaks veidi enam kui viiendikul (21%) juhtudel.

Joonis 33. Ahitava jälitamise toimepanija suhte liigi järgi, 2017

Enamik ahistava jälitamise toimepanijatest olid mehed (89%), naised oli jälitajate seas 11%.

Ahistava jälitamise ohvrite seas oli naised 82% ja mehi 18%. Enamasti olid ohver ja jälitaja eri soost, näiteks olid meesjälitajate ohvrid 90% juhtudel naised ja naisjälitajate ohvrite seas oli mehi kaks korda rohkem kui naisi. Harvem oli juhtumeid (vähem kui kümnendik), kus ohver ja jälitaja olid samast soost (naine ahistas naist või mees meest). Valdavalt piirdus jälitaja ühe konkreetse ohvri ahistava jälitamisega, ent ligi kümnendikul juhtudel oli ahistav jälitamine suunatud ka ohvri lähedastele isikutele, näiteks elukaaslastele, lastele, vanemale või töökaaslastele.

Joonis 34. Ahistava jälitamise toimepanijate ja kannatanute sooline jaotus, 2017

Seksuaalne ahistamine

6. juulil 2017 lisandus karistusseadustikku seksuaalse ahistamise väärteokoosseis (KarS-i § 153¹), mis seisneb teise inimese tahte vastases ja tema inimväärikust alandavas kehalises seksuaalse iseloomuga tahtlikus tegevuses.

2017. aasta ligi kuue kuuga registreeriti 20 seksuaalse ahistamise väärtegu, ühes kuus keskmiselt neli juhtumit.

Seksuaalse ahistamise juhtumid seisnesid enamasti soovimatus kallistamises ja kehaosade katsumises, sündsusetult käitumises.

Ahistamisjuhtumitest pandi suur osa toime avalikes kohtades, näiteks tänaval, poes, ööklubis, aga ka rohkem eraldatud kohtades nagu bussis, spordirajal ja hotelli koridoris. Seksuaalset ahistamist pandi toime ka töökohas ja arstikabinetis.

Kõikidel juhtudel oli ahistajaks mees, noorim ahistaja oli 22- ja vanim 79aastane. Kannatanuks oli kõikidel juhtudel naine, paaril korral alaealine tüdruk.

Lähenemiskeelu rikkumiste arv on alates 2011. aastast tasapisi kasvanud, suure kasvu 2017. ja 2015. aastal põhjustas üksikute rikkujate erakordselt suur rikkumiste arv.

Lähenemiskeelu rikkumine

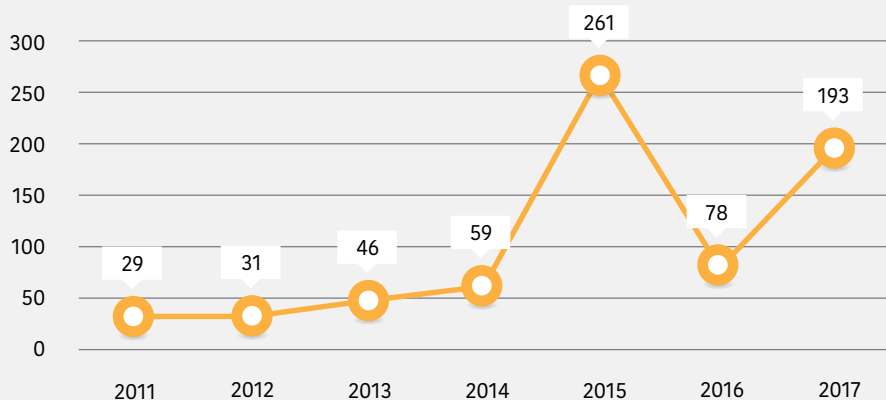
2017. aastal registreeriti 193 lähenemiskeelu rikkumist¹⁵ (KarS-i § 331²). Võrreldes 2016. aastaga oli lähenemiskeelu rikkumisi 115 võrra rohkem ja võrreldes 2015. aastaga 68 võrra vähem.

Registreeritud lähenemiskeelu rikkumiste arv oli märkimisväärselt suurem 2017. ja 2015. aastal, mis on põhjustatud sellest, et nendel aastatel hõlmas rikkumiste arv paari isiku mitmekümnekordseid keelu rikkumisi. Lähenemiskeelu rikkumiste mediaankeskmine ühe toimepanija kohta on viimastel aastatel püsinud ühe-kahe rikkumise juures.

15 Lähenemiskeelu rikkumisena (KarS-i § 331²) käsitletakse nii tsiviilkohtu- kui ka kriminaalmenetluses määratud lähenemiskeelu või muu isikuõiguse kaitse abinõu rikkumist, mis on toime pandud korduvalt või millega on põhjustatud oht isiku elule, tervisele või varale.

2017. aastal rikuti 19 lähenemiskeeldu, rikkujaiaks 17 meest ja kaks naist. Sealjuures panid kolm isikut toime kokku 79% kõigist registreeritud rikkumistest ja aktiivseima rikkuja suhtes registreeriti 71 keelu rikkumise kuritegu. 2016. aastal rikuti 20 lähenemiskeeldu, rikkujaiaks 18 meest ja kaks naist ning 41% rikkumistest pani toime üks mees. 2015. aastal rikuti 13 lähenemiskeeldu, rikkujaiaks 13 meest, ja üks mees pani toime 63% (164 kuritegu) kõigist sel aastal registreeritud lähenemiskeelu rikkumistest.

Lähenemiskeelu rikkumiste sisu on võrreldes varasemate aastatega sarnane. Ka 2017. aastal seisnesid need enamasti (78% juhtudel) korduvas suhtlemiskeelu rikkumises, kus kurjategija võttis kannatanuga ühendust sidepidamisvahendi abil (telefon, lühisõnum, Facebook), harvem rikuti keeldu kannatanule lähenedes (näiteks ilmuti elu- või töökoha juurde, sõideti maja juurde, tuldi lähemale kui lähenemiskeelus lubatud kaugus).

Joonis 35. Registreeritud lähenemiskeelu rikkumised

Tabel 5. Lähenemiskeeldude arv, mida rikuti aastail

Kuriteoliik	2017	2016	2015
Lähenemiskeeldude arv, mille tingimusi rikuti	19	20	13
Registreeritud rikkumiste arv	193	78	261
Rikkumiste mediaan ühe toimepanija kohta	2	1	1

10.

VAENUKURITEOD

Brit Tammiste

4

vaenukuritegu
pandi toime.

1%

küsitlusele vastanuist
on vaenukuriteo ohvriks
langenud.

Registreeritud vaenukuriteod¹⁶

Vaenukuritegude puhul on ohver või sihtmärk valitud mingi kindla tunnuse järgi (nt rass, usk, etniline päritolu, rahvus, seksuaalne identiteet/sättumus), mida jagab mingi rühm, või esineb mõni muu sarnane ühine nimetaja. Kui kedagi rünnatakse tema tegeliku või arvatava tunnuse (päritolu, identiteet) tõttu, on tegu vaenukuriteoga.¹⁷ Niisugused kuriteod on mitmesugused vägivallovormid, vandalism, sh vara kahjustamine (nt mõnele rühmale kuuluvate hoonete rüüstamine, ohvri vara rikkumine grafitiga, auto löhkumine) vms.

16 Vaenusüütegude hulka kuuluvad ka väärted, mis on toime pandud vaenumotiivil. Siin ja edaspidi on peatükis esitatud ainult registreeritud kuritegude, mitte väärtegade ülevaade.

17 OSCE/ODIHR 2014.

Vaenukuritegude ülevaadet koostades on arvestatud KarS-i §-de 151–152 alusel registreeritud kuritegusid (mis ei liigitu automaatselt vaenukuritegudeks), meneteleja märgitud juhtumiliiki (vaen – usk, rass, päritolu, vaen – seksuaalne sättumus/identiteet, vaen – muu)¹⁸, kuriteo motiivi (vaenumotiiv) ning kuritegude kirjeldusi märksõnaotsingu abil.

2017. aastal registreeriti vähemalt neli vaenukuritegu, neist kolm olid avaliku korra rasked rikkumised ning üks ähvardamine.¹⁹ Kõigi juhtumite puhul oli kuriteo motiiviks kannatanu tegelik või arvatav rass, usk või päritolu (kolmel juhul ohvri oletatav Aafrika päritolu, ühel juhul Ukraina riigilipu pildiga riiete kandmine).

18 Infosüsteemi MIS on nimetatud juhtumiliigi valikud lisatud 2016. aasta septembrist.

19 Juhtumid on leitud märksõnaotsinguga 2017. aastal registreeritud kuritegude juhtumikirjeldustes peatüki koostamise hetkel olemasoleva info põhjal. Registreeritud kuriteod, mille selgitus sisaldas vähemalt üht järgnevaist sõnadest: „lipp“, „neeger“, „Aafrika“, „mustanahaline“. Otsingus kasutati teisi otsisõnu, kuid need vasteid ei andnud.

Kõik kuriteod pandi toime toitlustus- või lõbustusasutuses või muus avalikus kohas.

2017. aastal registreeriti vähemalt neli vaenukuritegu, aga ei registreeritud ühtegi vaenu õhutamise kuritegu (KarS-i § 151).²⁰

20 2017. aastal registreeriti 13 vaenu õhutamise juhtumit (KarS-i § 151), millest viiel juhul jäeti väärteomenetlus alustamata. Ühe vaenu õhutamise väärteoeest on määratud isikule 120 euro suurune rahaträhv. Näiteks ühe väärteoe puhul solvas vanem meesterahvas mustanahalist meest. Paar vaenu õhutamise väärtegu on seotud vaenu õhutamisega Facebookis.

Ohvriuring

Kolmandat korda oli küsimus vaenusüüteo ohvriks langemise kohta ka iga-aastases ohvriuringus.

2017. aasta ohvriuringus märkis kuriteo ohvriks langemist rahvuse, rassi, nahavärvi, religiooni, puude või seksuaalse orientatsiooni tõttu 1% küsitletuist (vastas 1011 inimest). Sama näitaja oli 2016. aastal 2% (muutus jääb statistilise vea piiridesse).

Ohvriuring ei hõlma isikuid, kes viibivad Eestis ajutiselt; niisiis ei võimalda see hinnata nende riski langeda vaenusüüteo ohvriks.

11.

INIMKAUBANDUS

Anu Leps

93 inimkaubandusega seotud kuritegu registreeriti.

8 inimkaubanduse juhtumit laste ärakasutamise eesmärgil registreeriti 2016. aastaga võrreldes rohkem.

**5 inimkaubanduse
ja 6 kupeldamise**

kuritegu registreeriti võrreldes 2016. aastaga vähem.

Tabel 6. Inimkaubandusega seotud registreeritud kuriteod

KarS-i §	2013	2014	2015	2016	2017	Muutus (2016–2017)
Inimkaubandus alaealiste ärakasutamise eesmärgil (175)	18	15	63	59	67	+8
Kupeldamine (133 ²)	13	8	17	19	13	-6
Prostitutsioonile kaasaaitamine (133 ³)	1	0	1	0	2	+2
Inimkaubandus (133)	8	5	4	15	10	-5
Inimkaubanduse toetamine (133 ¹)	2	0	0	1	1	0

2017. aastal registreeriti Eestis 93 inimkaubanduse kuritegu, see näitaja jäi eelmise aastaga võrreldes samaks (2016: 94).

Inimkaubandusega seoses käsitletakse järgmisi kuritegusid: inimkaubandus (KarS-i § 133), inimkaubanduse toetamine (KarS-i § 133¹), kupeldamine (KarS-i § 133²), prostitutsioonile kaasaaitamine (KarS-i § 133³), inimkaubandus alaealiste ärakasutamise eesmärgil (KarS-i § 175), doonorlusele sundimine (KarS-i § 138¹) ja doonorlusele kallutamine (KarS-i § 140).

Viimasel kolmel aastal on kõige levinum alaealiste ärakasutamine inimkaubanduse eesmärgil (2017: 67; 2016: 59). Selle kuriteolligi viimaste aastate, sh 2017. aasta statistika, näitab, et palju korduvaid kuritegusid on toime pannud samad inimesed samade inimeste vastu. Inimkaubandusega seotud kuritegude üldarv jäi eelmise aastaga võrreldes samaks (2017: 93; 2016: 94).

Kõige rohkem inimkaubandusega seotud kuritegusid registreeriti Tallinnas (22), Tartus (21) ja Narvas (10).

Alaealiste ärakasutamise juhtumid on korduvad

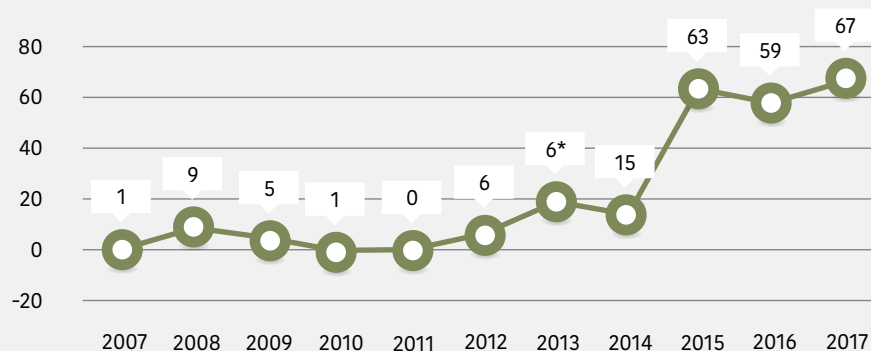
2017. aastal registreeriti inimkaubanduse eesmärgil alaealiste ärakasutamisuhtumeid (KarS-i § 175) kokku 67 korral 3–18aastaste laste suhtes (+8). Korduvaid kurjategijaid oli üle kümne.

Ligi pooled alaealiste ärakasutamise juhtumid toimusid nt Facebook Messengeri, Skype'i, Viberi jt veebikeskkondade kaudu veebikaamera vahendusel, kurjategijad kasutasid neis eri kasutajakontosid ja -nimesid. Poolte ärakasutamise juhtumite puhul kohtusid kurjategijad alaealistega kas avalikus kohas (nt hotellis), autos, oma kodus, ka striptiisiklubis, lapse töökohal ja lapsega ühises kodus.

Üldjuhul lubati lapsele raha, kui laps nõustub poseerima veebikaamera ees erootilistes ja pornograafilistes poosides, ennast rahuldama, olema näitlejaks või modelliks pornograafilises teoses, alustama prosti-

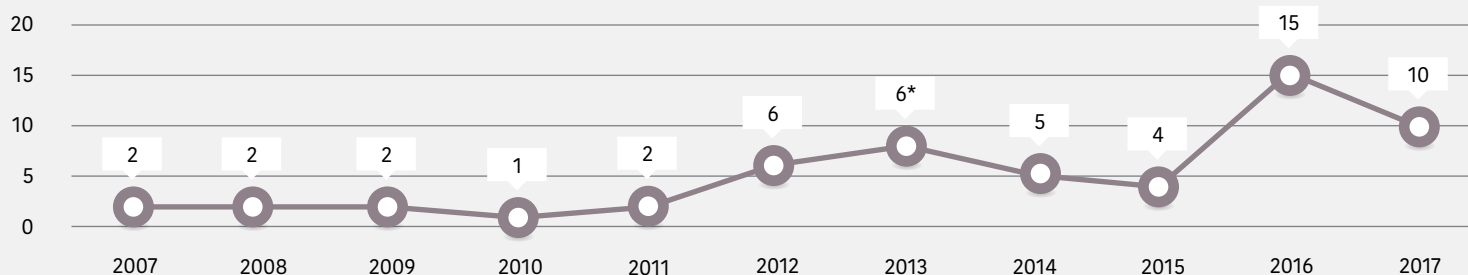
tueerimist. Samuti mõjutati lapsi raha eest kas käega või suuga kurjategijat rahuldama. Mõnele alaealisele neiu tehti ettepanek alustada tööd striptiisiklubis, tegelda striptiistantsuga ja näiteks „härrasmeeste“ kulul alkoholi tarbimisega, pakkuda sekre-

täritöö kõrvalt ülemusele seksi. Lastele pakuti seksi eest raha 5st 50 euroni, kuid mitmel korral ka 500 eurot kuutasuna seksuaalsete teenuste osutamise eest.

Joonis 36. Registreeritud inimkaubanduse kuritegude arv alaealiste ärakasutamise eesmärgil (KarS-i § 175)*

* Kuni 2012. aasta aprillini registreeriti kuritegusid alaealiste prostitutsioonile kaasaaitamisena.

Joonis 37. Registreeritud inimkaubanduse kuritegude arv (KarS-i § 133)

* Kuni 2012. aasta aprillini registreeriti kuritegusid orjastamisena.

Inimkaubanduse kuriteod olid kodumaised

2016. aastal olid pooled inimkaubanduse kuriteod rahvusvahelised, 2017. aastal aga peaaegu kõik kodumaised. Kokku registreeriti 2017. aastal 10 kuritegu, pooled neist on seksuaalse eksploateerimise juhtumid ja koguarvu sekka sattusid üksikud piiriülesed kuriteod. Ühes piiriüleses kuriteos toimetasid kurjategijad 10 Vietnami kodanikku Venemaalt läbi Eesti Lätti.

Seksuaalse ärakasutamise kuritegudes olid eranditult kannatanuteks naised, kellest mitu oli kuriteo toimepanijatega lähedalt seotud (endine elukaaslane, vend-õde). Naisi sunniti tegelema prostitutsiooniga, neid ähvardati vägivallaga ja kogu tegevuse korraldamiseks loodi iha.ee või Facebooki keskkonda konto. Ühel juhul hoiti naist korteris luku taga ja sunniti seksi pakkuma vastu tema tahtmist ning tema kallal vägivallatsedes.

Esines üks tööalase eksploateerimise juhtum, kus meest löödi käte ja jalgadega näkku, temalt võeti vabadus ja teda sunniti tegema tööd ning täitma kurjategijate käsul kohustusi.

Ühte arestimajast väljunud naist sunniti peksuga ja ähvardustega müüma 60 doosi fentanüüli. Müügiga käis kaasas pidev ähvardamine, et keeldumise korral viiakse naine metsa, lüüakse hambad välja ja peksakse kepiga läbi.

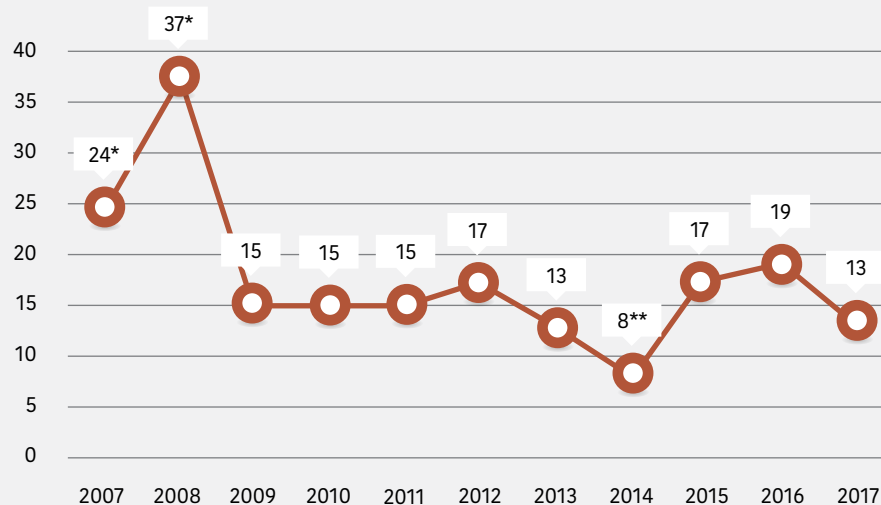
Kupeldamis- kuritegude arv veidi vähenes

Kupeldamiskuritegude (KarS-i § 133²) arv (13) ei ole viimastel aastatel palju muutunud (2016: 19; 2017: 13). Lisaks pandi 2017. aastal toime kaks prostitutsioonile kaasaaitamise kuritegu (KarS-i § 133³).

Ligi pooled 2017. aastal toime pandud kupeldamise ja prostitutsioonile kaasaaitamise kuriteod toimusid Tallinnas (7), Narvas (6), üks kuritegu toimus Harku vallas ja üks Tartus. Narvas kupeldasid kaks naist: üks korraldas seksi ostumüüki neljal ja teine kolmel juhul.

Tallinn eristus teistest kohtadest sellega, et kupeldajad ei tegutsenud üksnes eraisikuna, vaid olid loonud selleks tarbeks ka firmad.

Kaks prostitutsioonile kaasaaitamise kuritegu seisnesid selles, et isik, kes oli teadlik teise isiku prostitueerimisest, aitas sellele tegevusele kaasa transporti korraldades.

Joonis 38. Registreeritud kupeldamiskuritegude arv (KarS-i § 133²)

* Kuriteod registreeriti ebaseadusliku tegevuse võimaldamise (KarS-i § 268) koosseisu alusel, s.t kõik teod ei pruugi olla kupeldamise kuriteod.

** Kuni 2012. aasta aprillini registreeriti kuritegusid prostitutsioonile kaasaaitamisena.

12.

VARAVASTASED KURITEOD

Andri Ahven

10 843

varavastast kuritegu
registreeriti.

52%

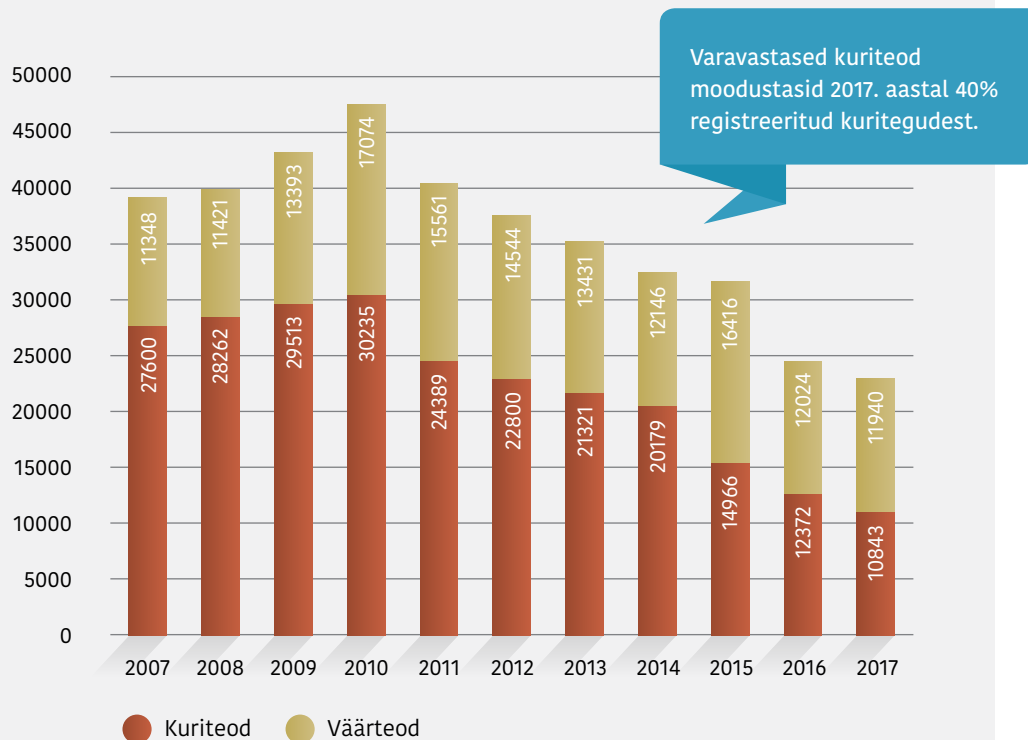
oli varavastaste süütegude
koguarv väiksem kui 2010.

12%

vähenes varavastaste
kuritegude arv
2016. aastaga võrreldes.

27%

vähenes
eluruumist toime pandud
varguste arv.

Joonis 39. Registreeritud varavastaste kuritegude ja väärtegude arv

Allikas: justiitsministeerium (kuriteod), politsei- ja piirivalveamet (väärteod)

Varavastased kuriteod on läbi aastate moodustanud kõige suurema osa registreeritud kuritegudest. Nende osakaal on viimase kümne aasta jooksul vähenenud, ehkki trend pole olnud järjepidev: varavastased kuriteod moodustasid 2007. aastal 55%, 2016. aastal 43% ning 2017. aastal 40% kõigist registreeritud kuritegudest.

Kuritegude osakaalu vähenemine viimastel aastatel on seotud miinimumpäevamäära tõstmisega 3,2 eurolt 10 eurole (KarS-i § 44) alates 2015. aastast.²¹ Sellest tingituna kasvas väärtena kvalifitseeritavate ja vähenes kuriteona kvalifitseeritavate juhtumite osakaal. Varavastastest süütegudest terviklikuma ülevaate saamiseks käsitletakse allpool koos kuritegudega lühidalt ka väärtena kvalifitseeritud süütegusid.

Varavastaste süütegude (kuri- ja väärtegude) koguarv oli kõige suurem 2010.

²¹ KarS-i § 218 järgi on tegu väärtena juhul, kui varavastase süüteoga tekitatud kahju suurus ei ületa kahtekümmend miinimumpäevamäära (v.a vägivaldsed vm raskendavate asjaoludega juhtumid) – varem oli selleks piiriks 64 eurot, alates 1. jaanuarist 2015 aga 200 eurot.

aastal, kuid on seejärel vähenenud. 2017. aastal registreeriti neid kokku 22 783, mis on 7% vähem kui 2016. aastal ning 52% vähem kui 2010. aastal.

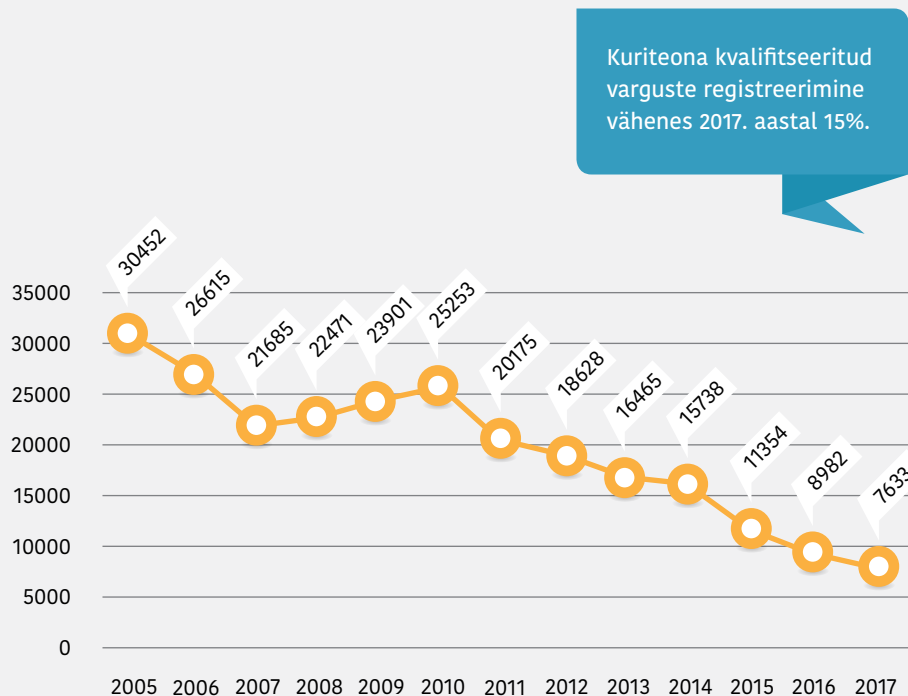
Varavastaste kuritegude seas domineerivad vargused, mille osakaal varavastastest kuritegudest on viimase kümne aasta jooksul püsinud vahemikus 70–84%; järgnevad kelmused (KarS-i §-d 209–213; 6–14%) ja omastamised (2–6%). Röövimiste osakaal oli aastatel 2006–2008 3%, kuid on seejärel vähenenud ja püsinud 2% ligi.

Vargused

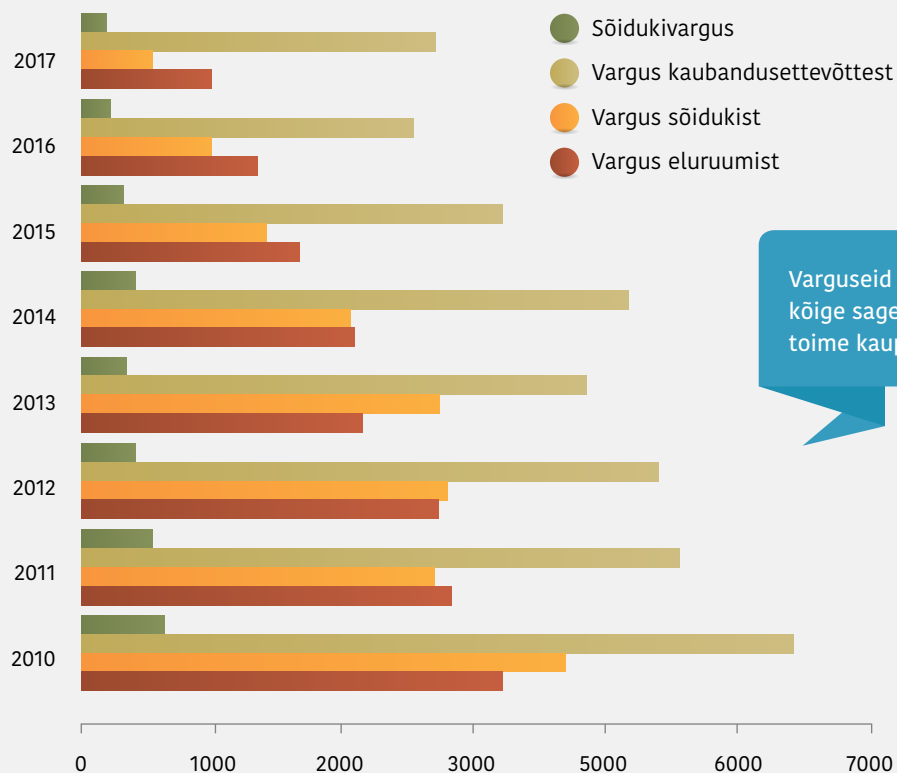
Vargus on Eestis levinuim kuritegu, moodustades 2017. aastal 28% kõigist registreeritud kuritegudest ja 70% varavastastest kuritegudest (2016. aastal vastavalt 31% ja 73%). 2017. aastal registreeriti kuriteona 7633 vargust, see on 1349 võrra vähem kui aasta varem (–15%).

Raskendavate asjaoludega²² registreeriti 4755 vargust (2016: 5581).

22 KarS-i § 199 lg 2 kuriteod.

Joonis 40. Registreeritud vargused (kuriteod)

Joonis 41. Varguste (kuritegude) arv peamistes toimumiskohtades

Allikas: politsei- ja piirivalveamet

Harjumaal registreeriti 56% vargustest.

Kõige sagedasemad varguse toimepanemise kohad olid kauplus, tänav, sõiduk, korter ja eluruumiga seotud hooned (eramu, garaaž, kelder, kõrvalhoone).

Politsei andmetel olid enam varastatud esemed (arvestamata vargusi kauplustest) elektroonikaseadmed (mobiiltelefonid, arvutid, jm), rahakotid koos sularaha ja pangakaartidega, isikut tõendavad dokumendid.

Vargused kauplustest ja eluruumidest²³

2017. aastal registreeriti 2693 kaubandusettevõttest toime pandud vargust, neist 53% Tallinnas. Kauplusevargused moodustasid 2017. aastal 37% kõigist vargustest (2015 ja 2016: 29%). Niisugustest vargustest enamiku moodustasid süstemaatilised vargused. Võrreldes 2016. aastaga kasvas kauplusevarguste arv 7%.

²³ Andmed varguste toimumiskohtade kohta pärinevad politsei- ja piirivalveametilt.

Vargused eluruumist hõlmavad eramutest, korteritest, taludest ja suvilatest toime pandud vargusi. 2017. aastal registreeriti 965 vargust eluruumist, mis oli 27% vähem kui aasta varem (2015: 1662; 2016: 1328). 30% juhtumitest registreeriti Tallinnas. Eluruumist toime pandud vargused moodustasid 2017. aastal 13% kõigist vargustest (2015 ja 2016: 15%).

Varguste andmed ohvriuringutes

Viimase, 2017. aasta novembris tehtud ohvriuringu andmetel oli küsitlusele eelnenud aasta jooksul eri liiki varguste ohvriks langenud 1–3% küsitletutest.²⁴

Kõige sagedamini langeti isiklike asjade (käekotid, nutitelefonid, rahakotid jm) varguse ohvriks (3% küsitletuist). Kodust, suvi-

²⁴ Justiitsministeeriumi tellimisel tehtud Turu-uuringute ASI küsitlusele vastas 1011 inimest. Küsitletu võis olla langenud mitme sama või eri liiki kuriteo ohvriks. Olenevalt kuriteo liigist puudutas küsimus eeskätt kas vastajat ennast (isiklike asjade vargus, röövimine, tarbijapettus) või leibkonna ühist vara (ülejäanud kuriteod).

Tabel 7. Nende küsitletute osakaal, kes enda hinnangul on aasta jooksul langenud nimetatud kuriteo ohvriks

	2008	2010	2012	2014	2016	2017
Vargus autost või auto küljest	5%	5%	4%	3%	2%	2%
Vargus kodust (majast, korterist või keldrist)	3%	6%	3%	3%	1%	1%
Vargus suvilast, maakodust või aiamaalt	4%	4%	3%	2%	2%	1%
Vargus garaažist, kuurist või varjualusest	2%	3%	2%	2%	1%	1%
Isiklike asjade vargus	4%	5%	4%	4%	4%	3%
Röövimine	2%	2%	2%	1%	1%	1%
Tarbijapettus	18%	16%	14%	11%	11%	12%

Allikas: justiitsministeerium (2017)

Politseini jõudis 2017. aastal info iga teise vargusjuhtumi kohta.

last, maakodust või aiamaalt toime pandud varguse ohvreid oli 1%, garaažist, kuurist või varjualusest varastamisega puutus kokku samuti 1%.

Viimastel aastatel on varguse ohvrite osakaal küsitluste andmetel aegamisi vähenenud, ehkki enamasti on muutused jäänud statistilise vea piiresse. Selgem vähene mine on näha võrreldes 2010. aastaga, kui ka registreeritud varguste arv oli kõige suurem.

Sarnaselt vägivalda kuritegudega ei tarvitsenud ka siin alati tegu olla õiguslikus tähenduses kuriteoga ning seetõttu ei ole andmed võrreldavad ametliku statistikaga (nt ei ole küsitlustes tähtsad tekitatud kahju suurus, süüdlase vanus jm asjaolud).

2017. aastal teatati politseile 51% varguse juhtumitest. 2016. aastal oli vastav näitaja 46%, kuid näitajate erinevus jääb usalduspiiride sisse.

13.

MAJANDUS- KURITEOD

Kätlin-Chris Kruusmaa

234

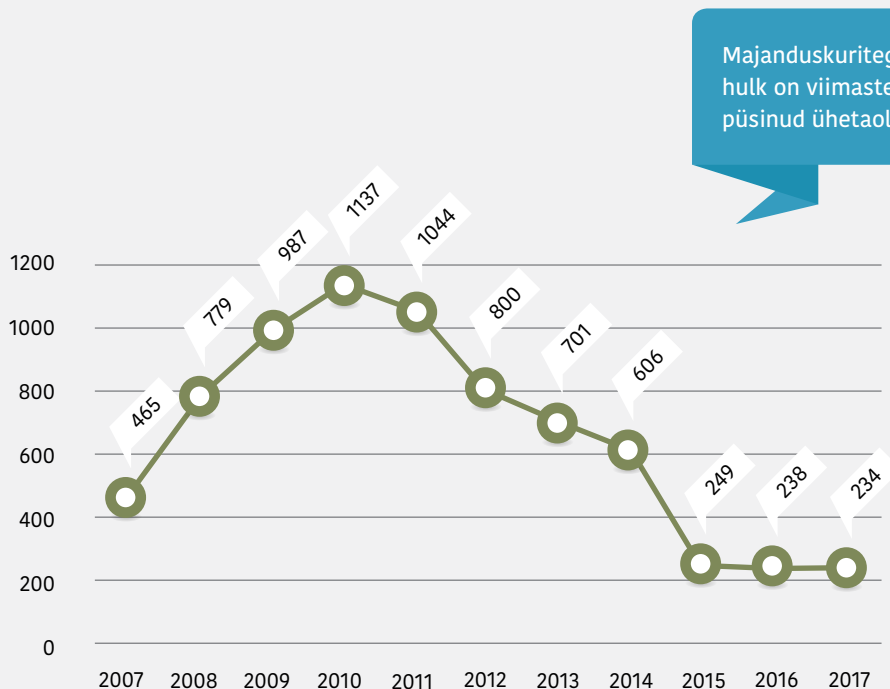
majanduskuritegu
registreeriti.

34%

majanduskuritegudest oli eba-
seaduslik majandustegevus.

55%

vähenes registreeritud
soodustuskelmuste arv.

2017. aastal registreeriti Eestis 234 majanduskuritegu, võrreldes 2016. aastaga on see 2% vähem ning alates 2010. aastast on majanduskuritegude arv vähenenud 79%. Lisaks arvatakse majanduskuritegude hulka KarS-i § 210 alusel kvalifitseeritud soodustuskelmused, mida registreeriti 2017. aastal 20 korda, kuid need ei ole kajastatud kõrval oleval joonisel.

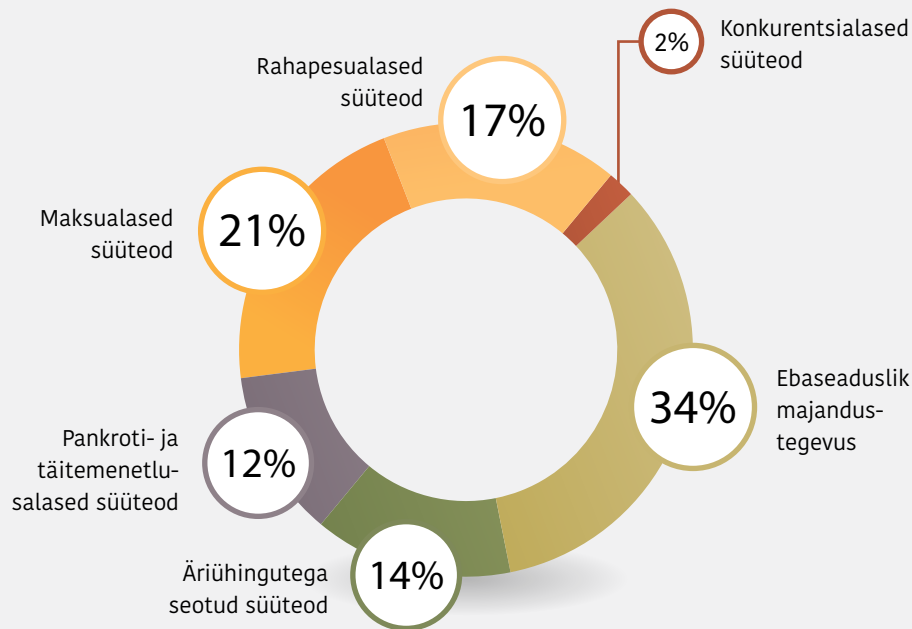
Majanduskuritegude arvu suure kahane-mise taga on karistusseadustiku muu-datused, millega tunnistati 1. jaanuaril 2015 kehtetuks § 392 (keelatud ja eriluba nõudva kauba ebaseaduslik sisse- ja väl-javedu). Selle muudatuse tulemusena ei vähenenud küll oluliselt kuritegude üldarv, sest neid süütegusid menette-takse muude sätete alusel, kuid vähenes KarS-i 21. peatüki alusel registreeritud majandussüütegude arv.

Joonis 42. KarS-i 21. peatüki alusel registreeritud majanduskuriteod (v.a §-d 402¹-402⁴)

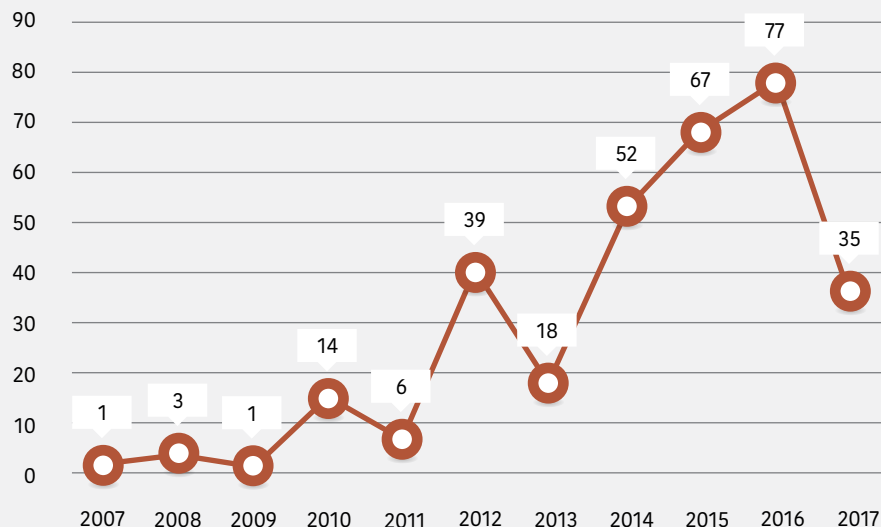
Registreeritud kuritegudest 34% (2016: 28%) oli ebaseaduslik majandustegevus. Suur osa neist juhtumitest oli seotud tubakatoodetega, kuid sealhulgas oli ka ebaseadusliku rahavahetusteenuse pakumine, kus isik vahendas elektroonilist raha rahapesu andmebüroo väljastatava tegevusloata alternatiivsete maksevahendite teenuse osutamiseks. Esines ka ebaseadusliku hambaraviteenuse osutamist.

Maksualastest kuritegudest registreeriti 2017. aastal kõige enam maksukohustuse varjamist ja tagastusnõude alusetu suurendamist (33) - need moodustasid 45% kõigist maksualastest kuritegudest. Enamasti seisnes see maksudeklaratsioonides valeandmete esitamises.

17% registreeritud majanduskuritegudest olid rahapesualased kuriteod, võrreldes aasta varasemaga vähenes nende osakaal 12%. Enamasti lisanduvad rahapesualased kuriteod muudele süütegudele, nt on varem toime pandud arvutikelmus ning selle tulemusena saadud ebaseadusliku tulu päritolu varjatakse rahapesu kaudu.

Joonis 43. Majanduskuritegude esinemine liigiti 2017. aastal

Joonis 44. Soodustuskelmuste registreerimine

Formaalselt saab majanduskuriteoks pidada karistusseadustiku 21. peatükis (majandusalased sätteod) sätestatud kuritegusid (KarS-i §-d 372–402^a).

Materiaalses mõttes võib majanduskuriteona olla käsitatav ka kuritegu, mis on esitatud mõnes muus karistusseadustiku eriosa peatükis ning see on toime pandud seoses majandustegevusega.

Teiste seas loetakse majanduskuriteoks soodustuskelmuseid (KarS-i § 210), mida 2017. aastal registreeriti 35 korda. Võrreldes 2016. aastaga vähenes soodustuskelmuste hulk 42 võrra.

Enamik registreeritud juhtumeid on seotud põllumajandussektoriga ning finantstoetus on välja petetud PRIA-lt, vähem on avastatud pettuseid seoses KIK-i ning teiste finantstoetusi jagavate asutustega.

Suurim välja petetud toetuse summa oli ligikaudu 1 040 000 eurot.

14.

KORRUPTSIOON

Mari-Liis Sööt

288

korruptsioonikuritegu
registreeriti.

48%

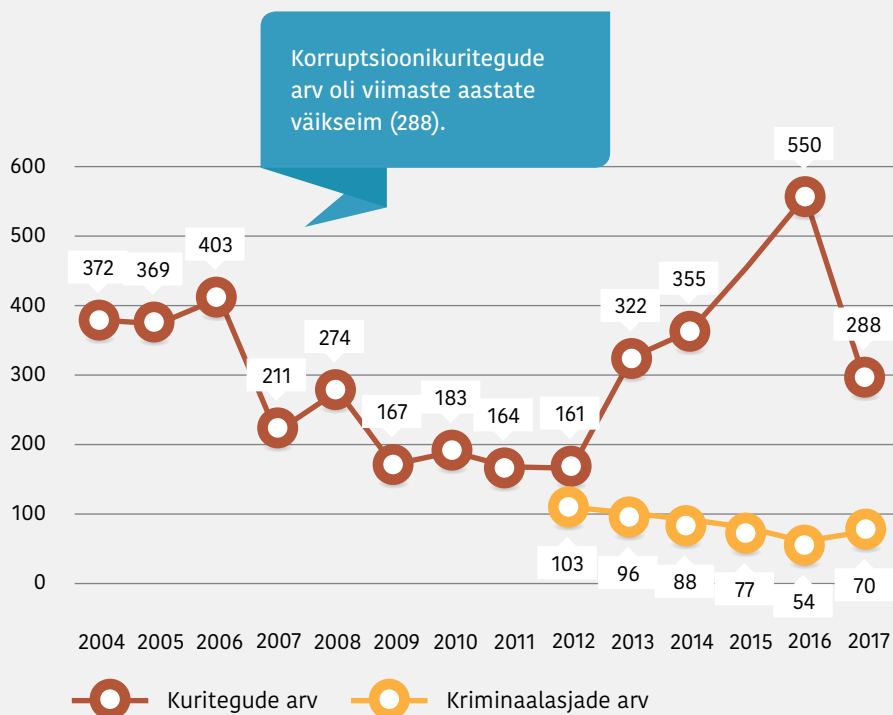
oli korruptsioonikuritegusid
vähem kui 2016. aastal.

77

korruptsioonikuritegu
pandi toime
meditsiinivaldkonnas.

20

korruptsioonikuritegu
pandi toime
omavalitsustes.

Joonis 45. Registreeritud korruptsioonikuritegude ja kriminaalasjade arv

Registreeritud korruptsioonikuritegude arv²⁵ langes viimase viie aasta madalaimale tasemele (288).

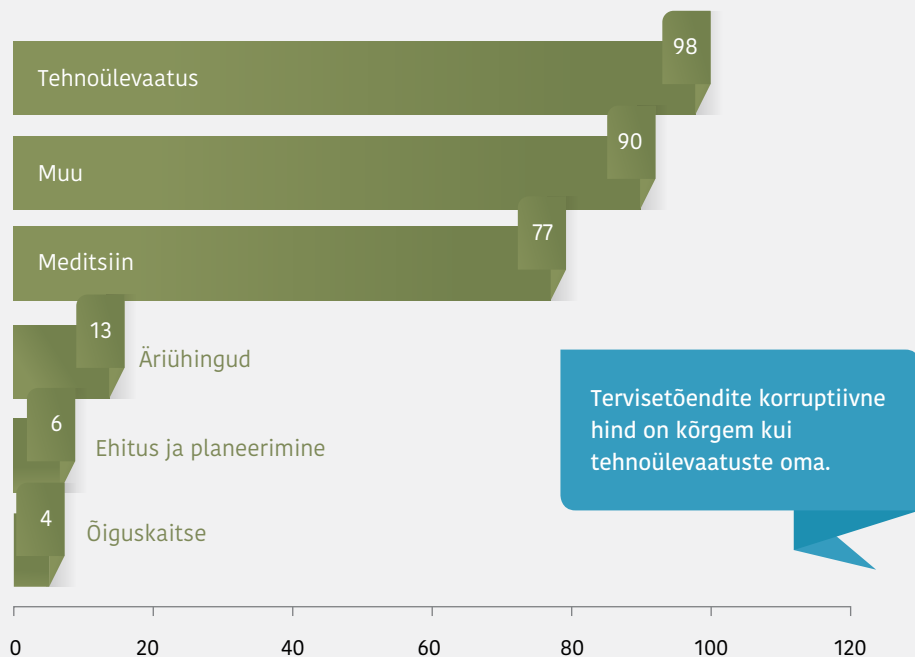
Kuna 2016. aastal registreeriti väga palju üksteisest sõltuvaid tehnoulevaatusena seotud korruptsioonikuritegusid (alkäemaksu andmine, võtmine ja ametialane võltsimine), siis on selline kahanemine oodatav. Samas ei ole põhjust järeldada, nagu oleks korruptsiooni tervikuna vähem, sest kriminaalasjade arv on siiski suurenenud 54-lt 70-le, mis tähendab juhtumite sagenemist. Nagu eelmistel aastatel, tuleb ka sel korral tõdeda, et korruptsioonikuriteod on võrreldes teiste kuritegudega erilised, kuna näiteks alkäemaksu puhul on tegu peegelkuriteoga, kus sama tegu registreeritakse nii andja, pakkuja kui ka vahendaja vaates, mis mitmekordistab kuritegude arvu. Lisaks suurendab kuritegude arvu ka samade inimeste korduvad teod, sh nii juriidiliste kui füüsiliste isikute omad.

²⁵ Lisaks ametialastele kuritegudele on arvestatud ka omastamist ja kelmust ametiisiku poolt, erasektori alkäemaksu kuritegusid ja keelatud annetuse tegemist.

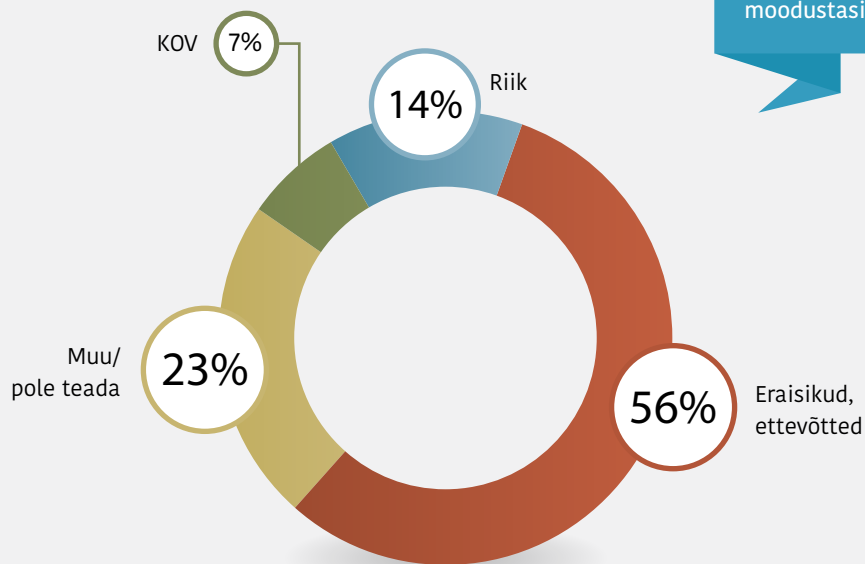
Kokkuvõttes on altkäemaksukuritegude arv küll vähenenud, aga mõnevõrra on suurenenud riigihangete ja toimingupiirangu rikkumise alaste kuritegude arv. Riigihangete teostamise nõuete rikkumisi registreeriti 14 (2016. aastal 3) ning toimingupiirangu rikkumisi 13 (2016. aastal 4).

Võrreldes varasemaga registreeriti 2017. aastal oluliselt rohkem meditsiinivaldkonnaga seotud korruptsioonijuhtumeid ja omavalitsuste ametiisikute toimingupiirangute rikkumisi (otsused või tehingud iseendaga).

Valdkondlikult registreeriti endiselt enim kuritegusid seoses tehnoulevaastustega, mis kõik olid seotud ühe Tallinna ülevaatuspunktiga: selle töötaja võttis vahendaja abil umbes 10–20euroseid altkäemaksusummasid ning vastu väljastas auto tehnilist korrasolekut tõendavaid dokumente.

Joonis 46. Tegevusalad, kus 2017. aastal korruptsiooni avastati

Joonis 47. Sektorid, kus 2017. aastal korruptsiooni avastati

Meditsiinijuhtumitest umbes poole moodustasid juhtumid, kus samad Jõgevamaa arstid võltsisid vastutasu eest patsientide terviseandmeid sotsiaaltoetuste saamiseks, näiteks töövõime kaotuse ebaõigeks määramiseks. Kolmandiku moodustasid juhtumid, kus kaitsevääkhuslased maksid vahendajatele altkäemaksu, et saada ajateenistusest vabastust või ajapikendust. Neist osa juhtumite puhul ei saanud tõendit väljastanud arst raha ega olnud kursis raha maksmisega vahendajale. Tüüpiline summa oli 700 eurot. Oli ka juhtumeid, kus vastutasu eest sooviti haigekassa finantseeritud kiiremat raviteenust. Samuti oli meditsiinisektoris juhtumeid, mis ei olnud seotud arstidega, eelkõige suuremaid hankeid puudutavaid korruptsioonijuhtumeid, kus haiglatöötajale maksti altkäemaksu soodsa lepingu eest või prooviti ära osta hindamiskomisjoni liiget.

Omavalitsuste korruptsioon moodustas kõikidest juhtumitest 7% (20) – see hõlmab ka juhtumeid omavalitsuste sihtasutuste, hallatavate asutustega jt.

Omavalitsuste korruptsioonist suurema osa moodustasid toimingupiirangu rikkumised (6) ja omastamised (6). Toimingupiirangu rikkumiste näitena võib tuua juhtumid, kus omavalitsuste ametiisikud suunasid toetusi endaga seotud ühingu-tesse, otsustasid endaga seotud ühingu laenu garantii üle, iseenda kasuks kinnistu võõrandamise üle jms.

Üht eristuvat omavalitsust ei saa esile tuua, kuna korruptsioonijuhtumid jagunesid üsna võrdselt (umbes 1-2 omavalitsuse kohta).

15.

LIIKLUS- KURITEOD

Andri Ahven

3277

liikluskuritegu
registreeriti.

1850

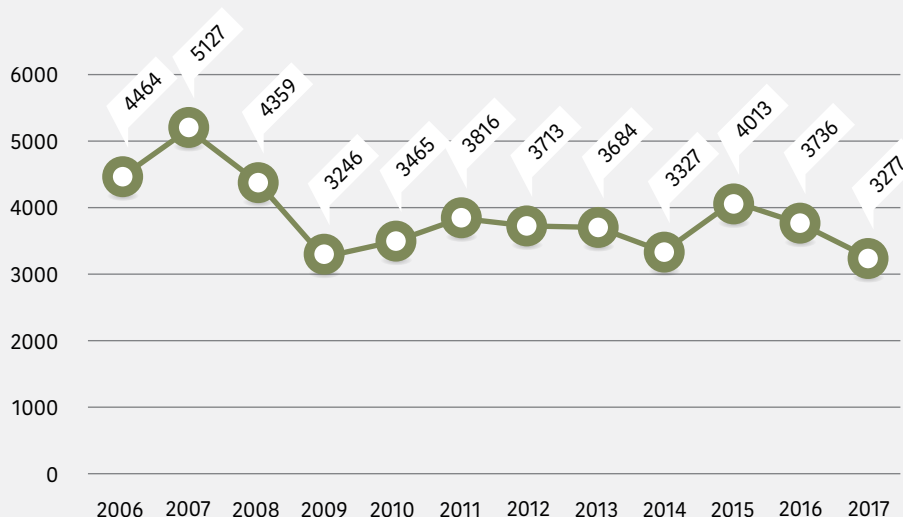
liikluskuritegu registreeriti
vähem kui 2007.

9%

kriminaalses
joores juhtidest
oli narkojoores.

240

sõidukit
konfiskeeriti
joores juhtidelt.

Liikluskuritegede arv vähenes 2017. aastal 12%.

Joonis 48. Liikluskuritegede arv

Liikluskuritegusid registreeriti 2017. aastal 3277 ehk 12% registreeritud kuritegude üldarvust. Valdav osa neist olid mootorsõiduki joores juhtimised (80%), järgnes sõiduki süstemaatiline juhtimine juhtimisõigusega isiku poolt (16%). Ülejäänud juhtudel oli tegu raske liiklusõnnetuse põhjustamisega, mis oli tingitud liikluseaduse nõuete rikkumisest teadlikult või ettevaatamatusest.

Liikluskuritegude arv kasvas 2015. aastal uue kuriteokoosseisu lisandumise tõttu: alates 1. jaanuarist 2015 kvalifitseeritakse süstemaatiline juhtimisõigusega sõidukijuhtimine kuriteona (KarS-i § 423). Süstemaatiline on tegu juhul, kui isikul on juhtimisõigusega sõitmise eest vähemalt kaks kehtivat karistust.²⁶ 2016. ja 2017. aastal liikluskuritegude arv taas vähenes.

Raske liiklusõnnetuse põhjustamine (KarS-i §-d 422 ja 423) oli sageli seotud liiga suure sõidukiirusega või tähelepa-

²⁶ Praktikas on üldjuhul tegu süstemaatilise rikkumisega, kui juhtimisõigusega sõidetakse vähemalt kolmandat korda aasta jooksul.

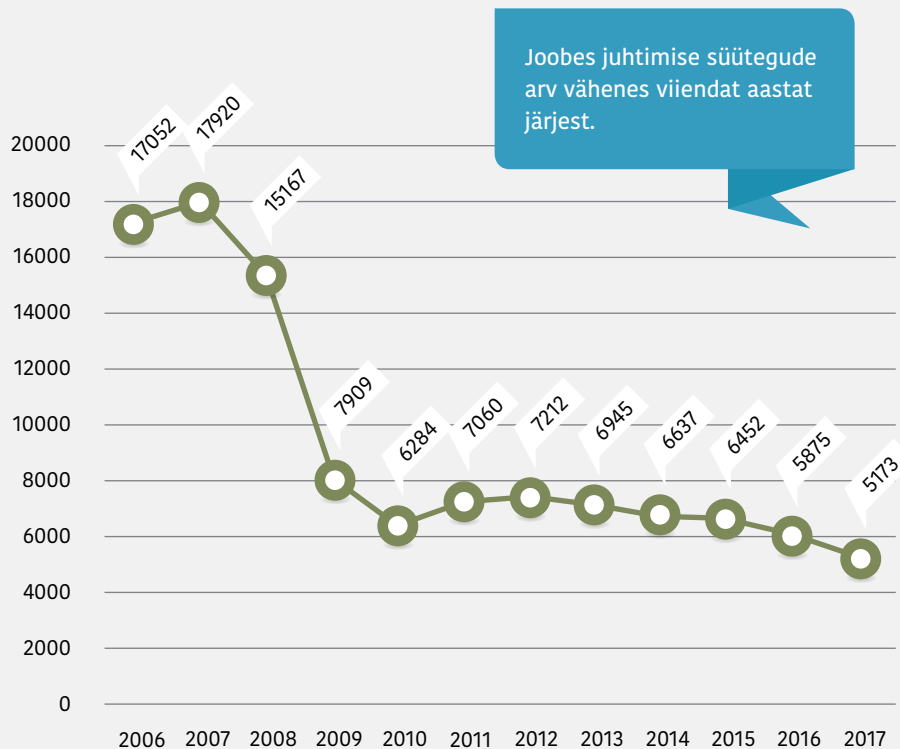
nematusega, mis tõi kaasa kokkupõrke teise sõidukiga, teelt väljasõidu või otsasõidu jalakäijale või jalgratturile; paljudel juhtudel soodustas liiklusõnnetust juhi joove. Sõidukis hukkunud või vigastada saanud isikul oli tihti turvavöö kinnitamata.

Viimase kümne aasta jooksul on niisuguste kuritegude arv märgatavalt vähenenud: kui 2007. aastal oli neid 287, siis 2015. aastal 138, 2016. aastal 164 kuritegu ja 2017. aastal 125 kuritegu.

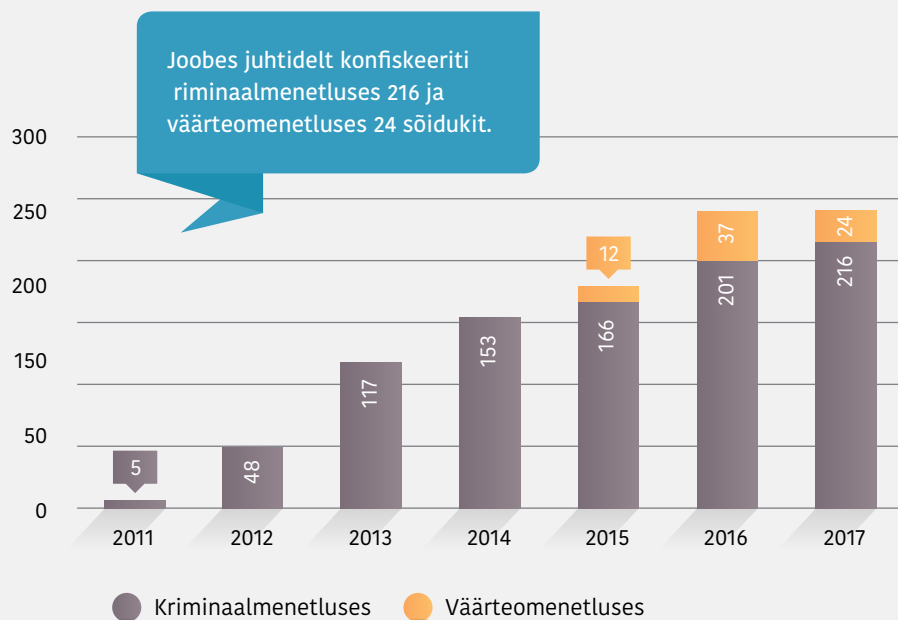
Joobes sõidukijuhtimine

Alkoholihoobes sõidukijuhtimise korral on olenevalt juhi vere alkoholisisalduse määrast tegu väär- või kuriteoga. Narchoobes sõidukijuhtimine kvalifitseeritakse kuriteona.

Joobes sõidukijuhtimise ulatusest teravikliku ülevaate saamiseks vaadeldakse seda puudutavaid väärtegusid ja kuritegusid koos (edaspidi: „joobes sõiduki-

Joonis 49. Joobes sõidukijuhtimise süütegude arv (mootorsõidukijuhi vere alkoholisisaldus vähemalt 0,5 promilli)

Joonis 50. Joobes sõidukijuhtidelt kriminaalmenetluses ja väärteomenetluses konfiskeeritud sõidukite arv

juhtimise süüteod“).²⁷ Nende suhe pole alates 2010. aastast kuigivõrd muutunud: kuritegude osakaal niisugustest süütegedest on püsitud 50% lähedal.

2017. aastal registreeriti 5173 (2016: 5875) joobes sõidukijuhtimise süütegu, neist 2557 väär- ja 2616 kuritegu. Selliste süütegude koguarv vähenes tunduvalt aastatel 2008–2010, kuid kasvas taas aastatel 2011–2012 ja on alates 2013. aastast jälle vähenenud. Joobes sõidukijuhtimist registreeritakse enam suvel, kui liiklus on tihedam.

2017. aastal kontrolliti sõidukijuhtide joo- vet ligi 675 000 korral, mis oli neljandiku võrra vähem kui 2015. aasta tipptaseme puhul (889 701 korda, suurim kontrolli-

²⁷ Siin mõeldakse joobes sõidukijuhtimise all juhtumeid, kus juhi ühes grammis veres on alkoholi vähemalt 0,50 mg/g või ühes liitris väljahingatavas õhus vähemalt 0,25 mg/l (lubatud piirmäär väiksema ületamise korral pole tavaliselt tegu olnud joobega ning nende juhtumite kohta pole pikaajalist statistikat). Niisuguseid süütegusid hõlmavad karistusseadustiku § 424 ning liiklusseaduse § 74¹⁹ lg 1 (enne 1. juulist 2009), § 74¹⁹ lg 2 (1. juuli 2009 kuni 30. juuni 2011) ja § 224 lg 2 (alates 1. juulist 2011).

miste arv läbi aastate). Väiksem näitaja on osaliselt seotud politsei vähenenud liiklusjärelvalvega Eesti ELi eesistumise ajal. Samal ajal vähenes joobes sõiduki-juhtide koguarv viiendat aastat järjest – seega on joobes juhtide tegelik osakaal liikluses tõenäoliselt vähenenud.

Joobes sõidukijuhtimise kuritegudest 9% pandi toime narkojoobes, mis on samal tasemel 2015. ja 2016. aasta näitajaga.

Viimastel aastatel on kasvanud joobes sõidukijuhtimise eest sõidukite konfiskeerimine: 2017. aastal konfiskeeriti kriminaalmenetluses 216 sõidukit (sh mõned mopeedid), mis on 7% enam kui 2016. aastal. Lisaks konfiskeeriti väärteomenetluses 24 sõidukit liiklusseaduse § 224 rikkumise eest.

16.

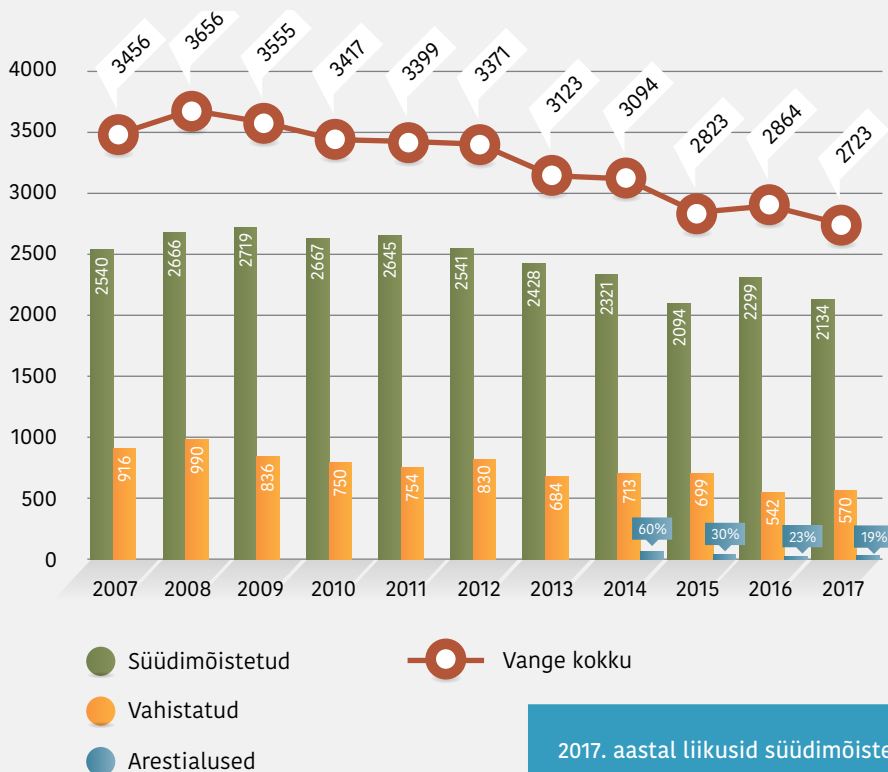
VANGISTUS

Krister Tüllinen

2723 kinnipeetavat oli Eestis
2017. aasta lõpul.

1 aasta ja 10 kuud

oli süüdimõistetute keskmine reaalne
vangistuse pikkus.

Joonis 51. Vangide arv aasta lõpu seisuga

Alates 2012. aastast on vangide arv näidatud koos arestimajades viibivate vahistatute ja kriminaalkaristust kandvate isikutega. Alates 2014. aastast sisalduvad vangide üldarvus ka väärtöö eest aresti kandvad isikud.

2017. aastal liikusid süüdimõistetute ja vahistatute arvud eri suunas: kui süüdimõistetud vangide arv vähenes 165 isiku ehk 8% võrra, siis vahistatute arv suurenes 28 isiku ehk 5% võrra.

Vangide arv

2017. aasta lõpul oli Eesti vanglates ja arestimajades 2723 inimest, neist 2134 olid süüdimõistetud, 570 vahistatud ja 19 väärtööaresti kandjad.

Süüdimõistetud vangide arv vähenes – see tuleneb enne tähtaega vabastatud vangide osakaalu suurenemisest. 2017. aastal vabanes vanglast tingimisi enne tähtaega ligikaudu 170 isikut enam kui 2016. aastal.

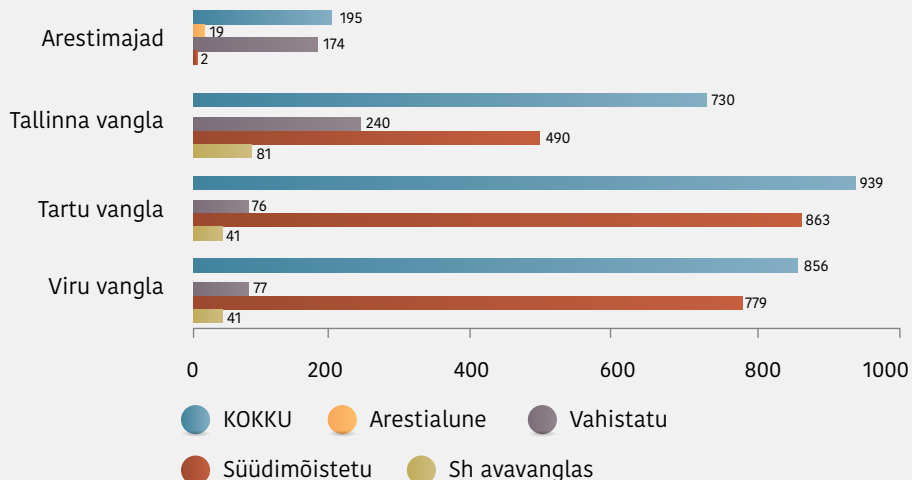
Aastavahetuse 2017/2018 seisuga oli Eestis vanglates koos arestimajadega 100 000 inimese kohta 206 vangi. Euroopa kontekstis on sama suurusjärg vange Tšehhis (212) ja Poolas (196). Euroopa Liidu riikides on 100 000 inimese kohta keskmiselt 124 vangi.²⁸

²⁸ World Prison Brief, väljavõte tehtud jaanuaris 2018. <http://www.prisonstudies.org/>

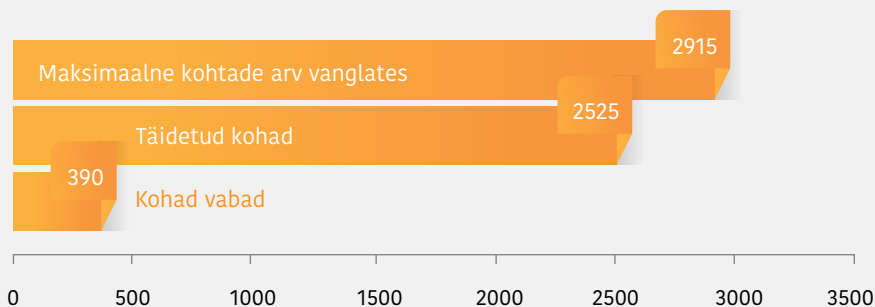
Vanglate täituvus

Eestis oli 2017. aasta lõpul kolm vanglat. Kõige enam vange oli Tartu vanglas (939), kõige vähem Tallinna vanglas (730). Võrreldes 2016. aastaga vähenes vangide arv kõikides vanglates.

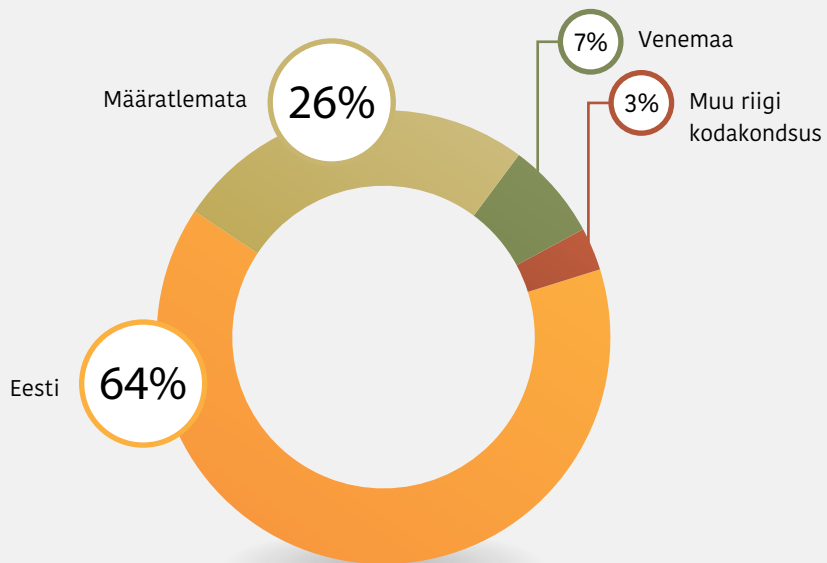
2017. aasta lõpul kandis avavanglates karistust 163 isikut ehk ligikaudu 7,5% kõigist süüdimõistetutest (2016. aastal 10%).

Joonis 52. Vangide jaotus vanglates ja arestimajades 2017. aasta lõpul

Joonis 53. Vabade ja täidetud vanglakohtade arv 2017. aasta lõpul

Joonis 54. Vangide jaotus kodakondsuse järgi 2017. aasta lõpul

Vangide ülevaade

2017. aasta lõpul oli vangide seas 2576 (95%) meest ja 144 (5%) naist.

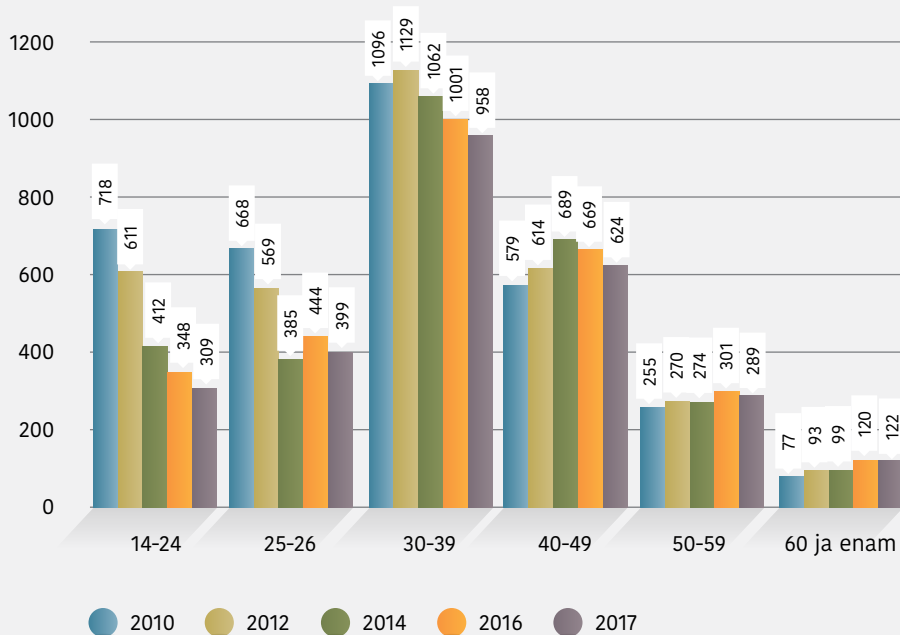
2017. aasta lõpul oli vangidest Eesti kodanikke 65% (1727), määratlemata kodakondsusega inimesi 26% (715) ja Venemaa kodanikke 7% (188). Aasta jooksul olulisi muutusi vangide jaotuses kodakondsuse järgi ei olnud.

Teistest välisriikidest oli vanglates Läti (23), Leedu (18), Ukraina (3), Aserbaidžaan (2), Soome (2), Poola, Rootsi, Suurbritannia, Süüria, Tuneesia, Usbekistani, Valgevene, Kõrgõzstani, Gruusia, Hispaania ja Kreeka kodanikke (üks igast riigist).

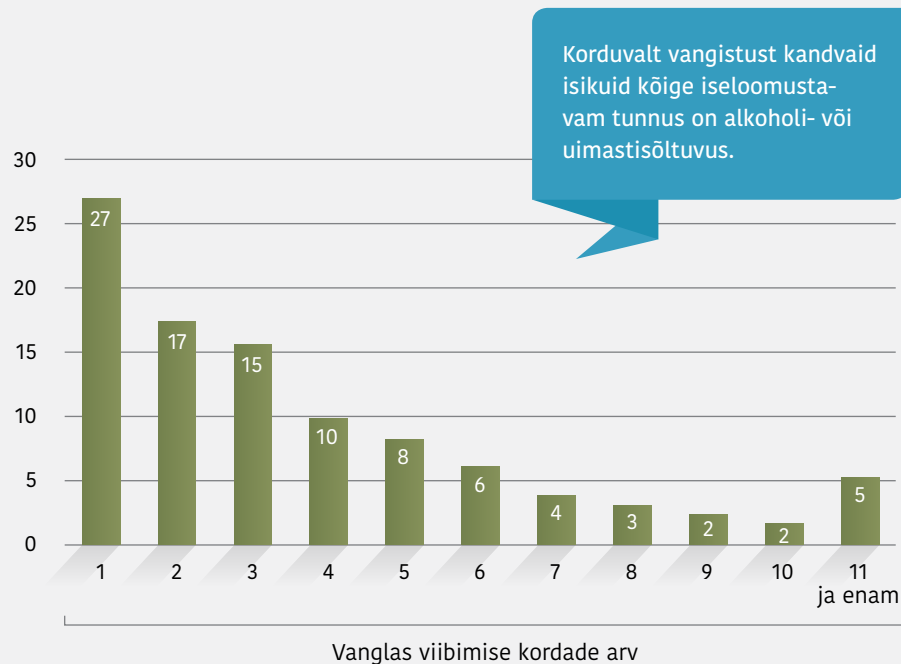
Eesti emakeelega vangide osakaal on võrreldes varasemaga jäänud samale tasemele: 2017. aastal 41% (1037) ja 2016 aastal 40% (1088). Vene emakeelega vange oli 2017. aasta lõpul 56% (1414).

Kuigi vangide üldarv vähenes, siis 60aastaste ja vanemate vangide üldarv vnglas kasvas. Kõige vanem vang oli aastavahetuse seisuga 79aastane, kõige noorem 15aastane.

2017. aastal jätkus juba aastaid kestnud vangide koosseisu vananemine, mis väljendub noorte vangide arvu vähenemises ning vanemaaliste vangide arvu kasvus.

Joonis 55. Vangide arv 2017. aasta lõpul vanuserühmades

Vangistuse korduvuse arvestamisel ei ole arvesse võetud ainult süüdimõistetuna vangistuse kandmisi, vaid ka varasemaid vahistamisi ja areste.

Kui esimest korda vanglasse sattunute kohta ei saa esile tuua kindlat enam levinumat süüteo liiki, mille tõttu isik vangistust kannab, siis kõige enam kordi vangistatud (10 ja enam) isikute kuriteod olid enamasti seotud varavastaste kuritegudega (vargus); samuti on suur osa neist karistatud narkootiliste ainete käitlemise eest.

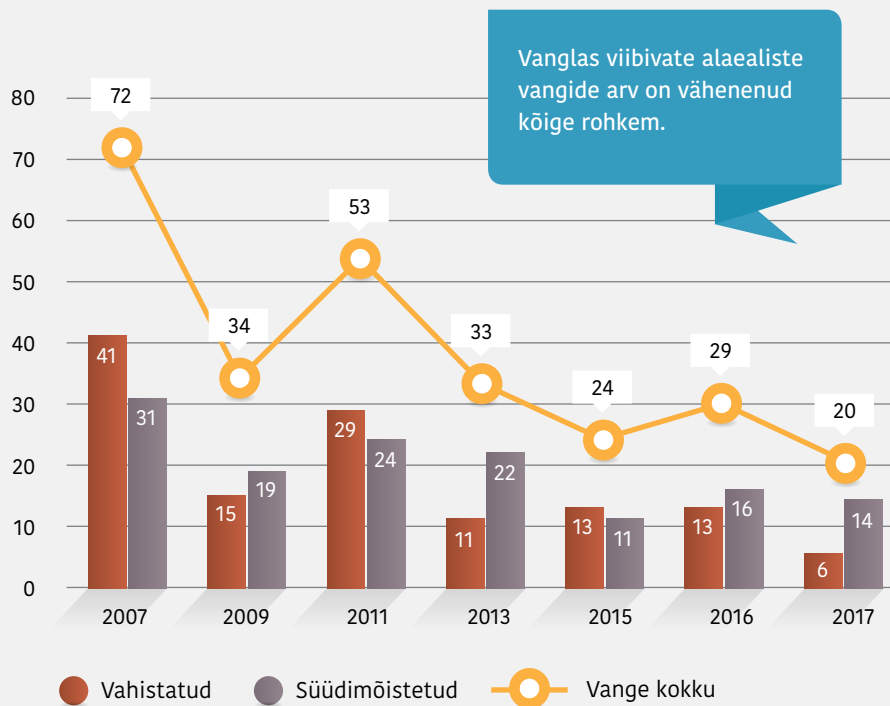
Joonis 56. Vangistuste korduvus 2017. aasta lõpul vanglas viibinud isikutel (%)

Alaealised vangid

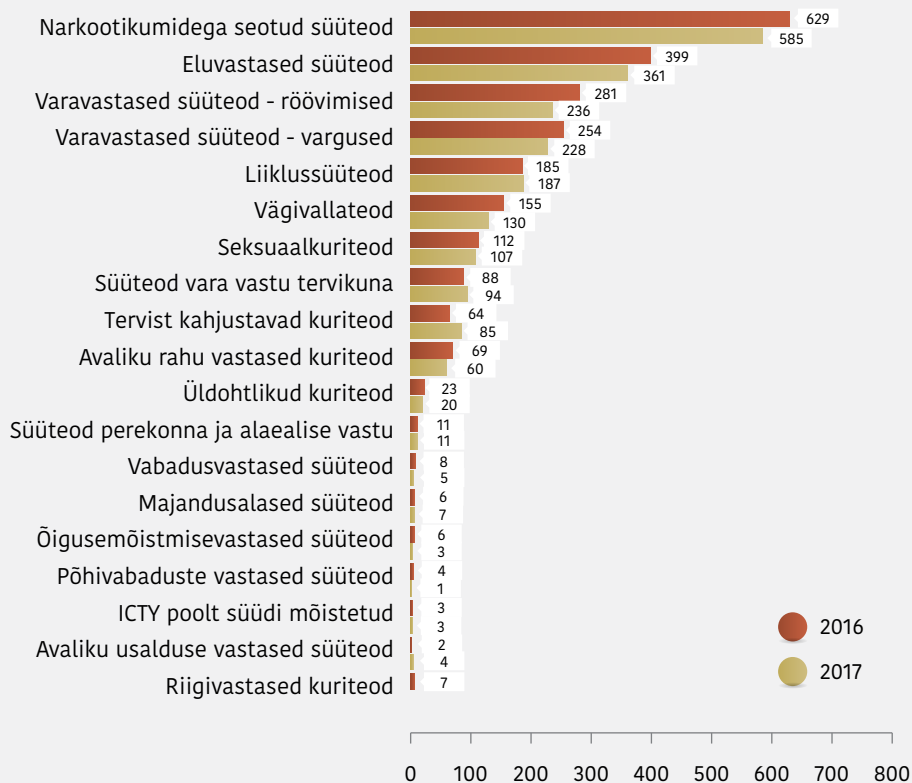
2017. aasta lõpul viibis vanglas 20 alaealist, neist 14 süüdimõistetut ja 6 vahistatut.

14aastaseid vanglas ei olnud, 15aastaseid oli kaks, 16aastaseid neli ja 17aastaseid 14. Enamik alaealisi jõuab vanglasse seoses varavastaste kuritegudega (kokku 15 juhu).

Nagu kahel varasemal aastal jõudis kõige enam alaealisi (10) vanglasse Viru maakohtu süüdimõistva kohtuotsuse või vahistamismääruse tulemusena. Harju maakohtu lahenditega seoses jõudis vanglasse 7 alaealist, Tartu maakohrust (2) ja Pärnu maakohrust üks alaealine.

Joonis 57. Alaealiste vangide arv aasta lõpu seisuga

Joonis 58. Vanglas 2017. aasta lõpul viibinud süüdimõistetute kuriteod (mitme süüteo korral arvestatakse raskeimat)²⁹

Vangide süüteod

2017. aastal kahanes süüdimõistetute arv vanglates peaaegu kõigis peamistes süüteoliikides. Enam levinud süütegudest suurenes võrreldes 2016. aastaga ainult liikluskuriteo eest ning raske ter-
visevastase kuriteo eest karistatud vangide arv.

Kõige enam vähenes röövimise eest karistatud vangide arv (45) ja osakaal (19%); eluvastaste kuritegude eest karistatud vangide arv (38) ja osakaal (10%); varguse eest vangistust kandvate vangide arv (26) ja osakaal (11%).

²⁹ Süütegude jaotus järgib karistusseadustiku süütegude jaotuse ülesehitust. ICTY tähendab ÜRO Endise Jugoslaavia Rahvusvahelist Kriminaaltribunali, mis tegeleb kohtumõistmisega endise Jugoslaavia territooriumil pärast 1991. aastat toime pandud sõjakuritegudes.

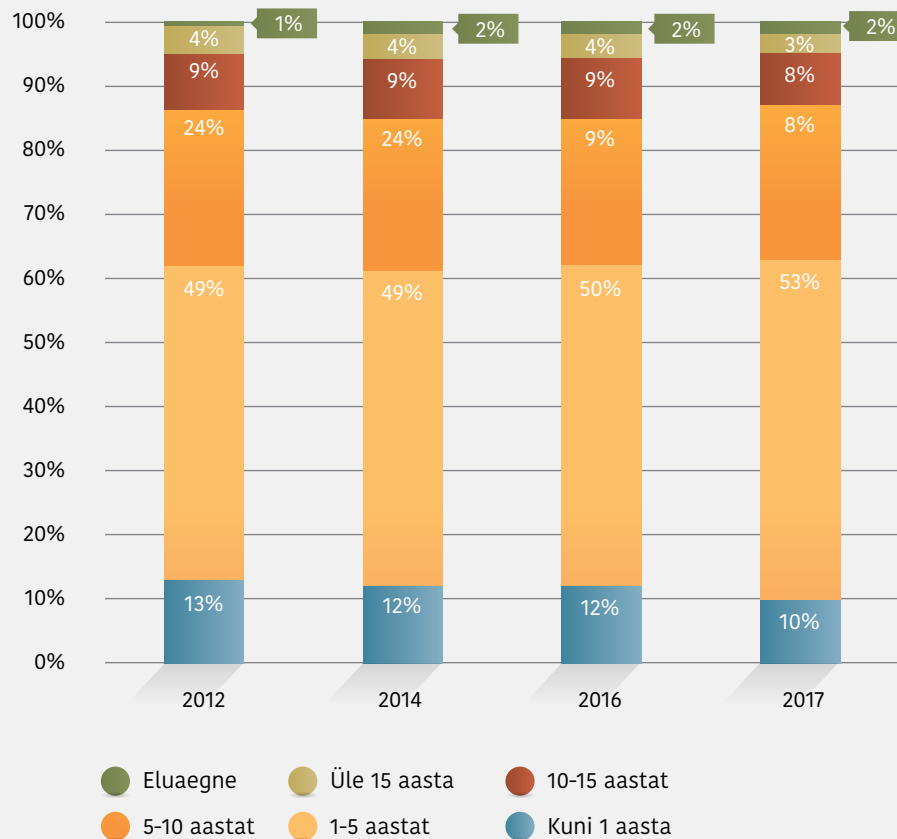
Vanglakaristuse kestvus

Vanglakaristuse pikkus on püsinud kümme aastat praktiliselt muutumatu.

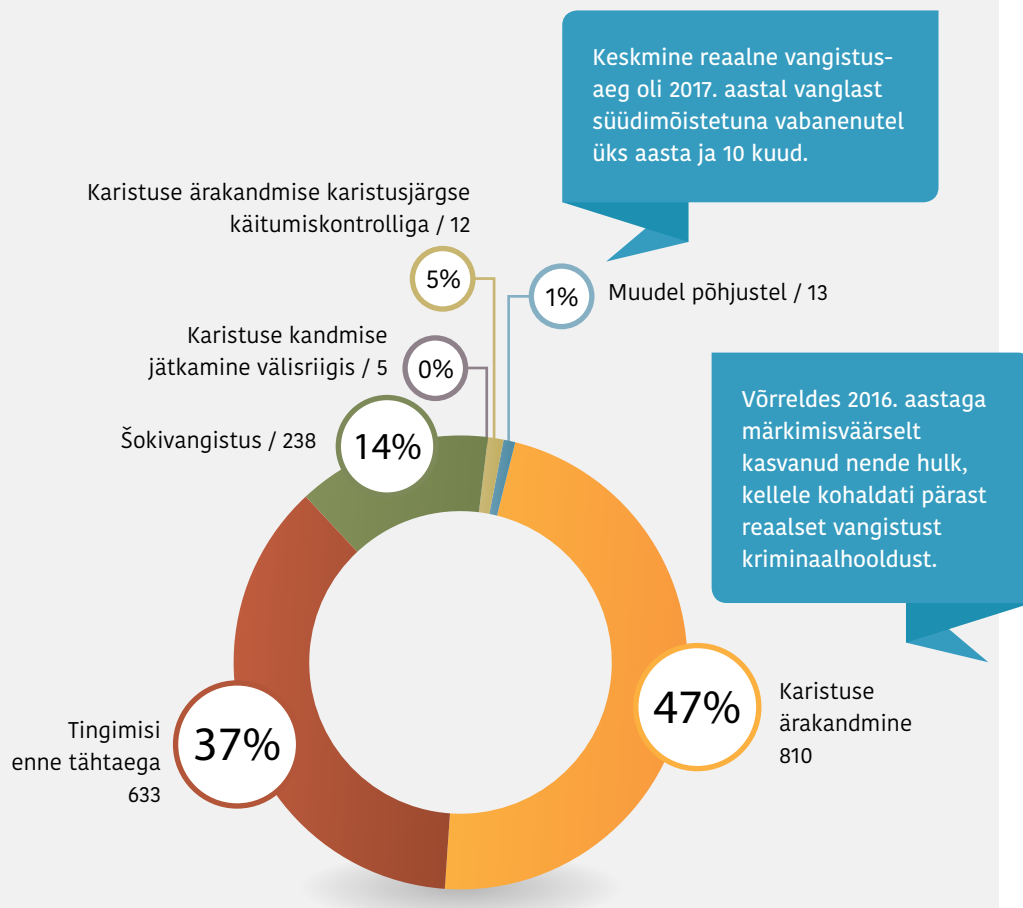
Süüdimõistetute seas oli 2017. aastal kõige enam neid, kellele kohus oli määranud üks kuni viis aastat vangistust (kokku 53%). Alla üheaastast vangistust kandis 10% (216 isikut)

Tuleb arvestada, et kohtu mõistetud vangistuse pikkus ei näita täpselt süüdimõistetute reaalselt vanglas viibimise aega, sest ligikaudu kolmandik vangidest vabastatakse tingimisi enne tähtaega.

2017. aasta lõpul viibis Eestis vanglates 41 eluaegse vanglakaristuse saanud isikut. Viimati lisandus eluaegse vanglakaristuse kandja 2015. aastal.

Joonis 59. Kohtu määratud karistuse pikkus (aasta lõpu seisuga)

Joonis 60. 2017. aastal vabanenud süüdimõistetute vabanemise alused

Süüdimõistetute vabanemine

2017. aastal vabanes vanglast süüdimõistetuna 1712 isikut.

Süüdimõistetutest vabanes vanglast kriminaalhoolduse alla 52% ja ilma kriminaalhoolduse kontrollita 48%. 2016. aastal olid vastavad näitajad 46% ja 52%.

Kriminaalhoolduse alla vabanesid kolm järgmist sihtrühma: tingimisi enne tähtaega (37%), seoses osaliselt ärakandmisele mõistetud vangistuse lõppemisega (14%), seoses karistusjärgse käitumiskontrolliga (1%).

Muudel alustel vabanes 2017. aastal vanglast 12 süüdimõistetut: seoses raske ravimatu haigusega (4), seoses surmaga (3), seoses armuandmisega (3), seoses psühhiaatrilise sundravi kohaldamisega (4).

17.

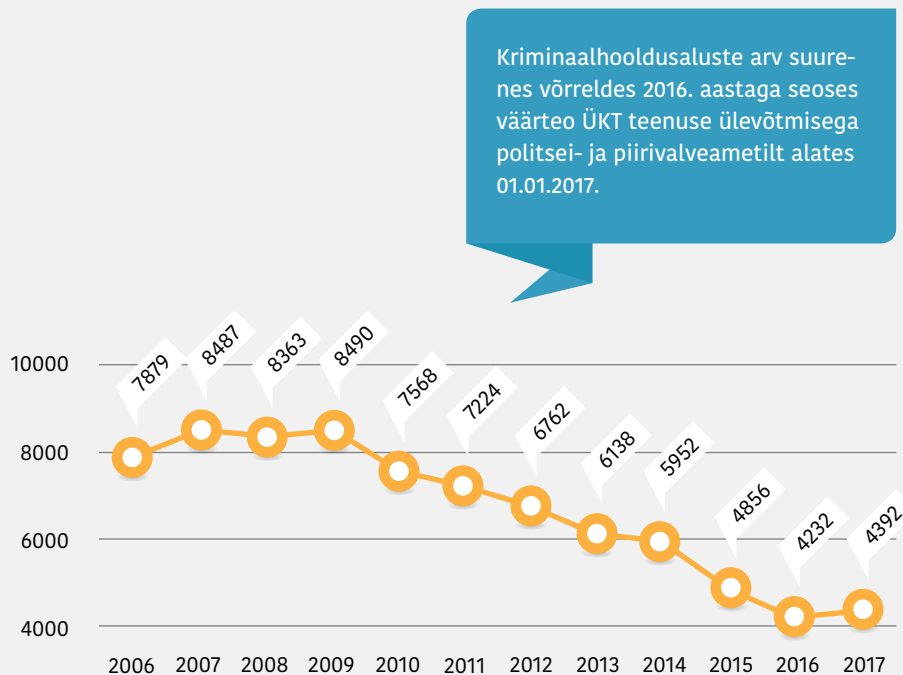
KRIMINAAL- HOOLDUS

Krister Tüllinen

1,6 kriminaalhooldusalust oli
ühe kinnipeetava kohta.

18 korda

rohkem maksab ühe vangiga ülalpidamine
võrrelduna kuluga ühele kriminaalhooldusalusele.

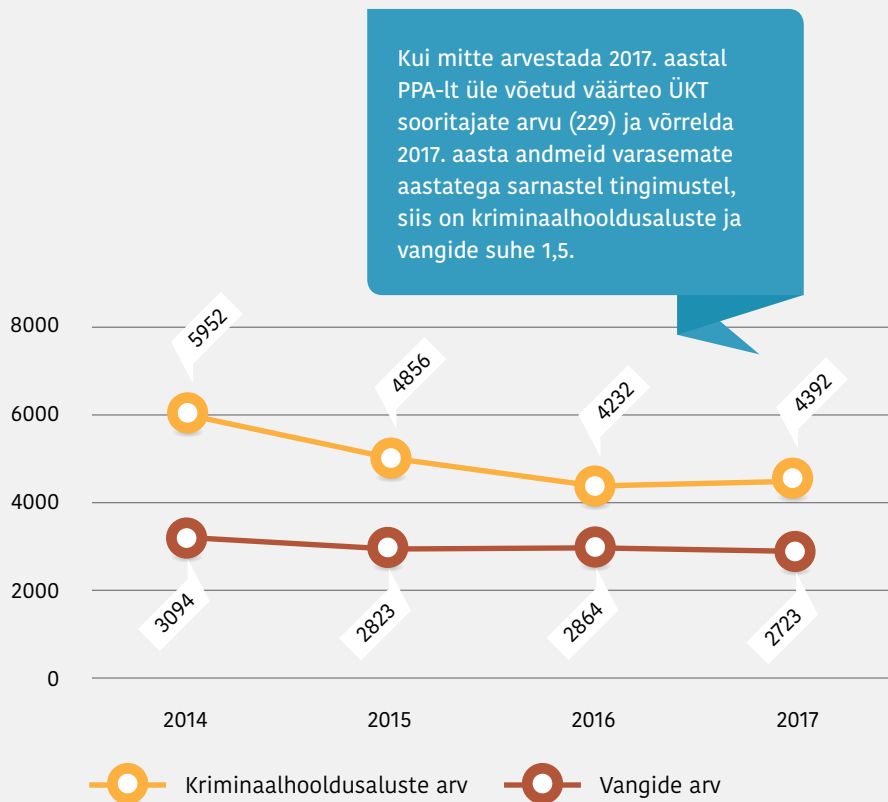
Joonis 61. Kriminaalhooldusaluste arv aasta lõpu seisuga

Kriminaalhooldusaluste arv

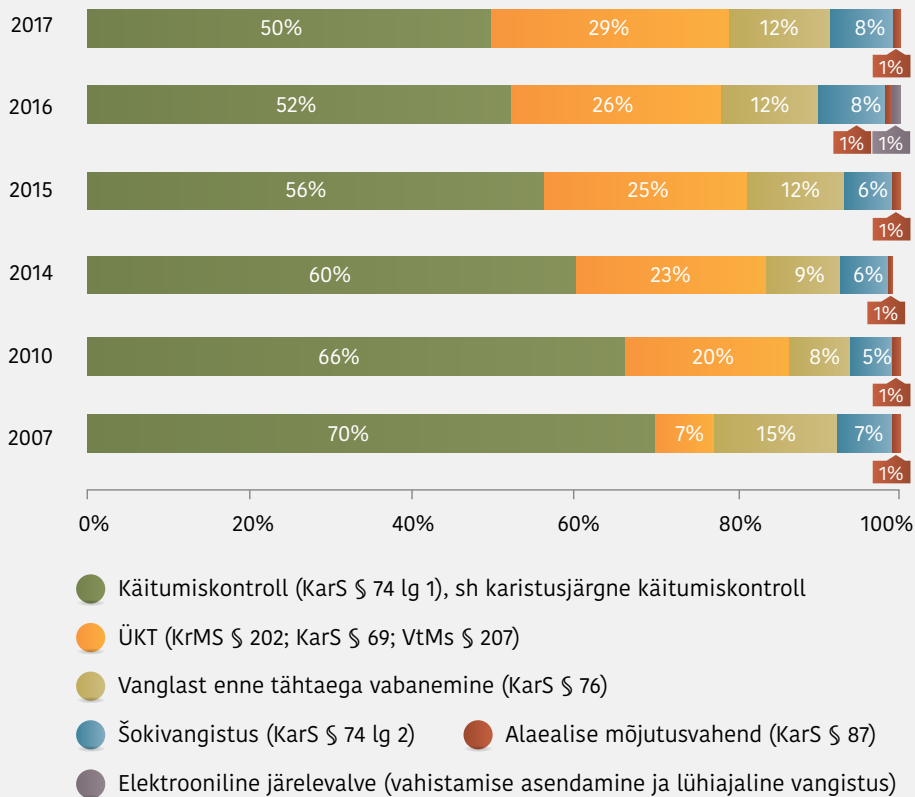
Kriminaalhoolduse käigus valvatakse hooldusaluse käitumise ja talle kohtu või prokuröri poolt pandud kohustuste täitmise järele.

2017. aastal suurenes esimest korda pärast 2009. aastat kriminaalhooldusaluste arv, kuid seda põhjusel, et 2017. aastast korraldavad väärteo ÜKT täideviimist (31.12.2017 seisuga oli arvel 229 niisugust isikut) politsei- ja piirivalveameti asemel kriminaalhooldajad. Seega ilma väärteo ÜKT tegijate lisandumiseta oleks 2017. aastal kriminaalhooldusaluste arv olnud 4003, mis on võrreldes 2016. aastaga 5% vähem.

Kui 2012. aastal oli ühe vangiga kohta üle 2,5 kriminaalhooldusaluse, siis 2017. aastal oli vastav suhe 1,6. Võrreldes varasemate aastatega kasutatakse karistuspraktikas kriminaalhoolduse kogukondlike karistuste asemel enam vangistust. Kuna aga samal ajal on raskete kuritegude arv (mille eest mõistetakse tavaliselt karistuseks reaalse vangistus) viimastel aastatel järjepidevalt vähenenud, on Eestis siiski kasvanud reaalse vangistuse kasutamise osakaal.

Joonis 62. Kriminaalhooldusaluste ja vangide arv aasta lõpu seisuga

Joonis 63. Kriminaalhooldusaluste arvele võtmise alused

Kriminaalhooldusele suunamine

Süüdimõistetuid saab kriminaalhooldusele määrata mitmel alusel, millest enam kasutatavad on vangistuse asendamine käitumiskontrolliga, üldkasuliku töö määramine, vanglast tingimisi enne tähtaega vabastamine ja osaline vangistus koos käitumiskontrolliga ehk nn šokivangistus.

Alates 2007. aastast on hooldusaluste seas järjepidevalt vähenenud kohtu käitumiskontrolli alla määratud inimeste osakaal ning suurenenud ÜKT ja šokivangistuse osakaal.

2016. aasta andmetes on esimest korda eraldi välja toodud isikud, kelle vahistamine või lühiajaline vangistus oli asendatud elektroonilise valvuga. Neid oli 18 ehk alla 1% kõigist kriminaalhooldusalustest.

2016. aastal suurenes kriminaalhooldusaluste arv kolmes kategoorias: šokivangistusest vabanenud isikud, karistus-

järgsel käitumiskontrollil olevad isikud ning isikud, kelle vahistamine oli asendatud elektroonilise valvega.

Kriminaalhooldusaluste koosseis

Viimastel aastatel on vähenenud noorte ja alaealiste kriminaalhooldusaluste arv ja osakaal.

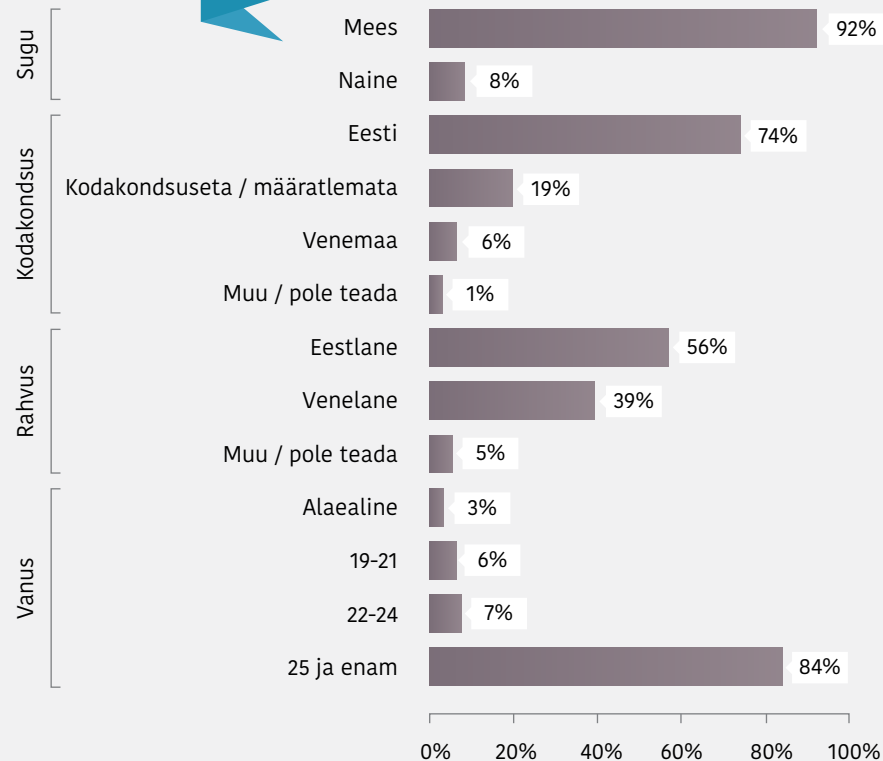
Noorte hooldusaluste arvu vähenemine on peale kuritegevuse üldise kahanemise tugevalt seotud sotsiaal-demograafiliste muutustega. Kui 2007. aastal oli kuni 24aastaseid kriminaalhooldusaluseid 34%,³⁰ siis 2017. aastal kõigest 18%.

Selles peegeldub ka kriminaalvastutusikka jõudnud noorte suhteline vähenemine ühiskonna vanuserühmades üldisemalt.

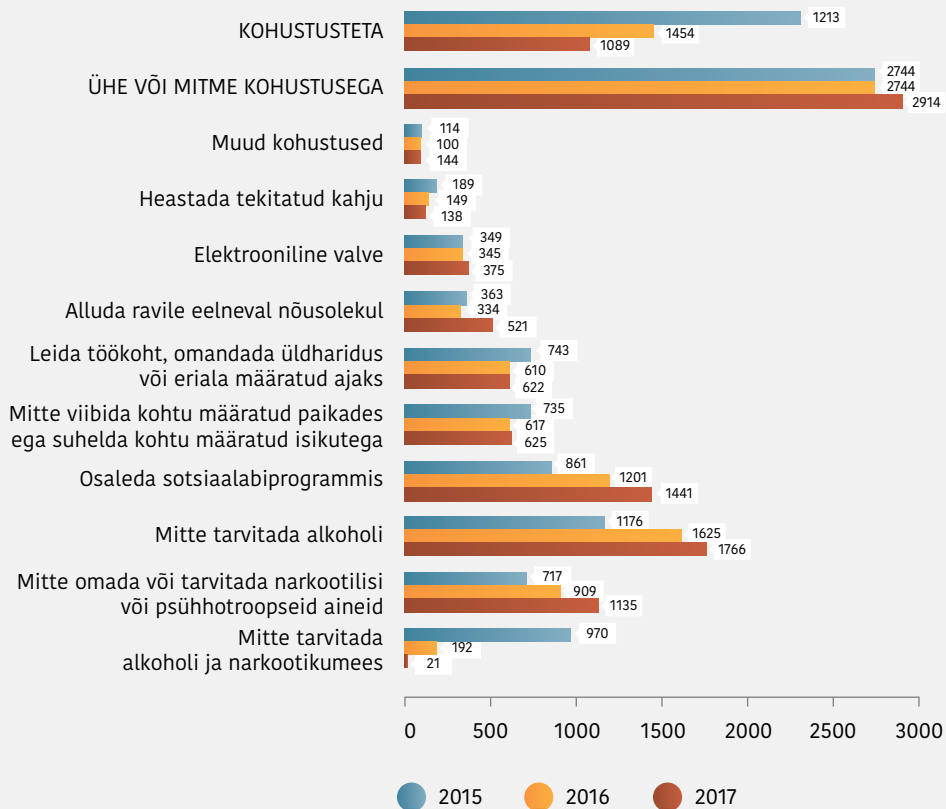
Eestlasi on kriminaalhooldusaluste ja vangide seas mõnevõrra vähem (vastavalt 58% ja 50%) kui on nende osakaal kogu rahvastikus (69%).

30 Vanglate ja kriminaalhoolduse aastaraamat 2008.

Viimastel aastatel on vähenenud noorte ja alaealiste kriminaalhooldusaluste arv.

Joonis 64. Kriminaalhooldusaluste koosseis 2017. aasta lõpul

Joonis 65. Kriminaalhooldusalustele määratud lisakohustused KarS-i § 75 lg 2 kohaselt (isik võib korduda mitmes lisakohustuse liigis)

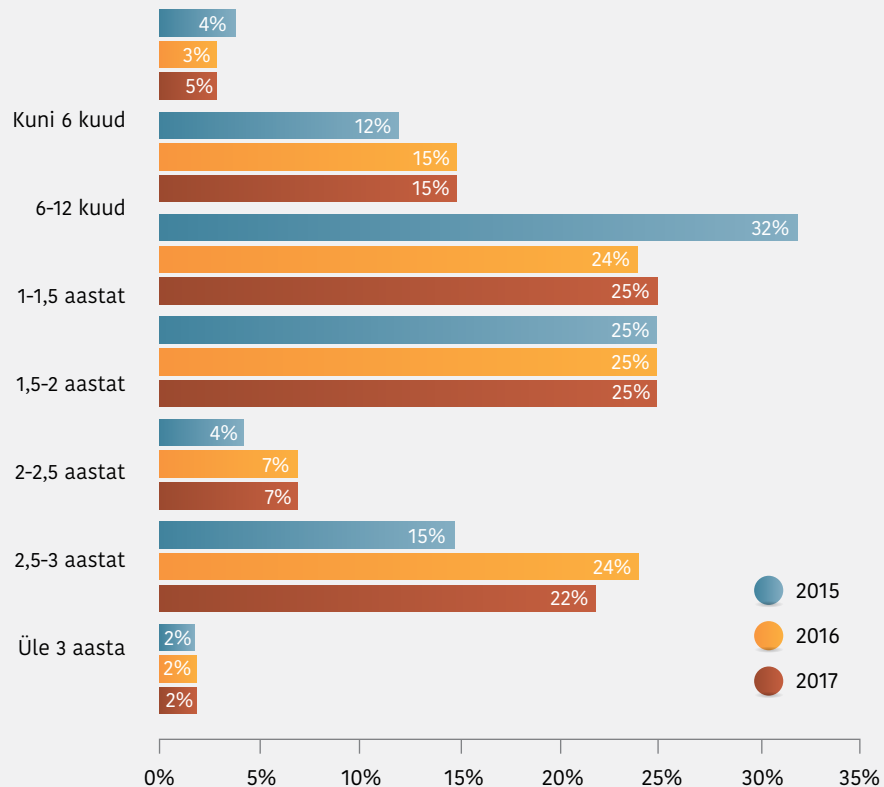
Kriminaalhooldus- aluste kohustused

Kohus võib kriminaalhooldusalustele määrata käitumiskontrolli kohustusi. Määratud kohustuste hulk on viimasel kahel aastal märkimisväärselt kasvanud.

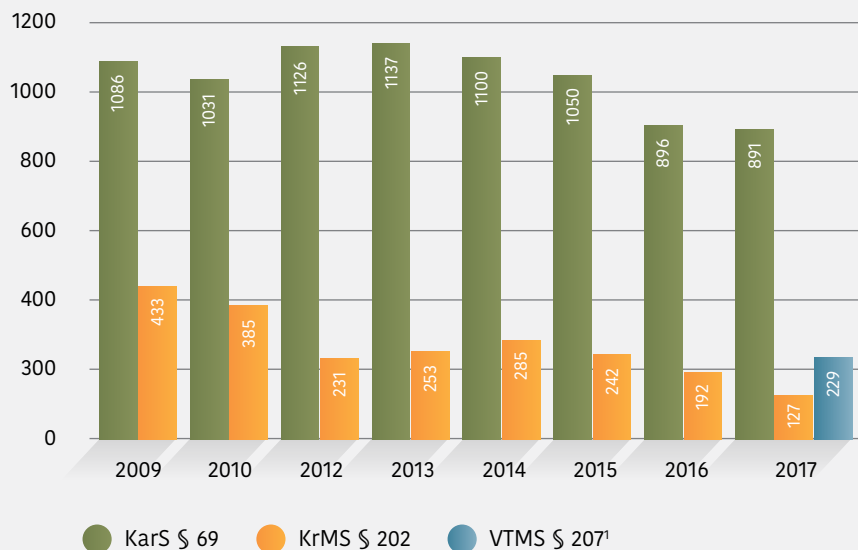
Määratud kohustustes peegelduvad ka peamised kriminaalhooldusaluste riskitegurid, mis võivad uute õigusrikkumiste toimepanemist soodustada. Enam levinud kohustused puudutavad alkoholi või narkootiliste ainete tarvitamise keeldu või nende tarvitamiskäitumist muutvates sotsiaalprogrammides või sõltuvusravil osalemist.

Kriminaalhooldus- aluste katseae

Karistusest tingimisi vabastatutel, tingimisi enne tähtaega vanglast vabastatutel ja karistusjärgsele käitumiskontrolile määratute levinum katseaja pikkus olid 12 kuud, 18 kuud, 24 kuud ja 36 kuud.

Joonis 66. 2015.–2017. aasta lõpul arvel olnud kriminaalhooldus-
aluste katseaja pikkus

Joonis 67. ÜKT tegijate arv aasta lõpul

Üldkasulik töö

2017. aasta lõpul oli ÜKT-l 1247 hooldusalust, kes jagunesid süüdimõistetuteks (71%), KrMS-i § 202 alusel ÜKT-d tegevateks hooldusalusteks (10%) ja VTMS § 207¹ alusel väärteo ÜKT sooritajateks (18%).

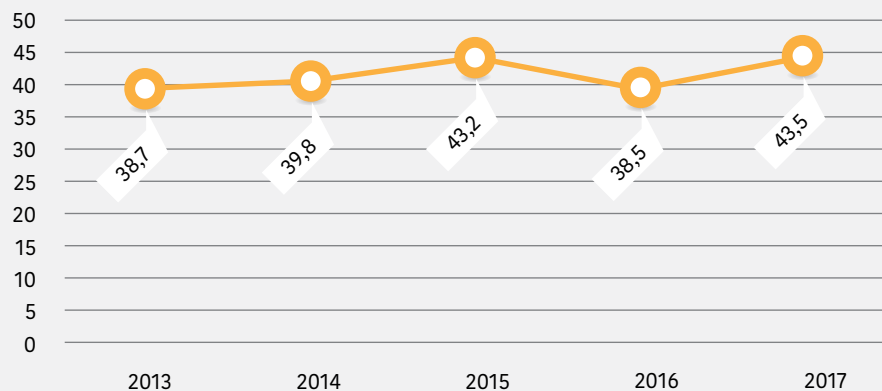
KrMS-i § 202 alusel määratud mediaantundide arv oli 66 ja keskmine töötundide arv 68. Karistusseadustiku § 69 alusel määratud tundide arvu mediaan oli 418 ja keskmine ÜKT-tundide arv 425, mis vastab ligikaudu ühe aasta ja kahe kuu pikkusele vangistusele ning on ligikaudu 10% võrra enam kui aastal 2016. VTMS § 207¹ alusel sooritatavate ÜKT-tundide mediaan oli 10 ja keskmine tundide arv oli 13.

2017. aasta lõpul oli ÜKT kohustusega isikutele pandud ülesandeks teha tööd 391 251 tundi, mis tähendab 48 906 kaheksatunnist tööpäeva. See töö hulk võrdub 27 inimese täistööpäevaga ühe aasta jooksul.

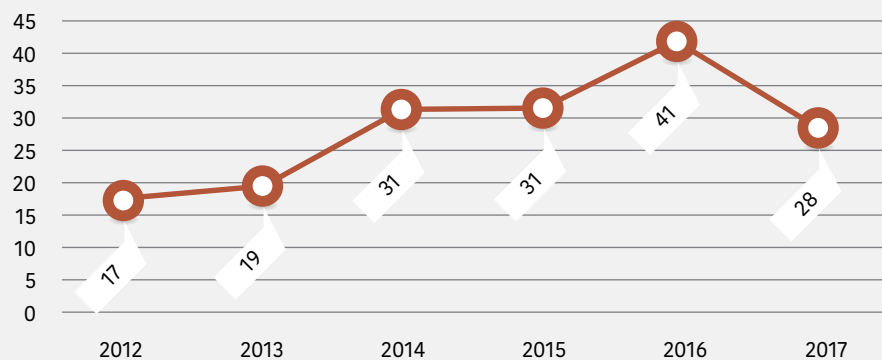
Tingimisi enne tähtaega vabastatud; osalise vangistusega karistatud ja karistusjärgne käitumiskontroll

Tingimisi enne tähtaega vabastatute, šokivangistusega karistatute ja karistusjärgsele käitumiskontrollile määratud süüdimõistetute osakaal samal perioodil vanglas olevatest süüdimõistetutest 2017. aastal suurenes. Kasv on tingitud asjaolust, et kohus vabastas 2017. aastal tingimisi enne tähtaega vanglast rohkem kinnipeetavaid, kui aasta varem (39%). Eelnenud aastatel vabastas kohus tingimisi enne tähtaega 2016. aastal 31% süüdimõistetutest, 2015. aastal oli see näitaja 36%.

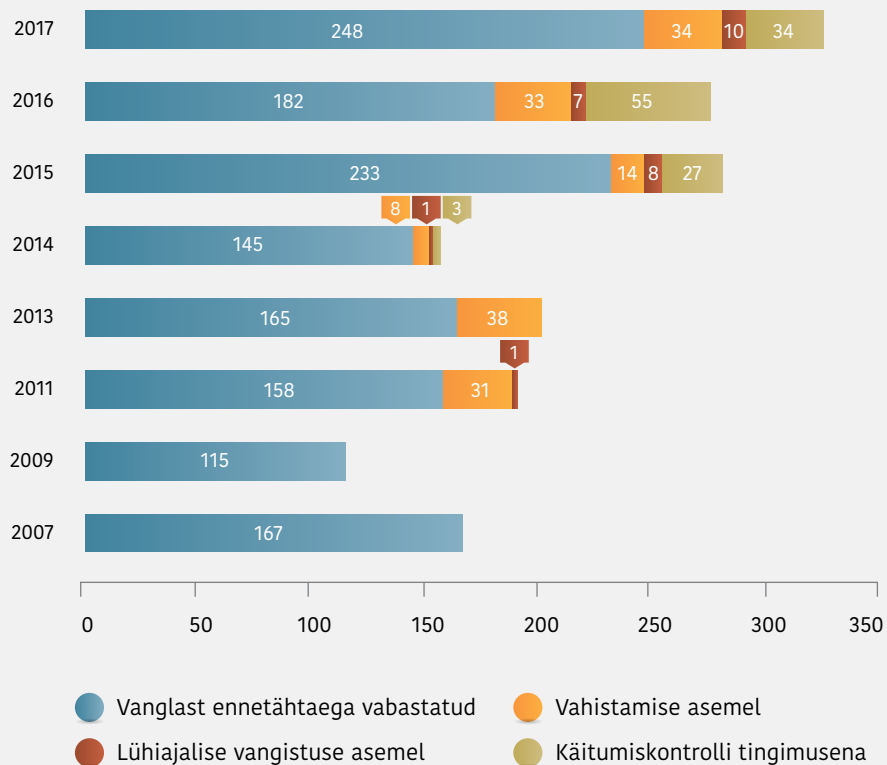
2017. aasta lõpul viibis karistusjärgsel käitumiskontrollil 28 kriminaalhooldusalust (2016: 41; 2015 ja 2014: 31; 2013: 19; 2012: 17).

Joonis 68. Vangistuse järel kontrollitavate kriminaalhooldusaluste osakaal süüdi mõistetud vangide koguarvust (% , aasta lõpul)

Joonis 69. Karistusjärgsel käitumiskontrollil olevate süüdimõistetute arv aasta lõpu seisuga

Elektroniline valve

2017. aastal määrati elektronilise valve alla 326 kriminaalhooldusalust. 2016. aastal oli see arv 277 ja 2015. aastal 282.

Arvestades kriminaalhooldusaluste koguarvu vähenemist, on elektronilise valve kasutamise osakaal märgatavalt kasvanud ja seda eriti vanglast tingimisi enne tähtaega vabastamise korral.

Kasvanud on vahistamise asemel elektronilise valve rakendamine (2015. aastal 14 juhul, 2016. aastal 33 juhul) ning kahtluse elektronilise valve määramine käitumiskontrolli tingimusena (2015. aastal 27 juhul, 2016. aastal 55 juhul).

Joonis 70. Elektronilise valve alla määratute arv aastail 2007–2017 (kogu aasta kestel)

18.

RETSIDIIVSUS

Andri Ahven

Iga kolmas

vanglast lahkuja kuulatakse aasta jooksul
uues kuriteos kahtlustatavana üle.

Kõige suurem

on retsidiivsuse risk vanglas karistuse
lõpuni kandnutel.

Retsidiivsust käsitletakse siin kui isiku kuriteos kahtlustatavana ülekuulamist või kohtus süüdi mõistmist pärast vanglast vabanemist, karistusest käitumiskontrolliga tingimisi vabastamist või üldkasulikule tööle (ÜKT) suunamist.³¹

Vaatluse all olid isikud, kelle suhtes aastatel 2011–2016 kriminaalmenetlus lõpetati otstarbekusest, kes suunati kriminaalhooldusele (sh ÜKT) või kes vabanesid vanglast.³²

31 Andmed uue ülekuulamise kohta saadi E-toimikust. Tegu pole lõpliku hinnanguga: menetlus võidakse hiljem näiteks lõpetada või isik kohtus õigeks mõista. Retsidiivsuse määr on ühe või mitme aasta jooksul (1) kuriteos kahtlustatavana üle kuulatud või (2) süüdi mõistetud isikute osakaal kõigist isikutest, kelle suhtes kriminaalmenetlus otstarbekusest lõpetati, kes vabanesid vanglast või kes alustasid kriminaalhooldust; vaatlusperioodi algushetkeks oli niisugune sündmus. Vanglast vabanenute puhul loeti vaid viimast vabanemist kalendriaastal; kriminaalhooldust alustanud isikute puhul arvestati kõiki suunamisi.

32 Teistest suurematest rühmadest ei ole vaatluse all rahalise karistusega karistatud isikud; karistusest ilma käitumiskontrollita (KarS-i § 73 lg 1) tingimisi vabastatud isikud; alaealised, kellele kohaldati muid mõjutusvahendeid (KarS-i § 87).

Retsidiivsus kahtlustatavana ülekuulamise järgi

Aastate 2014–2016 ühe aasta keskmine retsidiivsuse määr oli rahalise karistuse saanud isikutel 15%³³; isikutel, kelle kriminaalmenetlus lõpetati otstarbekusest, 16%; kohtus süüdi mõistetutel (v.a reaalse vangistusega karistatud) 19%; vanglast vabanenutel 35%. Vaadeldud rühmade ühe aasta retsidiivsuse määr on olnud väiksem kui 2007. aastal, seda eeskätt vanglast vabanenute puhul.

Retsidiivsus on püsivalt olnud suurim vanglakaristuse lõpuni kandnud isikute seas. Aastatel 2014–2016 sel alusel vanglast vabanenutest pani ühe aasta jooksul uue kuriteo toime keskmiselt 43%, mis on siiski vähem varasematest aastatest (48–53%). Vastav näitaja vanglast tingimisi enne tähtaega vabanenute puhul oli 25%, šokivangistusest vabanenute puhul 26% ja elektroonilise valve alla määratud isikute puhul 17%.

Aastatel 2014–2016 vanglast vabanenutest kuulati ühe aasta jooksul pärast vabanemist kuriteos kahtlustatavana üle 35%.

33 Varasema uuringu (2010) ning valimil põhinevad eraldi analüüsi (2012) andmetel on samas suurusjärgus olnud ka karistusest käitumiskontrollita tingimisi vabastatud (KarS-i § 73 lg 1) süüdimõistetute retsidiivsus. Rahalise karistuse puhul aastate 2014–2015 keskmine.

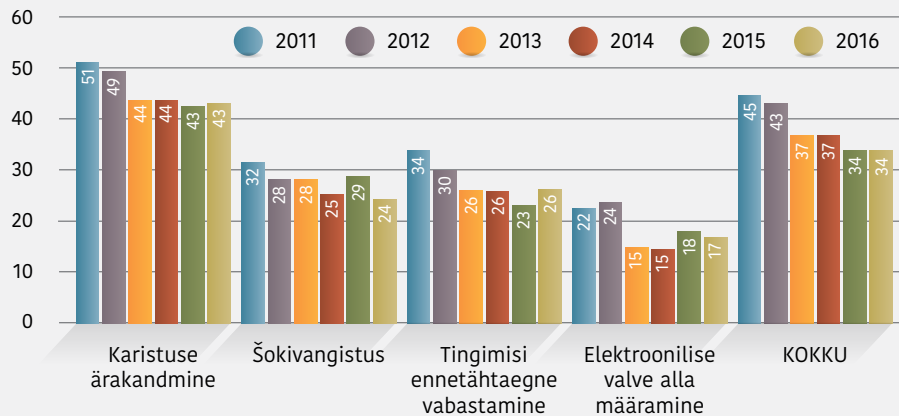
Karistusest käitumiskontrolliga tingimisi vabastatute ühe aasta retsidiivsuse määr aastatel 2014–2016 kriminaalhooldust alustanud isikute puhul oli keskmiselt 27%.

ÜKT-le KarS-i § 69 alusel suunatud isikutel oli näitaja see 34% ning samal perioodil kriminaalmenetluse otstarbekusest lõpetamisega (KrMS § 202) ÜKT-le suunatud isikutel 20%. ÜKT-le suunatud retsidiivsus on viimase kümne aasta jooksul püsinud ligikaudu samal tasemel.

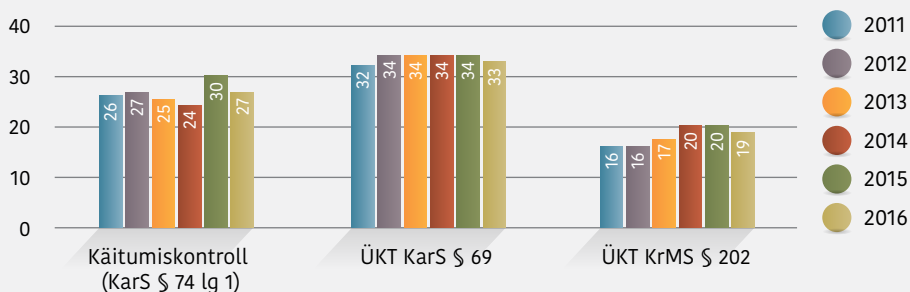
Läbi aastate on olnud kõige vähem retsidiivsed need, kelle suhtes kriminaalmenetlus otstarbekusest lõpetati (v.a lõpetamisel karistuse ebaotstarbekuse tõttu): kõikide isikute puhul kokku on ühe aasta retsidiivsuse määr viimastel aastatel olnud vahemikus 15–17%. Isikute puhul, kelle suhtes kriminaalmenetlus lõpetati aastatel 2014–2016 seoses avaliku menetlushuvi puudumisega, oli ühe aasta kesk-

34 2016. aasta puhul arvestatud esimest 10 kuud.

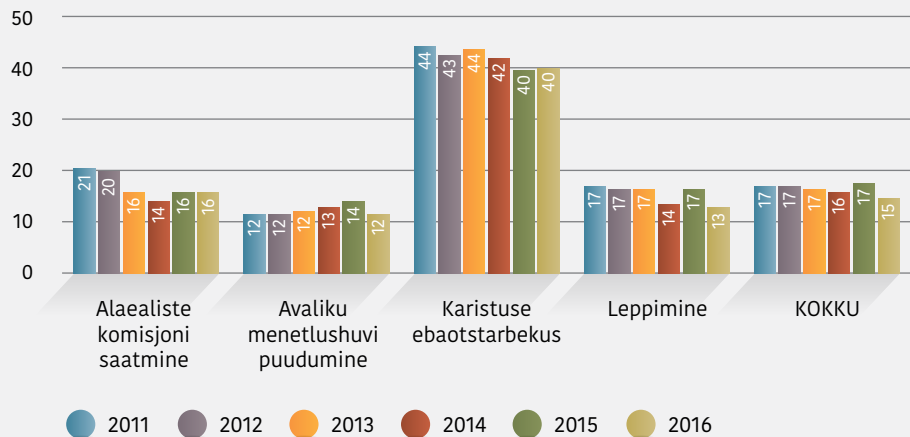
35 2016. aasta puhul arvestatud esimest 10 kuud, v.a otstarbekusest lõpetamiste puhul. ÜKT-le ja käitumiskontrollile suunatud isikute puhul arvestatakse retsidiivsust alates kriminaalhooldustoimiku avamisest.

Joonis 71. Vanglast vabanenud isikute ühe aasta retsidiivsuse määr vabanemise viisi alusel (%)³⁴

Joonis 72. Käitumiskontrolliga kriminaalhooldusele suunatud isikute ja üldkasulikule tööle suunatud isikute ühe aasta retsidiivsuse määr (%)³⁵

Joonis 73. Ühe aasta retsidiivsuse määr isikute puhul, kelle suhtes kriminaalmenetlus otstarbekusest lõpetati (menetluse lõpetamise aluse järgi, %)³⁷

mine retsidiivsuse määr 13%; lõpetamisel leppimisega 14% ning alaealiste komisjoni saadetud alaealiste puhul 15%.

Suhteliselt suur ja lähedane vanglas karistuse lõpuni kandnud isikutega on retsidiivsus olnud isikutel, kelle puhul kriminaalmenetlus lõpetati karistuse ebaotstarbekuse tõttu seoses oodatava karistusega teise (raskema) kuriteo eest: nende ühe aasta retsidiivsuse määr oli aastatel 2014–2016 keskmiselt 41%. Kõige sagedamini oli niisugune isik toime pannud varguse.³⁶

Viie aasta retsidiivsuse määr on rahalise karistuse saanud isikutel olnud suurusjärgus 35%; isikutel, kelle puhul oli kriminaalmenetlus otstarbekusest lõpetatud, ligi 40%; karistusest käitumiskontrolliga tingimisi vabastatutel ligikaudu 50%; vangistuse asemel ÜKT-le suunatud veidi üle 60%; vanglast vabanenud süüdimõis-

³⁶ Sellistel juhtudel pole üldjuhul tegu „juhuslikult“ ühe kuriteo toime pannud isikuga ning nende suhteliselt kõrge retsidiivsus on mõneti ootuspärane.

³⁷ Retsidiivsust arvestatakse alates kriminaalhooldustoimiku avamisest.

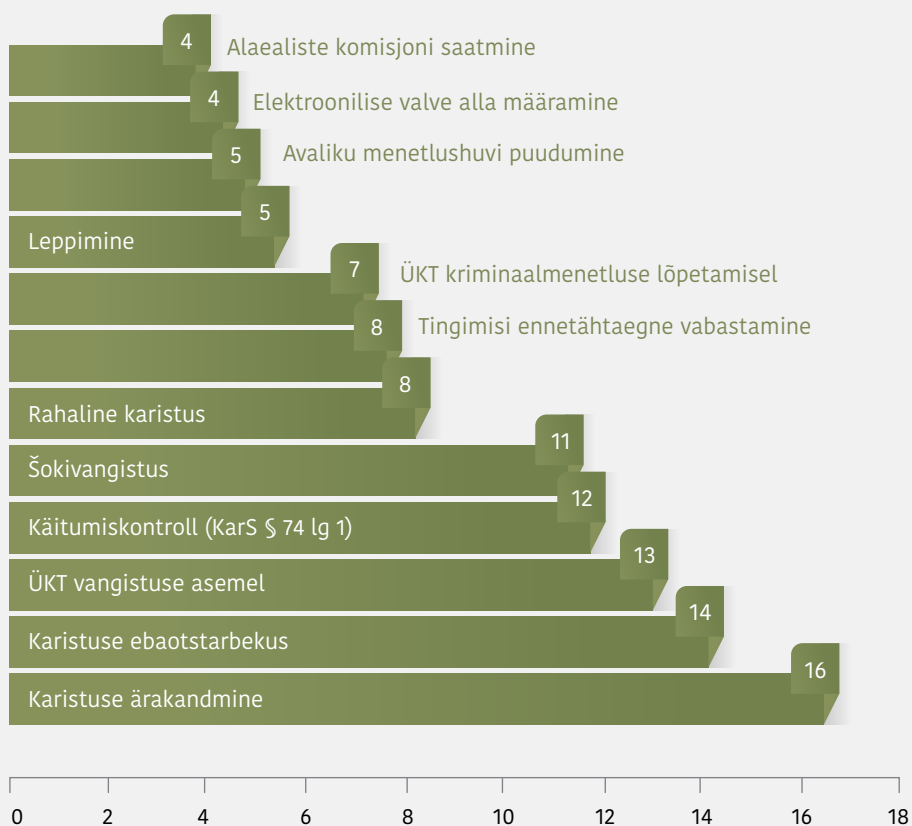
tetutel³⁸ kokku ligikaudu 70% (sh tingimisi enne tähtaega vabanenutel 61% ning vanglakaristuse lõpuni kandnutel 76%).

Retsidiivsus süüdimõistmise järgi

Aastate 2014–2015 ühe aasta keskmine retsidiivsususe määr oli 4–7% isikutel, kelle suhtes kriminaalmenetlus otstarbekusest lõpetati (alaealiste komisjoni saatmise, avaliku menetlushuvi puudumise, leppimise või ÜKT-le suunamise tõttu); 5–8% vanglast tingimisi enne tähtaega (sh elektroonilise valve alla) vabastatute ja rahalise karistuse saanud isikute puhul.

See näitaja jäi vahemikku 11–13% šokivangistusest vabanenute, karistusest käitumiskontrolliga tingimisi vabastatute ja KarS-i § 69 alusel ÜKT-le suunatud puhul. Karistuse ebaotstarbekuse tõttu kriminaalmenetlusest vabastatute puhul oli see 14% ning vanglas karistuse ära kandnud isikute puhul 16%.

³⁸ Arvestati 2011. aastal ning 2012. aasta esimese 10 kuu jooksul vanglast vabanenuid.

Joonis 74. Eri rühmade ühe aasta retsidiivsususe määr süüdimõistva kohtuotsuse alusel (aastate 2014–2015 keskmine, %)

Kõikidest aastatel 2013–2016 vanglast vabanenutest mõisteti uues kuriteos süüdi ühe aasta jooksul 12–14%; aastatel 2013–2015 vanglast vabanenutest mõisteti kahe aasta jooksul süüdi 29–30%.

Aastate 2011–2012 viie aasta keskmine retsidiivsuse määr oli 16–22% isikutel, kelle suhtes kriminaalmenetlus otstarbekusest lõpetati (avaliku menetlushuvi puudumise, leppimise, alaealiste komisjoni saatmise või ÜKT-le suunamise tõttu) ning 25% rahalise karistuse saanud isikutel.

See näitaja oli 36–40% karistusest käitumiskontrolliga tingimisi vabastatute, vanglast tingimisi enne tähtaega (sh elektroonilise valve alla) vabastatute ja šokivangistusest vabanenute puhul; 43–46% KarS-i § 69 alusel ÜKT-le suunatute ning karistuse ebaotstarbekuse tõttu kriminaalmenetlusest vabastatute puhul. Kõige suurem oli see vanglas karistuse ära kandnud isikutel: 58%.

Vanglast aastatel 2013–2015 vabanenutest mõisteti kahe aasta jooksul uues kuriteos süüdi 29–30%.

19.

JÄTKUTUGI

Stanislav Solodov

557

isikut on jõudnud alates
2015. aastast tugiteenusele.

59%

isikutest olid
teenusejärgselt tööturul.

89

isikut oli 2017. aasta
lõpuks jõudnud
majutuskeskustesse.

39%

isikutest kuulati ühe aasta
jooksul uues kriminaalasjas
kahtlustatavana üle.

Lisainfo tegevuste kohta:

www.kriminaalpolitiika.ee/tugiteenus

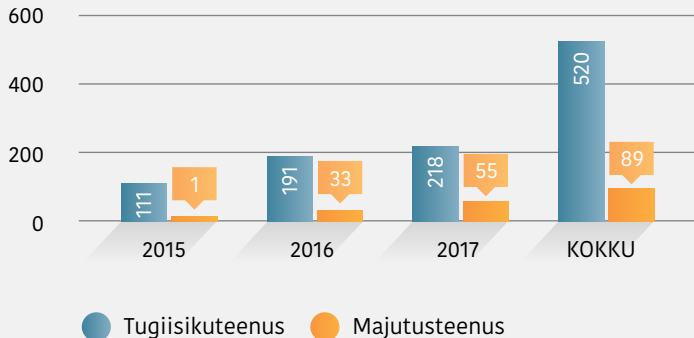

Euroopa Liit
Euroopa Sotsiaalfond

Eesti
tuleviku heaks

2017. aastal kasutas ühes
kuus tugiisikuteenust
keskmiselt 126 ja
majutusteenust 22 isikut.

Joonis 75. Teenusekasutajate arv

Vanglast vabaneja jätkutugi

2015. aastal asuti ellu viima Euroopa Sotsiaalfondi rahastatud „Tugiteenust vanglast vabanejatele“. Jätkutoe teenusena võimaldatakse vanglast vabanevale isikule tugiisik ja elukoha puudumise korral ajutine majutus.

Jätkutoe eesmärk on toetada vabanenut ühiskonnas iseseisvalt ja õiguskuulekalt toime tulla. Retsidiivsuse vähendamiseks toetatakse vabanenu samme tööturule sisenemiseks (end töötuks registreerima ja tööd otsima).

Teenusel olevate isikute arv

Jätkutuge kasutanud isikute arv on iga aastaga kasvanud. See on seotud eelkõige majutuskeskuste järkjärgulise avamisega ja info jõudmisega sihtrühmadeni. 2015. aastal oli majutusteenusel vaid üks isik, kuna esimesed majutus-

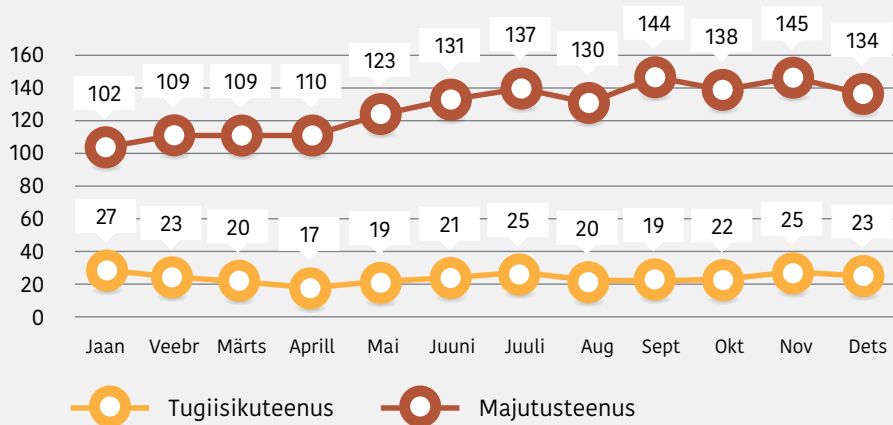
keskused alustasid alles aasta viimasel kuul (Pärnumaal ja Harjumaal).

2017. aastal kasutas ühes kuus tugiisikuteenust keskmiselt 126 ja majutusteenust 22 isikut.

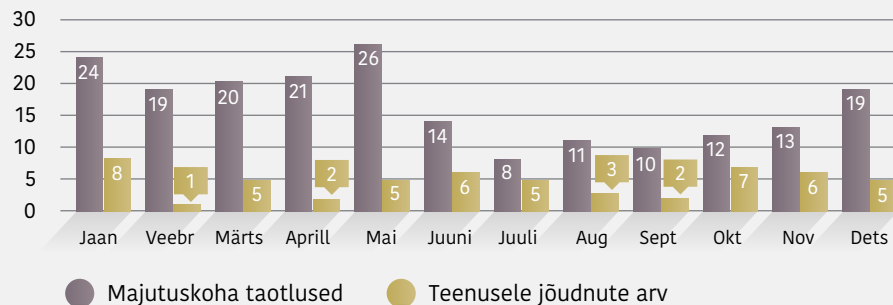
Kuna paljud kinnipeetavad vajavad ja soovivad tugiisikut ka vanglast tingimisi enne tähtaega vabanemise võimaluse korral, suurendab see teenusekasutajate arvu, ent ligikaudu 1/5 juhtudel katkeb koostöö tugiisikuga nende vanglast vabastamata jätmise tõttu. 3/5 juhtudel jätkub tugiisiku ja vabanenu koostöö kogukonnas.

Alates majutuskeskuste avamisest on nõudlus ajutise elukoha järgi olnud pidev ja kasvav: kui 2016. aastal saadeti majutuskeskustele 133 majutuskoha taotlust, siis 2017. aastal oli taotlusi 197 (64 võrra rohkem). Üks suurema arvu põhjuseks on ka majutuskeskuse avamine Ida-Virumaal aprillis 2016.

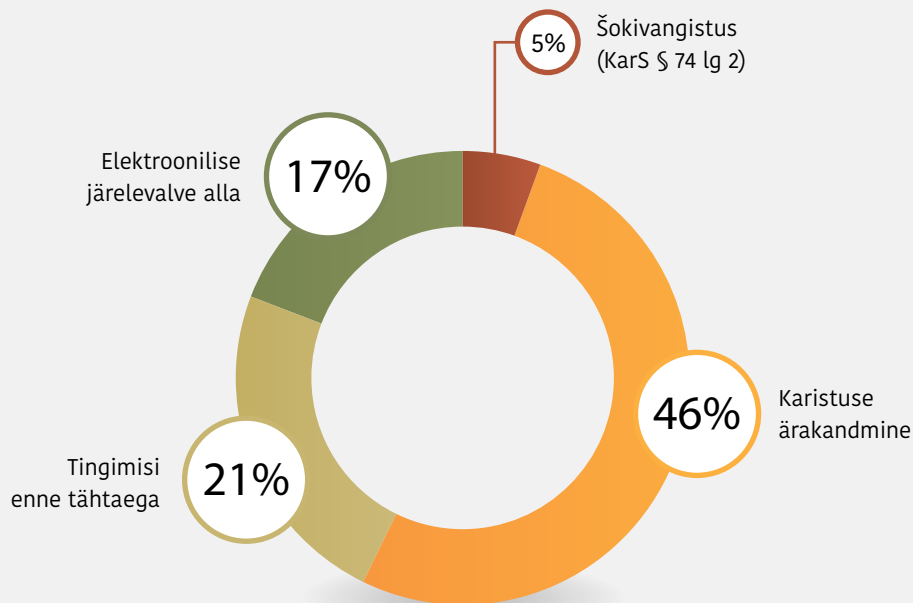
Vabanemise aluse järgi kasutas aastatel 2015–2017 majutusteenust kõige rohkem isikuid (46) karistuse ärakandmisega.

Joonis 76. Teenust kasutanud isikute arv kuude kaupa 2017

Joonis 77. Majutuskoha taotlused ja teenuse kasutajate arv 2017

Joonis 78. Majutusteenusele vabanenud vabanemise aluse järgi 2015–2017

21 isikut vabanesid majutusteenusele tingimisi enne tähtaega ning 17 korral tingimisi enne tähtaega elektroonilise järelevalve alla. Viis isikut jõudsid majutusteenusele pärast vanglas šokivangistuse (KarS-i § 74 lg 2) äraandmist.

Tööturule jõudmine ja retsidiivsus

2017. aasta lõpu seisuga oli kõikidest teenusesaajatest üks kuu pärast teenuselt lahkumist tööturul (töötuna registreeritud või tööl) 59%.

Teenust saanud isikute ühe aasta retsidiivsus kõikide teenusesaajate hulgas oli 39% (aastatel 2015–2016 vabanenud). Jätkutoele suunatud isikuid saab retsidiivsuse poolest – kui üldse – võrrelda vanglas karistuse lõpuni kandnud isikutega, kelle retsidiivsus on suhteliselt suur (vt eespool).

Teenust saanud ja aasta jooksul pärast vabanemist uues kriminaalasjas kahtlustatavana üle kuulatud isikutest suu-

rem osa oli vanglas karistuse lõpuni kandnud ning nad olid keskmiselt kuus korda varem vanglas karistust kandnud.³⁹ Kõige sagedamini oli uue kuriteo puhul tegu varavastase kuriteoga (62%), järgnesid kehaline väärkohtlemine (9%) ja liiklussüüteod (7%).

³⁹ Andmed pärinevad riiklikust kinnipeetavate, karistusjärgselt kinnipeetavate, arestitaluste ja vahistatute registrist. Tegelik vangistuste arv võib (mitte olulisel määral) erineda.

Kasutatud kirjandus

Eurobaromeeter (2017).

Standard Eurobarometer 88 – Autumn 2017. Public opinion in the European Union, First results.
<http://ec.europa.eu/commfrontoffice/publicopinion/index.cfm/ResultDoc/download/DocumentKy/81148>

Justiitsministeerium (2010).

Kuriteoohvrite uuring 2009.
Kriminaalpoliitika uuringud 14. Tallinn.

Justiitsministeerium (2017).

Turu-uuringute AS poolt detsembris 2017 läbi viidud ohvriuuringu tulemused (avaldamata andmed).

OSCE/ODIHR (2014).

Hate Crime Data-Collection and Monitoring Mechanism. A Practical Guide.
<http://www.osce.org/odihr/datacollection-guide?download=true>

Politsei- ja Piirivalveamet (2018).

Õiguskorra aastaülevaade 2017.
Avaldamata.

Statistikaamet (2018).

Eesti sotsiaaluuring.

Statistika andmebaas: leibkonnaliikmete eluruumiga seotud probleemid elukoha järgi.

<http://www.stat.ee/eesti-sotsiaaluuring>

Surma põhjuste register (2018).

Statistika andmebaas: surmad põhjuse, soo ja vanuserühma järgi.
http://pxweb.tai.ee/PXWeb2015/pxweb/et/01Rahvastik/01Rahvastik__04Surmad/?-tablelist=true

Tuul, M. (13.09.2017).

Väsimatu sariahistaja Leo jälitab ühe ja sama ettevõtte naistöötajaid.

Vanglate ja kriminaalhoolduse aastaraamat (2008).

Tallinn.
<http://www.vangla.ee/et/vanglate-ja-kriminaalhoolduse-aastaraamat-2008>

World Prison Brief (2018).

<http://www.prisonstudies.org>

Registreeritud kuriteod aastatel 2003–2017*

Kuriteo liik (ptk, §)	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Registreeritud kuriteod kokku	57417	57168	55586	51834	50375	50977	48359	48340	42567	40816	39631	37787	32575	28986	26929
I raskusaste	3639	3371	2982	2688	2681	2965	2278	1842	1798	1715	1850	1766	2065	1990	2011
II raskusaste	53778	53797	52604	49146	47694	48012	46081	46498	40769	39101	37781	36021	30510	26996	24918
8. ptk. Inimsuse ja rahvusvahelise julgeoleku vastased kuriteod	0	4	1	3	4	0	1	2	0	0	2	2	1	1	2
§ 089 Inimsusvastane kuritegu		2			2						2				
§ 090 Genotsiid								2							
§ 091 Agressioon															
§ 092 Sõjapropaganda															
§ 093 Keelatud relvade tootmine ja levitamine															
§ 093 ¹ Rahvusvahelise sanktsiooni rakendamata jätmine													1		1
§ 095 Tsiviilelanikkonna vastu suunatud sõjategevus															
§ 096 Sõjapidamisvahendite ebaseaduslik kasutamine tsiviilelanike vastu															
§ 097 Tsiviilelanikuvastane rünne				1	1										
§ 098 Sõjavangi ja interneeritud tsiviilelaniku õigusvastane kohtlemine															
§ 098 ¹ Tsiviilelaniku ja sõjavangi õiguste piiramine															
§ 099 Sõjavangi ja interneeritud tsiviilelaniku vastane rünne													1		
§ 100 Haige, haavatu ja merehätta sattunu abita jätmine															
§ 100 ¹ Võitleja reeturlik ründamine															
§ 101 Võitlusvõimetu võitleja ründamine															
§ 102 Kaitstud isiku vastane rünne															
§ 102 ¹ Armuandmatu käitumise kuulutamine															
§ 102 ² Inimkilbi kasutamine															
§ 102 ³ Lapse kaasamine relvakonflikti															
§ 103 Keelatud relvade kasutamine															
§ 104 Keskkonna kahjustamine sõjapidamisviisina															

* Paragrahvid 2017. aasta lõpul kehtinud sõnastuses (või viimases kriminaalvastutust ette näinud sõnastuses). Halliga on tähistatud aastad, mil paragrahv tervikuna või kriminaalvastutus selle paragrahvi alusel veel ei kehtinud või enam ei kehtinud.

Kuriteo liik (ptk, §)	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
§ 105 Rahvusvahelist kaitset tähistavate embleemide ja märkide väärkasutus															
§ 106 Mittesõjalise objekti ründamine															
§ 107 Kultuuriväärtuste vastu suunatud rünn		2	1	2	1										
§ 108 Vara hävitamine ja omastamine sõjategevuse piirkonnas ja okupeeritud territooriumil															
§ 109 Marodeerimine															
§ 110 Piraatlus							1								
§ 111 Õhusõiduki kaaperdamine															
§ 112 Lennuohutusvastane rünn													1	1	1
9. ptk. Isikuvastased kuriteod	3982	4402	5031	5055	6005	6540	5676	5377	6108	6752	6956	6767	7044	6143	5895
§ 113 Tapmine	147	104	137	107	90	88	64	62	81	59	50	42	38	35	37
§ 114 Mõrv	41	23	19	12	20	16	31	22	19	21	12	13	12	9	8
§ 115 Provotseeritud tapmine	3	2		1	2						1	1			
§ 116 Lapse tapmine	5		1		2	1	1	1	1		1			1	
§ 117 Surma põhjustamine ettevaatamusest	1207	938	293	124	140	106	85	80	77	76	69	58	52	44	41
§ 118 Raske tervisekahjustuse tekitamine	428	327	132	141	145	140	106	103	104	99	99	77	98	93	76
§ 118 ¹ Naise suguelundite sandistav moonutamine															
§ 119 Raske tervisekahjustuse tekitamine ettevaatamusest	53	37	21	19	15	20	16	13	16	25	16	20	22	20	21
§ 119 ¹ Kalkluses osalemine															
§ 120 Ähvardamine	209	219	359	444	549	512	442	451	677	700	716	700	762	712	627
§ 121 Kehaline väärkohtlemine	118	1329	3456	3700	4570	5174	4518	4320	4785	5311	5499	5395	5657	4823	4710
§ 122 Piinamine	24	44	92	79	91	77	63	61	70	105	133	117		4	2
§ 123 Ohtu asetamine	18	54	28	13	16	14	15	6	8	14	11	13	12	18	8
§ 124 Abita jätmine	3	12	12	9	2	5		3	1	3	1	2	1	1	2
§ 125 Raseduse kuritahtlik katkestamine															
§ 126 Raseduse õigustamatu katkestamine			1												
§ 127 Raseduse hilinenud katkestamine									1						
§ 128 Raseduse katkestamise lubamine					1										
§ 129 Inimloote kahjustamine	1		2	1		2		2							
§ 130 Keelatud toimingud embrüoga															
§ 131 Inimloote väärkohtlemine									1						
§ 132 Ebaseaduslik asendusemadus															
§ 133 Inimkaubandus	4	2	1	1	2	2	2	1	2	6	8	5	4	15	10

Kuriteo liik (ptk, §)	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
§ 133 ¹ Inimkaubanduse toetamine										3	2			1	1
§ 133 ² Kupeldamine										9	13	8	17	19	13
§ 133 ³ Prostitutsioonile kaasaaitamine											1		1		2
§ 134 Isikuvabadust piiravasse riiki toimetamine															
§ 135 Pantvangi võtmine	1	1	2	1	2	2			3		1				
§ 136 Vabaduse võtmine seadusliku aluseta	36	41	55	44	55	58	43	44	33	46	53	59	52	46	30
§ 137 Eraviisiline jätlustegevus	4	5	10	6	2	4	7	8	8	8	19	15	20	20	36
§ 138 Ebaseaduslik inimuuringute tegemine							1								
§ 138 ¹ Doonorlusele sundimine															
§ 139 Ebaseaduslik siirdematerjali võtmine															
§ 140 Doonorlusele kallutamine					1										
§ 141 Vägistamine	140	162	179	153	122	160	124	81	91	143	135	147	161	152	150
§ 142 Sugulise kire vägivaldne rahuldamine	35	46	42	50	36	49	80	53	36	45	45	8	2		1
§ 143 Suguühte või muule sugulise iseloomuga teole sundimine	6	172	5	7	5	4	3	1	4	1	3	1	1	1	4
§ 143 ¹ Sugulise kire rahuldamisele sundimine					5	13	6	3	3	1	4	1			
§ 143 ² Suguühe või muu sugulise iseloomuga tegu mõjuvõimu kasutades												11	18	20	12
§ 144 Suguühe järeltulijaga		2			2	3	2	1	1		2	1	14	6	14
§ 145 Suguühe või muu sugulise iseloomuga tegu lapsealisesega	9	26	32	30	10	11	14	11	10	20	18	25	30	56	43
§ 145 ¹ Alaealiselt seksi ostmine												5	57	36	35
§ 146 Sugulise kire rahuldamine lapsealisesega	12	79	102	62	23	28	25	28	35	38	33		1		
§ 148 Laibarüvetamine	1455	735	10	10	8	6	1	3	1	2	1	2	1	1	1
§ 149 Surnu mälestuse teotamine	23	42	40	41	89	45	27	19	40	17	10	41	11	10	11
§ 150 Ebaseaduslik siirdematerjali võtmine laibalt															
10. ptk. Poliitiliste ja kodanikuõiguste vastased kuriteod	5	10	13	9	27	7	27	86	75	80	127	151	160	157	226
§ 151 Vaenu õhutamine				1									1	1	
§ 152 Võrdõiguslikkuse rikkumine															
§ 153 Diskrimineerimine pärilikkusriskide alusel															
§ 154 Usuvabaduse rikkumine			1												
§ 155 Usulisse ühendusse astuma ja selle liikmeks olema sundimine							1				1				
§ 156 Sõnumisaladuse rikkumine	4	5	5	4	2	2	2	6	3	9	10	13	12	1	2

Kuriteo liik (ptk, §)	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
§ 157 Kutse- ja ametitegevuses teatavaks saanud saladuse hoidmise kohustuse rikkumine		3	5	1	3	5	4	11	6	6	12	10	1		
§ 157 ¹ Delikaatsete isikuandmete ebaseaduslik avaldamine					1		4	1	1	3	3	5	1	1	1
§ 157 ² Teise isiku identiteedi ebaseaduslik kasutamine								55	63	62	91	112	145	149	131
§ 157 ³ Ahistav jälitamine															89
§ 158 Seaduslikult korraldatud avaliku koosoleku takistamine ja selle laialiajamine vägivallega															
§ 161 Valimise ja rahvahääletuse takistamine			1												
§ 162 Valimis- ja hääletamisvabaduse rikkumine		2		2	6		4				1				3
§ 163 Valimise võltsimine	1		1	1							1				
§ 164 Hääle ostmine					15		12	13	2		8	11			
11. ptk. Süüteod perekonna ja alaealiste vastu	54	266	498	400	376	446	431	375	403	404	352	331	508	544	507
§ 169 Lapse ülalpidamise kohustuse rikkumine	6	174	384	248	288	287	341	248	233	222	176	146	146	135	63
§ 170 Vanema ülalpidamise kohustuse rikkumine				3		1	1	1							
§ 171 Eestkoste- ja hooldusõiguse kuritarvitamine		2		1	1					3	3	4	3		1
§ 172 Võõra lapse hõivamine	3	5	6		6	3	1	2	1	1	2	1	4	2	
§ 173 Lapse müümine ja ostmine			1												
§ 174 Perekondliku kuuluvuse muutmine															
§ 175 Alaealise prostitutsioonile kallutamine		2			1	9	5	1		6	18	15	63	59	67
§ 175 ¹ Lapspornole juurdepääsu taotlemine ja selle jälgimine												1			10
§ 176 Alaealise prostitutsioonile kaasaitamine	2	3	3	2	4	6	2								
§ 177 Alaealise kasutamine pornograafilise teose valmistamisel	2	20	26	10	4	4	1	2	40	9					
§ 177 ¹ Alaealise kasutamine erootilise teose valmistamisel								4	7						
§ 178 Lapsporno valmistamine ja selle võimaldamine	3	7	3	29	22	52	27	76	17	65	70	68	120	118	144
§ 178 ¹ Seksuaalse eesmärgiga kokkulepe lapsealisega kohtumiseks								1	10	9	4	7	3	3	14
§ 179 Lapsealise seksuaalne ahvatlemine	6	7	10	11	10	29	20	13	57	63	49	49	93	90	130
§ 180 Alaealisele vägivalda eksponeerimine				1	2	1		1		2	2	1			
§ 181 Alaealise kaasatõmbamine kuriteo toimepanemisele	22	30	34	66	9	18	8	11	11	4	1	2			
§ 182 Alaealise kallutamine alkoholi tarvitamisele	10	16	31	29	27	26	25	11	23	18	25	37	63	115	77
§ 182 ¹ Alaealisele alkoholi müümine ja ostmine					2	10		4	4	2	2		13	22	1
12. ptk. Rahvatervisevastased kuriteod	1000	1062	1213	1006	1489	1600	1060	923	937	890	1045	1222	1372	1328	1549
§ 183 Narkootilise ja psühhotroopse aine väikeses koguses ebaseaduslik käitlemine	470	457	391	197	297	301	153	138	91	92	100	134	117	97	136

Kuriteo liik (ptk, §)	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
§ 184 Narkootilise ja psühhotropse aine suures koguses ebaseaduslik käitlemine	462	486	690	696	1048	1143	789	699	745	702	795	852	1042	1023	1271
§ 185 Narkootilise ja psühhotropse aine edasiandmine nooremale kui kaheksateistaastasele	35	42	64	53	79	65	63	26	24	29	61	121	72	101	54
§ 186 Narkootilise ja psühhotropse aine ebaseaduslikule tarvitamisele kallutamine	6	8	2	3							1	3	1	1	
§ 187 Alaealise kallutamise narkootilise ja psühhotropse aine ja muu uimastava toimega aine ebaseaduslikule tarvitamisele	1	5	3	7	3	6				4	5	19	8	6	10
§ 188 Unimaguna, kanepi ja kokapõõsa ebaseaduslik kasvatamine		32	38	24	19	37	32	32	45	27	55	54	70	55	41
§ 189 Narkootilise ja psühhotropse aine levitamise ettevalmistamine	5	11	2	1	2	6	4	6	8	12	2	6	39	18	8
§ 190 Narkootilise ja psühhotropse aine ning nende lähteaine käitlemise, arvestuse ja aruandluse nõuete rikkumine		3			1		1					1			
§ 192 Nakkusehaiguse ja loomataudi leviku ohu põhjustamine															
§ 193 Nakkushaiguse ja loomataudi leviku põhjustamine		3			2										
§ 194 Ravimi ebaseaduslik levitamine		1	1					1		2	3	2		2	1
§ 195 Kallutamine dopingu kasutamisele	1										1		3		
§ 196 Töötervishoiu- ja ohutusnõuete, tehn. järelevalvele allutatud objektile kehtestatud nõuete eiramine, tekitatud raske tervisekahjustus	12	5	10	14	3										
§ 197 Töötervishoiu- ja tööhutusnõuete eiramine, kui sellega on ettevaatamatusest tekitatud inimesele raske tervisekahjustus või põhjustatud inimese surm	6	5	6	9	30	34	17	17	16	18	17	25	17	16	21
§ 198 Töötervishoiu- ja tööhutusnõuete eiramine ettevaatamatusest, kui sellega on tekitatud inimesele raske tervisekahjustus või põhjustatud inimese surm	2	4	6	2	5	8	1	4	8	4	5	5	3	9	7
13. ptk. Varavastased kuriteod	43177	40067	36661	32550	27600	28262	29513	30235	24389	22800	21321	20179	14966	12372	10843
§ 199 Vargus	35191	32331	30452	26615	21685	22471	23901	25253	20175	18628	16465	15738	11354	8982	7633
§ 200 Röövimine	1927	1677	1326	1005	887	909	726	599	525	457	476	360	337	248	201
§ 201 Omastamine	677	1351	1294	1350	967	818	903	755	763	801	845	1008	730	620	647
§ 202 Süüteo toimepanemise tulemusena saadud vara omandamine, hoidmine ja turustamine	249	323	290	362	374	308	399	248	430	517	367	301	243	223	189
§ 203 Asja rikkumine ja hävitamine	341	246	264	251	257	267	249	179	182	199	194	162	188	155	155
§ 204 Kultuurimälestise, arhivaali, museaali ja muuseumikogu rikkumine ja hävitamine	1	1	7	7	1	6	6	6	5	5	5	1	3	3	3

Kuriteo liik (ptk, §)	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
§ 226 Patendi, kasuliku mudeli, kaubamärgi, tööstusdisainilahenduse ja mikrolülituse topoloogia omaniku ainuõiguse rikkumine	7	14	37	29	7	5	5	7	7	21	6	4			
§ 227 Võltskaubandus	1				4	3	1	8	33	11	6	3	8	6	8
§ 228 Leiutise ja tööstusdisainilahenduse avalikustamine															
§ 229 Sordikaitsest tulenevate õiguste rikkumine															
§ 230 Registreeritud geograafilise tähise ebaseaduslik kasutamine															
15. ptk. Riigivastased kuriteod	9	15	13	9	73	29	16	6	9	5	13	20	11	16	21
§ 231 Eesti Vabariigi vastu suunatud vägivaldne tegevus					1										
§ 232 Riigireetmine							2				1	1			
§ 233 Välismaalase poolt toimepandud Eesti Vabariigi vastu suunatud vägivaldne tegevus								1					1		8
§ 234 Salakuulamine											1				
§ 234 ¹ Eesti Vabariigi vastase sõja või okupatsiooni toetamine															
§ 235 Eesti Vabariigi põhiseadusliku korra vastane ühendus					1										
§ 235 ¹ Eesti Vabariigi vastane vandenõu													1	3	3
§ 235 ² Eesti Vabariigi vastane võltsimine															
§ 235 ³ Ametiisiku riigivastane mõjutamine															
§ 236 Üleskutse kuriteo toimepanemisele Eesti Vabariigi vastu			1												1
§ 237 Terrorikuritegu	1			2										1	
§ 237 ¹ Terroristlik ühendus													2		
§ 237 ² Terrorikuriteo ettevalmistamine ja üleskutse selle toimepanemisele															
§ 237 ³ Terrorikuriteo ja selle toimepanemisele suunatud tegevuse rahastamine ning toetamine												1	1	1	
§ 237 ⁴ Kuritahtlik sisnemine Eesti Vabariiki														1	1
§ 238 Massilise korratuse organiseerimine ja ettevalmistamine ning üleskutse selles osalemisele					6	1									
§ 239 Süüteo toimepanemine massilise korratuse ajal				1	50	10									
§ 240 Ametiruumi tungimine															
§ 241 Riigisaladuse ja salastatud välisteabe avalikustamine		2			1		2	1	1	1	4	6		5	3
§ 242 Riigisaladuse ja salastatud välisteabe avalikustamine ettevaatamatusest		1	6								1			1	
§ 243 Asutusesisese teabe edastamine							1			1	1	1			

Kuriteo liik (ptk, §)	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
§ 244 Rünne kõrge riigiametniku elule ja tervisele													1		
§ 245 Eesti Vabariigi ametliku sümboli teotamine	6	10	5	6	14	17	9	5	8	3	5	11	3	4	4
§ 246 Rünne rahvusvaheliselt kaitstud isiku elule ja tervisele		1													
§ 247 Rahvusvaheliselt kaitstud isiku laimamine ja solvamine															
§ 248 Tungimine diplomaatilist puutumatus omavale maa-alale, hoonesse ja ruumi			1												
§ 249 Välisriigi ja rahvusvahelise organisatsiooni ametliku sümboli teotamine	2	1				1	1						2		1
§ 250 Üleskutse kuriteo toimepanemisele välisriigi ja rahvusvahelise organisatsiooni vastu															
§ 251 Võimuhaaramine Kaitseväes või Kaitseliidus															
§ 252 Tungimine riigikaitseiselt tähtsale maa-alale, hoonesse ja ruumi															
§ 253 Riigikaitseiselt sundkoormise täitmata jätmine															
§ 254 Mobilisatsioonikäsu täitmata jätmine ja kaitsevæeteenistusest kõrvalehoidumine															
16. ptk. Avaliku rahu vastased kuriteod	3424	3387	3316	2943	4366	4565	4068	4162	3277	3109	2799	2288	1069	1791	1693
§ 255 Kuritegelik ühendus				1	5	4	8	10	24	15	26	20	22	34	34
§ 256 Kuritegeliku ühenduse organiseerimine				2	2	1	1	2	2	6	9	5	7	7	7
§ 257 Omavoli	199	149	118	110	97	87	84	95	74	81	57	32			
§ 258 Eesti Vabariigi riigipiiri ja ajutise kontrolljoone ebaseaduslik ületamine	1	10	18	28	10	5	32	24	30	56	82	60	49	48	24
§ 259 Välismaalase ebaseaduslik toimetamine üle Eesti Vabariigi riigipiiri ja ajutise kontrolljoone	1	3	2	5	7	1	10	8	6	10	9	8	13	15	7
§ 259 ¹ Eestis ilma seadusliku aluseta viibimise soodustamine															3
§ 260 Välismaalase ilma seadusliku aluseta Eestis viibimine	2						2	3	2	5	10	6			
§ 260 ¹ Eestis ilma seadusliku aluseta viibivale välismaalasele töötamise võimaldamine													1	1	2
§ 263 Avaliku korra raske rikkumine	2255	1970	1724	1486	1906	1688	1040	775	540	378	295	188	432	1147	1124
§ 264 Looma julm kohtlemine	5	11	17	19	28	36	30	34	34	18	23	24			
§ 265 Keelatud avalik koosolek				1	2										
§ 266 Omavoliline sissetung ja lahkumisnõude täitmata jätmine	533	601	698	672	1685	2073	2386	2592	2032	1927	1660	1431	398	368	315
§ 268 Ebaseadusliku tegevuse võimaldamine	33	49	59	38	5	6	1		5						
§ 268 ¹ Prostitutsioonile kaasaitamine					24	37	15	15	15	8					

Kuriteo liik (ptk, §)	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
§ 272 Eesti riigilipu ebaseaduslik heiskamine laeval															
§ 273 Eesti riigilipu kandmise kohustuse rikkumine laeval															
§ 274 Vägivald võimuesindaja vastu	159	181	218	207	225	246	188	258	236	283	272	232	108	134	124
§ 275 Võimuesindaja ja avalikku korda kaitsva muu isiku laimamine ja solvamine	178	215	223	135	198	183	161	284	232	290	286	241	2		1
§ 275 ¹ Võimuesindaja laimamine													5	7	3
§ 280 Valeandmete esitamine	46	186	232	233	147	178	91	49	28	26	56	20	12	21	35
§ 281 Ebaõigete andmete esitamine kohturegistri pidajale, väärtpaberite keskkepositooriumile, pensioniregistri pidajale, abieluvararegistrile, notarile ja kohtutäiturile	11	11	6	5	25	19	19	13	17	6	14	21	20	9	14
§ 283 Maakasutusnõuete ja maakatastri pidamise korra rikkumine	1	1		1											
§ 284 Kaitsekoodide üleandmine						1									
§ 285 Arhivaali ebaseaduslik hävitamine															
§ 286 Arhivaali kasutamiskõlbmatuks muutmine			1												
§ 287 Arhivaali kasutamiskõlbmatuks muutmine ettevaatamusest															
17. ptk. Ametialased kuriteod	305	439	477	511	232	310	172	196	167	160	312	320	401	534	280
§ 289 Ametiseisundi kuritarvitamine	68	141	155	85	15	2									
§ 290 Ametialane lohakas	16	27	25	15	4										
§ 290 ¹ Piinamine														1	
§ 291 Võimuliialdus	78	131	133	108	67	52	36	40	32	32	34	16	7	8	11
§ 291 ¹ Riikliku järelevalve ebaseaduslik teostamine					2		4	1		2					
§ 292 Andmekogu pidamise nõuete rikkumine	1					1									
§ 293 Pistise võtmine	10	6	8	10	23	62	21	20	10	24	32	96	16		
§ 294 Altkäemaksu võtmine	16	38	61	47	27	47	30	31	43	32	57	36	108	139	67
§ 295 Pistise vahendus	2		1	1	1		1			2	4	1	18		
§ 296 Altkäemaksu vahendus	2	3	4	13	2	35	11	20	10	5	63	3	60	60	38
§ 297 Pistise andmine	4	4	4	7	6	23	18	11	12	28	34	96	18		
§ 298 Altkäemaksu andmine	23	47	44	42	50	57	25	47	33	21	67	29	103	158	60
§ 298 ¹ Mõjuvõimuga kauplemine					1	1	2	4	10	2			1		3
§ 299 Ametialane võltsimine	83	40	30	176	26	24	21	5	3	8	15	30	64	161	74
§ 300 Riigihangete teostamise nõuete rikkumine	2	2	12	7	3	2	1	6	7	1	3	4	2	3	14
§ 300 ¹ Toimingupiirangu rikkumine					4	4	2	10	7	3	3	9	4	4	13
§ 300 ² Notari poolt teadvalt ebaseadusliku ametitoimingu tegemine					1			1							

Kuriteo liik (ptk, §)	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
18. ptk. Õigusemõistmisesvastased kuriteod	582	1161	1601	2107	1941	1527	886	537	508	473	487	470	602	435	468
§ 302 Õigusemõistmise mõjutamine raske tervisekahjustuse tekitamisega															
§ 303 Õigusemõistmise mõjutamine	2	1		2	2	2	2	3	3	5	2	5	16	18	2
§ 304 Kohtuniku, rahvakohtuniku, uurija, prokurööri, kaitsja, kannatanu esindaja ja tema lähedase vara rikkumine ja hävitamine				1					1						
§ 305 Kohtu ja kohtuniku laimamine ja solvamine	1	3	3	3	2	1	2	3	2	6	5	4			
§ 305 ¹ Kohtu laimamine													1		
§ 306 Kuriteo varjamine	6	4	4	5	3	4	9	3	5	6	1	1		3	2
§ 307 Kuriteost mitteteatamine	9	13	17	5	4	7	10	7	8	5	11	6	7	3	2
§ 308 Üleskirjutatud vara hoidmise nõuete rikkumine	5	7	2	5	2	3	3	4	9	4	7	8	2	6	1
§ 309 Kohtukordniku tegevuse takistamine															
§ 310 Ebaseaduslik süüdistuse esitamine															1
§ 311 Kohtuniku poolt teadvalt ebaseadusliku kohtulahendi tegemine			1					1				1			
§ 311 ¹ Kohtunikuabi või kohtujuristi poolt teadvalt ebaseadusliku kohtulahendi tegemine															1
§ 311 ² Väärteomenetluses teadvalt ebaseadusliku otsuse tegemine							1	1	1		1	2	1	1	1
§ 311 ³ Süüteomenetluse teadvalt ebaseaduslik lõpetamine ja süüdistusest loobumine							1	1	1				1		
§ 312 Ebaseaduslik ülekuulamine		3	2		1				1				1		
§ 313 Menetlust tagava toiminguga ebaseaduslik kohaldamine						1				1	1	2			
§ 314 Ebaseaduslik läbiotsimine ja väljatõstmine	13	12	10	13	7	10	10	5	8	5	7	4	5	5	3
§ 315 Ebaseaduslik jälitustegevus ja teabe varjatud kogumine		2	1			1	1		1	1	1			1	
§ 316 Tõendi kõrvaldamine ja kunstlik loomine	3	3	2	2	5	2	4	3	6	3	4	3	1		3
§ 316 ¹ Kriminaalasja kohtueelse menetluse ja jälitusmenetluse andmete ebaseaduslik avaldamine					1	1	3	4	6	2		2	2		2
§ 316 ² Teabe õigusliku aluseta salastamine ning riigisaladuse ja salastatud välisteabe valel õiguslikul alusel, vale salastamistaseme ja -tähtajaga salastamine												1			
§ 317 Menetlusosalise, tunnistaja, kannatanu, eksperdi ja tõlgi ilmumise takistamine			1					1	1						
§ 318 Tunnistaja, kannatanu ja tõlgi poolt kohustuste täitmisest keeldumine	3	2	1	6	7	3	3	1	3	3	2		3	5	6

Kuriteo liik (ptk, §)	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
§ 338 Võltsitud postimaksevahendi ja selle jäljendi käibelelaskmine			1												
§ 339 Proovijärelevalve märgise võltsimine ja võltsituna kasutamine						2									
§ 340 Raha, pangakaardi ja muu maksevahendi, väärtpaberi, maksumärgi ning proovijärelevalve märgise võltsimise ettevalmistamine	2	1	4	1	1	2	3	2	2	5	11	12		1	1
§ 341 Riikliku teenetemärgi võltsimine															
§ 344 Dokumendi, pitsati ja plangi võltsimine	179	286	269	304	706	314	348	343	323	328	421	530	505	347	393
§ 345 Võltsitud dokumendi, pitsati ja plangi kasutamine	120	239	237	232	336	534	465	284	283	247	397	490	498	287	340
§ 346 Dokumendi, pitsati ja stambi hävitamine, rikkumine, vargus, kinnipidamine ja peitmine	133	167	163	140	155	117	91	66	54	49	60	59	62	52	42
§ 347 Tähtsa isikliku dokumendi võltsimine	40	45	48	32	34	26	11	19	37	13	6	21	19	17	20
§ 348 Võltsitud tähtsa isikliku dokumendi hankimine, kasutamine ja kasutada andmine	71	153	91	49	29	14	20	13	63	18	34	22	23	46	46
§ 349 Tähtsa isikliku dokumendi kuritarvitamine	73	145	248	311	412	501	353	286	149	113	158	162	153	204	158
20. ptk. Keskkonnastatistika kuriteod	191	244	186	149	55	35	21	27	39	39	28	36	22	38	41
§ 353 Taimestikku ohustav tegevus															
§ 354 Puude ja põõsaste kahjustamine ja hävitamine	1	6	8	21	4	3	1		1	1					1
§ 355 Puude ja põõsaste kahjustamine ja hävitamine ettevaatamatuses		1		9											1
§ 356 Puude ja põõsaste ebaseaduslik raie	169	220	156	76	21	14	9	12	12	14	3	4	7	11	8
§ 357 Kaitstava loodusobjekti kaitse nõuete eiramine	5	1	1	2	1	2			2	2	2	2	1	5	3
§ 358 Kaitstava loodusobjekti kaitse nõuete eiramine ettevaatamatuses		1													
§ 359 Maastiku kahjustamine			2		3									1	
§ 360 Maastiku kahjustamine ettevaatamatuses															
§ 361 Loodusliku loomastiku kahjustamine	12	3	8	21	3	4	2	2	6	14	12	10	8	17	25
§ 363 Keskkonnakaitseloata tegutsemine		2	4	5	6	4	3	10	14	7	8	15			1
§ 364 Keskkonna saastamine	1	3	1	6	8	2						1		1	
§ 365 Keskkonna saastamine ettevaatamatuses				1					1		1				
§ 365 ¹ Laevalt saasteainete merre heitmise keelu rikkumine															
§ 365 ² Laevalt saasteainete merre heitmise keelu rikkumine ettevaatamatuses															
§ 367 Kemikaalide ja jäätmeohalduse nõuete rikkumine	3	7	5	7	9	6	5	3	1		1	3	1		1
§ 368 Kemikaalide ja jäätmeohalduse nõuete rikkumine ettevaatamatuses			1	1			1		2		1		1	1	2

Kuriteo liik (ptk, §)	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
§ 368 ¹ Riikidevahelise jäätmeveo nõuete rikkumine												1	3	1	1
§ 368 ² Käitise ebaseaduslik käitamine										1					
§ 368 ³ Osoonikihi kaitsmise eesmärgil keelatud aine ja toote käitlemine															
§ 368 ⁴ Riikidevahelise jäätmeveo nõuete rikkumine ettevaatamatusest															
§ 368 ⁵ Käitise ebaseaduslik käitamine ettevaatamatusest															
§ 368 ⁶ Osoonikihi kaitsmise eesmärgil keelatud aine ja toote käitlemine ettevaatamatusest															
§ 369 Üleujutuse, soostumise ja veehulga lubamatu vähenemise põhjustamine															
§ 370 Üleujutuse, soostumise ja veehulga lubamatu vähenemise põhjustamine ettevaatamatusest															
21. ptk. Majandusalased kuriteod	346	480	473	486	465	779	987	1137	1044	800	701	606	294	238	236
§ 372 Tegevusloata ja keelatud majandustegevus	66	57	108	65	10	4	24	22	7	15	8	17	12	21	13
§ 373 Ärikeelu ja teataval erialal ning ametikohal töötamise keelu rikkumine		4	7			1	5	26	12	5	5	1			
§ 374 Alkoholi ebaseaduslik tootmine	70	52	18	14	8	4	5	4	5	5	6	6			
§ 375 Alkoholi ebaseaduslik käitlemine	65	48	67	42	42	52	19	27	38	43	44	43	14	12	24
§ 376 Tubakatoodete käitlemise korra rikkumine	51	37	59	38	40	62	18	17	32	41	48	31	47	31	40
§ 376 ¹ Lisaainete ebaseaduslik eemaldamine erimärgistatud vedelkütusest ja selle tulemusel saadud vedelkütuse käitlemine	3	6		1							1			1	
§ 376 ² Vedelkütuse ebaseaduslik käitlemine	2	3		1			3		1	1			1	1	1
§ 377 Ärisaladuse õigustamatu avaldamine ja kasutamine	4	2	2		3	2	3	3	3	6	3	1	1	2	4
§ 378 Ärisaladuse õigustamatu kasutamine	4	5	1												
§ 379 Audiitor- ja erikontrolli tulemuste esitamata jätmise ja ebaõige esitamine															
§ 380 Osanike, aktsionäride ja tulundusühistu liikmete koosoleku kokku kutsumata jätmise	7	10	27	25	18	6	9	4	10	8	4	1			
§ 381 Äriühingu varalise seisundi ja muude kontrollitavate asjaolude kohta ebaõigete andmete esitamine	3	7	5	5	4	3	4		3	2	2	1	2		
§ 381 ¹ Raamatupidamise kohustuse rikkumine					1	8	24	48	65	45	38	27	13	19	28
§ 382 Ebaõigete andmete esitamine audiitorile ja erikontrolli läbiviijale	1	1													
§ 383 Aktsiatest tulenevate õiguste ebaseaduslik kasutamine						1									
§ 384 Maksejõuetuse põhjustamine	5	9	6	4	5	5	13	32	40	20	24	20	13	16	14

Kuriteo liik (ptk, §)	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
§ 384 ¹ Võlausaldajate ebavõrdne kohtlemine														1	1
§ 385 Vara varjamine pankroti- ja täitemenetluses	15	17	7	10	4	11	13	10	31	28	20	13	10	7	13
§ 385 ¹ Pankrotiavalduse esitamise kohustuse täitmata jätmine						11	21	59	99	105	46	34	19	1	
§ 386 Maksude väärarvutus	7	34	53	108	61	52	21	7		1					
§ 389 Maksumaksjale tehtavatelt väljamaksetelt maksu- seaduses ettenähtud maksu kinni pidamata jätmine		1	1		2	1			1						
§ 389 ¹ Maksukohustuse varjamine ja tagastusnõude alusetu suurendamine					15	35	24	31	28	22	30	39	68	45	33
§ 389 ² Maksukelmus suures ulatuses						8	2	4	14	14	13	8	1	1	2
§ 390 Maksuhalduri tegevuse takistamine	11	18	9	3	6	2	2								
§ 391 Salakaubavedu	5	108	47	83	83	113	410	499	352	267	197	21	34	9	13
§ 392 Keelatud ja eriluba nõudva kauba ebaseaduslik sisse- ja väljavedu	16	36	45	59	101	250	181	219	197	161	189	307	2		1
§ 393 Ebaseaduslikud toimingud tollisoodustusega kaubaga ja aktsiisikaubaga	1	10	1		1			2		1					
§ 394 Rahapesu	4	13	6	28	49	128	134	64	80	52	34	46	26	68	41
§ 394 ¹ Rahapesu kokkulepe												1			
§ 395 Isikusamasuse tuvastamise kohustuse täitmata jätmine						3									
§ 396 Rahapesu kahtlusest mitteteatamine ja ebaõigete andmete esitamine								1	1						
§ 397 Ebaseaduslik investeerimine															
§ 398 Siseteabe väärkasutamine	1	1	2			1	4	2	1						
§ 398 ¹ Turumanipulatsioon							2					1	1		
§ 399 Turgu valitseva ettevõtja seisundi kuritarvitamine	4	1													
§ 400 Konkurentsi kahjustav kokkulepe, otsus ja kooskõlastatud tegevus					1	5	8	16	18	14	1	3	3	2	5
§ 401 Koondumisest teatamata jätmine, koondumise jõustamine koondumiseks loa puudumisel															
§ 402 Olulist vahendit omava ettevõtja kohustuste täitmata jätmine	1		1												
§ 402 ¹ Keelatud annetuse tegemine ja vastuvõtmine suures ulatuses						1				3				1	
§ 402 ² Erakonnale tehtava annetuse vastuvõtmise keelu rikkumine			1												
§ 402 ³ Altkäemaksu võtmine erasektoris													4	1	1
§ 402 ⁴ Altkäemaksu andmine erasektoris													41		2

Kuriteo liik (ptk, \$)	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
22. ptk. Üldohtlikud kuriteod	455	434	460	431	351	449	384	319	288	326	249	205	315	196	211
§ 403 Üldohtlik mürgitamine	15	10	1												
§ 404 Süütamine	10	3	65	106	65	49	47	63	59	47	51	39	58	47	22
§ 405 Plahvatuse tekitamine	1		5	3	11	7	9	9	7	1	4	2	1	4	3
§ 406 Elutähtsa süsteemi häirimine ja kahjustamine	1	5	5	8	2	4	2		3	2	1	4	1	1	
§ 407 Elutähtsa rajatise kahjustamine			1					1	2		1				
§ 408 Elule ja tervisele ohtliku ehitise ehitamine			5	1	1		1		2	1	1	1			
§ 409 Tehnilise normi nõuetele mittevastava toote valmistamine, töötlemine ja turustamine					1										
§ 410 Raadiohäire tekitamine ning vale ja eksitava teate saatmine		1													
§ 411 Ebaseaduslik kiirgustegevus	2	1	4	3	4	2		1					1		
§ 412 Kiirgusallika käitlemise nõuete rikkumine	71	41				1									
§ 412 ¹ Kiirgusallika käitlemise nõuete rikkumine ettevaatamatusest															
§ 414 Lõhkeaine ebaseaduslik käitlemine	28	40	48	34	37	57	39	42	31	37	24	13	16	11	10
§ 415 Lõhkeseadeldise ja selle olulise osa ebaseaduslik käitlemine	8	32	16	27	27	58	45	26	21	23	24	12	24	16	16
§ 416 Lõhkematerjali käitlemise nõuete rikkumine		1	1	1		3	3	2	1	1			1		
§ 418 Tulirelva, selle olulise osa ja laskemoona ebaseaduslik käitlemine	306	289	303	243	189	203	201	137	138	159	113	111	137	94	124
§ 418 ¹ Tsiiviilkäibes keelatud tulirelva, selle olulise osa ja laskemoona ebaseaduslik käitlemine					4	39	15	19	18	31	16	13	36	15	15
§ 419 Tulirelva lohakas hoidmine	3	2	1	1	2	1		2	1	1		1		1	
§ 420 Tulirelva helisummuti, laser- ja öösihiku ebaseaduslik käitlemine	10	9	5	4	8	25	22	17	5	23	14	9	24	4	9
§ 421 ¹ Strateegilise kauba ebaseaduslik vedu ja strateegilise kaubaga seotud teenuse ebaseaduslik osutamine													15	3	12
§ 421 ² Keelatud strateegilise kauba vedu ja keelatud strateegilise kaubaga seotud teenuse osutamine													1		
23. ptk. Liikluskuriteod	2878	3437	3868	4464	5127	4359	3246	3465	3816	3713	3684	3327	4013	3736	3277
§ 422 Sõidukijuhi poolt liiklusnõuete ja sõiduki käitlusnõuete rikkumine	276	193	166	153	147	106	96	76	106	91	116	87	73	84	54
§ 423 Sõidukijuhi poolt liiklusnõuete ja sõiduki käitlusnõuete rikkumine ettevaatamatusest	145	174	156	159	140	68	70	74	72	82	48	53	65	80	71
§ 423 ¹ Sõiduki süstemaatiline juhtimine juhtimisõigusetä isiku poolt													737	706	535

